

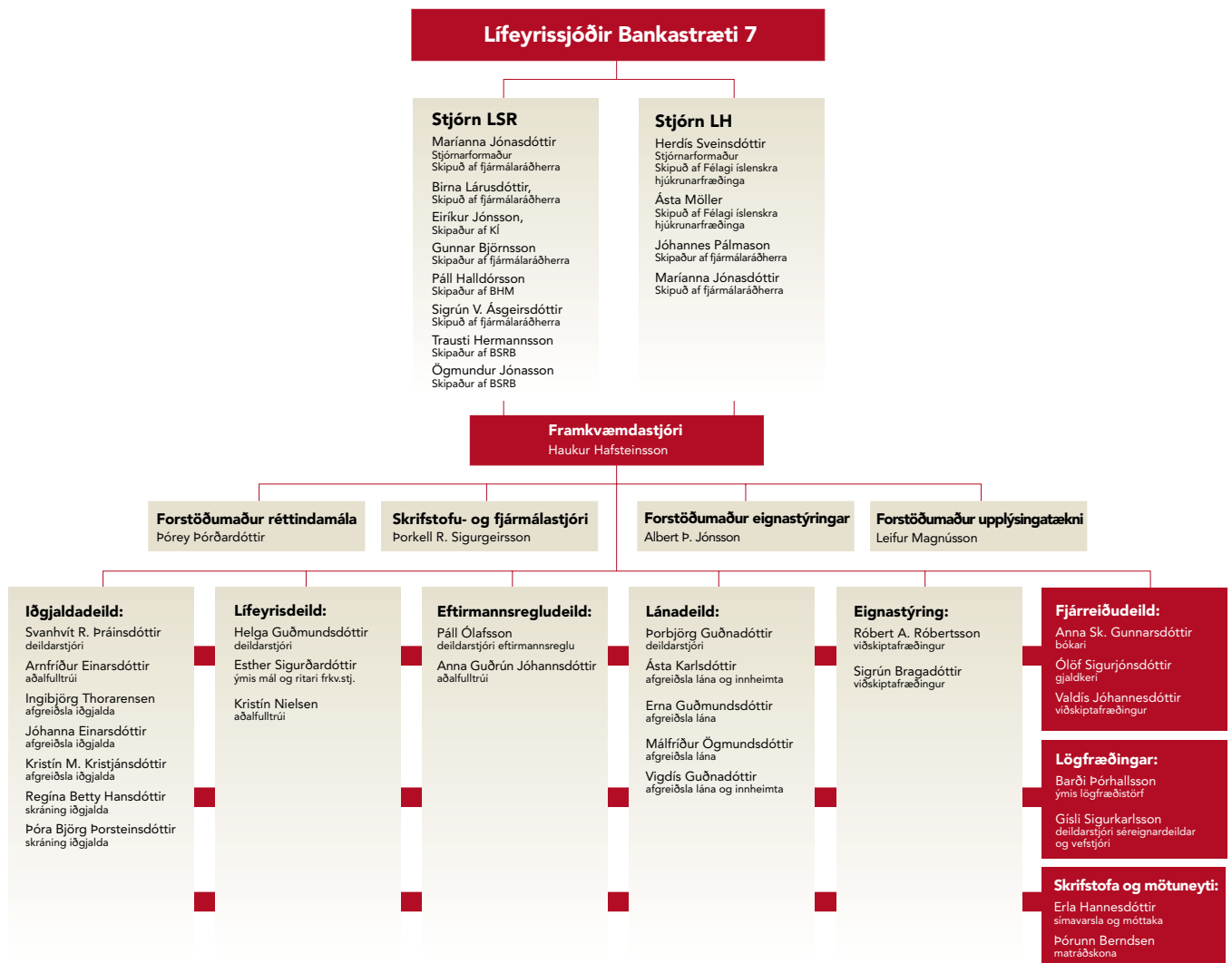
LÍFEYRISSJÓÐUR STARFSMANNA RÍKISINS
LÍFEYRISSJÓÐUR HJÚKRUNARFRÆÐINGA

LÍFEYRISSJÓÐUR

Ársskýrsla

Um áratuga skeið hefur það verið meginhlutverk LSR að tryggja sjóðfélögum og fjölskyldum þeirra góðan lífeyri. Upphaf sjóðsins má rekja aftur til ársins 1921. Þá voru sett lög um Lífeyrissjóð embættismanna og ekkna þeirra. Með lögum árið 1943 fékk sjóðurinn nafnið Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins og náði almennt til opinberra starfsmanna.

Starfsemi LSR og LH

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins starfar í fimm deildum, A-deild, B-deild, alþingismannadeild, ráðherradeild og séreignardeild. Deildirnar lúta sömu stjórn en eru fjárhagslega sjálfstæðar.

Lífeyrissjóðir Bankastræti 7 er sameiginlegt rekstrarfélag LSR og LH og voru starfsmenn þess 32 í árslok 2001. Stöðugildi hjá sjóðunum voru 29,5 á síðasta ári og fjölgaði um tæplega þrjú á milli ára.

Starfsemi Lífeyrissjóða Bankastræti 7 má skipta í sex meginþætti; iðgjaldadeild, lífeyrisdeild ásamt framkvæmd eftirmannsreglu, lánadeild, fjarreiðudeild, eignastýringu og yfirstjórn.

www.lsr.is

Á vefsíðu LSR og LH geta sjóðfélagar og launagreiðendur nálgast lög og samþykktir sjóðanna, fengið upplýsingar um útreikning á lífeyri og iðgjaldi og nýtt sér ýmsar reiknivélar. Út frá eigin forsendum getur hver og einn áætlað útgreiðslu vegna sér eignarsparnaðar, lífeyris úr A-deild eða greiðslu-byrði lána.

Þá er að finna á vefsíðunni upplýsingar um séreignardeild LSR og er hægt að prenta út umsóknareyðublöð og velja um fjárfestingarleiðir. Upplýsingar um lána-reglur og umsóknareyðublöð vegna lána og veðflutnings er einnig að finna á vefnum. Á vefnum er einnig að finna bein símanúmer og netföng starfsmanna.

Stjórn LSR

Stjórn LSR er skipuð átta mönnum. Fjármálaráðherra skipar fjóra stjórnarmenn, stjórn Bandalags starfsmanna ríkis og bæja skipar tvo stjórnarmenn, stjórn Bandalags háskólamanna skipar einn stjórnarmann og stjórn Kennarasambands Íslands skipar einn stjórnarmann. Alls kom stjórnin nítján sinnum saman til fundar á liðnu ári og frá stofnun

sjóðsins hafa verið haldnir 707 stjórnarfundir. Stjórnin er kjörin til þriggja ára í senn og fer hún með yfirstjórn sjóðsins. Á árinu 2001 var Ögmundur Jónasson formaður stjórnar sjóðsins en í ársbyrjun 2002 tók Marianna Jónasdóttir við formennskunni.

Ávarp stjórnarformanns LSR

Um síðustu áramót voru samanlagðar eignir allra deilda LSR rúmlega eitt hundrað milljarðar kr. sem er aukning frá fyrra ári um 32,5%. Hér er miðað við eignir í vörslu sjóðsins án krafna á launagreiðendur um greiðslu á hluta af skuldbindingum í framtíðinni. Eignir LSR hafa aukist mikið á undanförunum árum og er hann nú stærsti lífeyrissjóður landsins.

Mikil eignaaukning stafar aðallega af innborgunum ríkissjóðs og einstakra launagreiðenda inn á skuldbindingar sínar og af uppgjöri einstakra launagreiðenda á skuldbindingum. Þá hafa samanlagðar eignir aukist mikið með tilkomu A-deildar sjóðsins þar sem iðgjaldaprósentan er hærri en hjá B-deild og iðgjöld eru greidd af öllum launum.

Á árinu 1999 hóf ríkissjóður að greiða inn á skuldbindingar sínar við B-deild LSR umfram lagaskyldu. Innborganir ríkissjóðs hafa styrkt fjárhagslega stöðu deildarinnar og gera henni betur kleift að mæta skuldbindingum vegna sjóðfélaga með eignum sínum. Markmið ríkissjóðs með þessu er að dreifa greiðslum á skuldbindingum sínum við sjóðinn til langs tíma. Í stað þess að safna upp skuldbindingum og bíða með greiðslu þeirra þar til þær falla með fullum þunga á ríkissjóð, er traust staða ríkissjóðs notuð til að greiða niður skuldbindingarnar. Óhætt er að fullyrða að þetta hefur verið heilladrjúgt skref.

Mikilvægi aukinna innborgana ríkisins verður ekki hvað síst ljóst þegar horft er á mikla aukningu

lífeyrisskuldbindinga á síðustu árum í kjölfar breyttra kjarasamninga opinberra starfsmanna. Samkvæmt útreikningi tryggingafræðings sjóðsins var áfallin skuldbinding B-deildar LSR 260 milljarðar kr. um síðustu áramót. Samanlögð áfallin skuldbinding B-deildar, A-deildar, alþingismanna-deildar og ráðherra-deildar er metin vera 280 milljarðar kr.

Vegið meðaltal nafnávöxtunar hjá öllum deildum LSR var 8,77% á árinu 2001, sem svarar til 0,15% raunávöxtunar. Hrein raunávöxtun, þ.e. þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá fjárfestingartekjum var 0,01%. Síðasta ár var fjárfestum erfitt bæði á innlendum og erlendum verðbréfa-mörkuðum. Heimsvísitala hlutabréfa lækkaði um 17,8% og heildarvísitala aðallista Verðbréfaþings Íslands lækkaði um 9,4%. Árið 2001 var annað árið í röð þar sem ávöxtun allra íslenskra lífeyrissjóða var að meðaltali neikvæð. Ávöxtun hjá LSR var þó réttum megin við núllið og meðaltal hreinnar raunávöxtunar allra deilda sjóðsins hefur aldrei verið neikvætt.

Við móttun fjárfestingastefnu fyrir LSR hefur varfærni verið höfð að leiðarljósi. Stærstur hluti eigna sjóðsins eða rúmlega 73% er í traustum innlendum skuldabréfum, einkum fasteignatryggðum sjóðfélagalánum og ríkistryggðum skuldabréfum. Við móttun fjárfestingastefnu verður þó að horfa til langs tíma og athuga fremur meðalávöxtun nokkurra ára en ávöxtun eins árs. Með því að blanda saman skuldabréfum og hlutabréfum í eignasafni sjóðsins er stefnt að góðri langtíma-ávöxtun, þó svo að með vaxandi hlutfalli hlutabréfa verði vart meiri sveiflna í ávöxtun milli ára.

Mikil aukning hefur orðið í lánveitingum til sjóðfélaga á undanförunum árum. Frá árinu 1998 hefur sú fjárhæð sem fer í lánveitingar til sjóðfélaga rúmlega fimmfaldast. Á árinu 2001 ráðstafaði sjóðurinn rúmlega 4,9 milljörðum kr. í slík lán. Þessi lán hafa á margan hátt verið hagstæð fyrir meðlimi sjóðsins. Á sama tíma hafa sjóðfélagalán verið traustur

fjárfestingakostur, sem gefið hefur góða ávöxtun þegar ávöxtun á hlutabréfamörkuðum hefur verið slök.

Í byrjun ársins 2001 voru gerðar breytingar á kjarasamningum hjá mörgum sjóðfélögum og launagreiðendum um greiðslur í séreignarsjóði. Á árinu 2001 var móttframlag atvinnurekanda 1% af heildarlaunum en þann 1. janúar 2002 hækkaði það í 2%. Séreignadeild LSR hélt áfram að stækka á árinu og voru heildareignir hennar 955 milljónir kr. í árslok en voru 442 milljónir kr. árið áður. Hlutfall hlutabréfa er hærra í séreignadeildinni en í öðrum deildum sjóðsins. Við móttun fjárfestingastefnu fyrir deildina hefur fyrst og fremst verið stefnt að góðri langtímaávöxtun. Sveiflur í ávöxtun hjá deildinni hafa því verið talsverðar milli ára. Nafnávöxtun séreignadeildarinnar var 5,31% á síðasta ári, sem svarar til að hrein raunávöxtun hafi verið neikvæð um 3,16%. Til að koma til móts við mismunandi óskir sjóðfélaga hefur verið ákveðið að bjóða upp á þrjár mismunandi fjárfestingarleiðir hjá séreignadeildinni. Sjóðfélagar geta þá sjálfir valið milli fjárfestingaleiða þar sem hlutfall milli hlutabréfa og skuldabréfa er mismunandi.

Árið 2001 var fimmta starfsár A-deildar sjóðsins. Þrátt fyrir stuttan starfstíma er hún þegar orðin öflugur lífeyrissjóður með miklar eignir, sterka stöðu og traust réttindakerfi fyrir sjóðfélaga. Samkvæmt lögum um A-deildina er iðgjald launagreiðanda breytilegt og ræðst af stöðu deildarinnar á hverjum tíma. Iðgjald sjóðfélaga er 4% af heildarlaunum og móttframlag launagreiðanda er 11,5% af sömu launum. Niðurstöður tryggingafræðilegrar athugunar gefa ekki tilefni til að breyta þessum hlutföllum.

Fyrir hönd stjórnar LSR þakka ég starfsmönnum sjóðsins, sjóðfélögum og launagreiðendum samstarfið á árinu.

Marianna Jónasdóttir
stjórnarformaður

Stjórn LH

Herdís Sveinsdóttir

Jóhannes Pálmason

Ásta Möller

Marianna Jónasdóttir

Stjórn Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga er skipuð fjórum mönnum. Fjármálaráðherra skipar tvo stjórnarmenn og Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga tvo. Alls kom stjórnin átta sinnum saman til fundar á liðnu ári og frá stofnun sjóðsins hafa verið haldnir 199

stjórnarfundir. Stjórnin er kjörin til þriggja ára í senn og fer hún með yfirstjórn sjóðsins. Á árinu 2001 var Marianna Jónasdóttir formaður stjórnar sjóðsins en í ársbyrjun 2002 tók Herdís Sveinsdóttir við formennskunni.

Ávarp stjórnarformanns LH

6

Frá 1997 hefur Lífeyrissjóði hjúkrunarfræðinga verið lokað fyrir nýjum sjóðfélögum. Nýráðnir hjúkrunarfræðingar, sem ella hefðu greitt í LH, greiða nú í A-deild LSR. LH starfar þó áfram og tekur við iðgjöldum frá þeim sem kusu að vera þar áfram eftir að sjóðnum var lokað. Þó svo LH hafi verið lokað fyrir nýjum sjóðfélögum hafa eignir sjóðsins aukist mikið síðustu árin. Frá árslokum 1996 til ársloka 2001 hafa eignir í vörslu sjóðsins aukist úr 3,9 milljörðum kr. í 9,5 milljarða kr. Í árslok 2000 voru eignir í vörslu LH 7,5 milljarðar kr. Þannig að eignaaukning á síðasta ári var 27%.

Á árinu 1999 hóf ríkissjóður að greiða inn á skuldbindingar sínar við lífeyrissjóðinn umfram lagaskyldu. Þessum innborgunum hefur verið haldið áfram. Markmið með þeim er að styrkja

fjárhagsstöðu LH svo hann geti betur staðið við skuldbindingar sínar í framtíðinni. Markmiðið er jafnframt að jafna greiðslustreymi ríkissjóðs til sjóðsins. Í stað þess að bíða þar til á greiðslu skuldbindinga reyni í framtíðinni hefur ríkissjóður hafist handa við að byggja upp sjóð til að mæta þeim.

Skuldbindingar LH hafa að sama skapi aukist mikið á síðustu árum, einkum vegna áhrifa breyttra kjarasamninga þar sem vægi dagvinnulauna í heildarlaunum hefur verið aukið. Lífeyrisréttindi hjá sjóðnum miðast við dagvinnulaun sjóðfélaga og þegar dagvinnulaunin hækka, hækka skuldbindingarnar. Í árslok 2001 voru áfallnar skuldbindingar LH 28 milljarðar kr. og höfðu þær hækkað frá árinu á undan um 11%.

Á árinu 2001 fengu 462 lífeyrisþegar samtals 486 mkr. greiðslur úr sjóðnum. Lífeyrisþegum fjölgaði um 7,2% á árinu og lífeyrisgreiðslur hækkuðu um 13,9%.

Árið 2001 var erfitt ár á fjármálamörkuðum. Veruleg lækkun var á markaðsvirði hlutabréfa, bæði hér á landi og erlendis. Nafnávöxtun eigna LH var 7,96% á árinu, sem svarar til að raunávöxtun hafi verið neikvæð um 0,59%. Hrein raunávöxtun, þ.e. þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá fjárfestingartekjum, var neikvæð um 0,71% á árinu.

Um síðustu áramót voru 70,7% af eignum LH í innlendum skuldabréfum, að stærstum hluta til í fasteignatryggðum lánunum til sjóðfélaga og í bréfum með ábyrgð ríkissjóðs. Hlutfall innlendra og erlendra hlutabréfa var 29,3%. Með auknu hlutfalli hlutabréfa í verðbréfasafni sjóðsins verða meiri sveiflur í ávöxtun milli ára. Blandað verðbréfasafn skuldabréfa og hlutabréfa gefur hins vegar betri

ávöxtun þegar til lengri tíma er litið. Lífeyrissjóðir eru langtímafjárfestar og við mat á ávöxtun þeirra er eðlilegt að horfa til margra ára fremur en á ávöxtun á einu ári.

Mikið samstarf hefur alla tíð verið með LH og LSR. Sjóðirnir eru með sameiginlega skrifstofu og starfsmannahald er sameiginlegt. Ársskýrsla fyrir árið 2001 er gefin sameiginlega út fyrir báða sjóðina. Hjúkrunarfræðingar eru ýmist í LH eða A-deild LSR og launagreiðendur í mörgum tilfellum þeir sömu. Það er því heppilegt að hafa þennan hátt á útgáfu skýrslunnar.

Fyrir hönd stjórnar LH þakka ég starfsmönnum sjóðsins, sjóðfélögum og launagreiðendum ánægjuleg samskipti á árinu.

Herdís Sveinsdóttir
stjórnarformaður

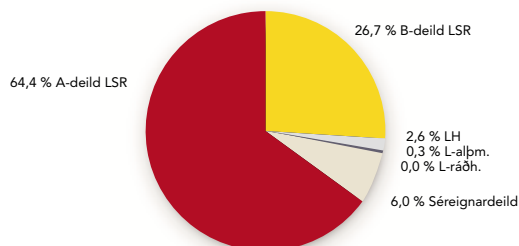

Iðgjöld

Á árinu 2001 námu iðgjöld ásamt endurgreiðslum og réttindaflutningum til allra deilda Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og til Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga 8.022 mkr. og hækkuðu þau um 21% frá síðasta ári. Þessi hækkun er fyrst og fremst vegna fjölgunar sjóðfélaga sem greiða til A-deildar LSR, þar sem greitt er hlutfallslega hærra iðgjald en til B-deildar LSR auk þess sem greitt er af hærri iðgjaldastofni. Rúmlega 64% af iðgjaldagreiðslum ársins fóru til A-deildar LSR en iðgjöld hennar hækkuðu um 23% milli ára. Iðgjald til séreignardeildar LSR hækkaði hlutfallslega mest milli ára eða um tæplega 79%. Iðgjöld á hvern virkan sjóðfélaga hækkuðu um 63% milli ára sem má að stærstum hluta rekja til hærri mótframlags frá launagreiðanda. Iðgjöld til B-deildar LSR og LH hækkuðu milli ára þrátt fyrir fækkun greiðandi sjóðfélaga. Iðgjöld á hvern virkan sjóðfélaga hækkuðu t.d. um rúm 19% hjá B-deild LSR sem skýrist af kjarasamningum grunn- og framhaldsskólakennara og almennum hækkunum á dagvinnulaunum á árinu.

Iðgjald til B-deildar LSR, alþingismannadeildar, ráðherradeildar og LH er 10% af dagvinnulaunum, vaktaálagi, desemberuppbót og orlofsuppbót. Hjá A-deild LSR er iðgjald aftur á móti 15,5% af heildarlaunum. Sjóðfélaginn borgar í öllum tilfellum 4% iðgjald af þeim launum sem skylt er að greiða af.

Skipting iðgjalda 2001

Iðgjald til séreignardeildar LSR er háð ákvörðun sjóðfélagans en mótframlag launagreiðanda getur numið allt að 2,4% af iðgjaldastofni.

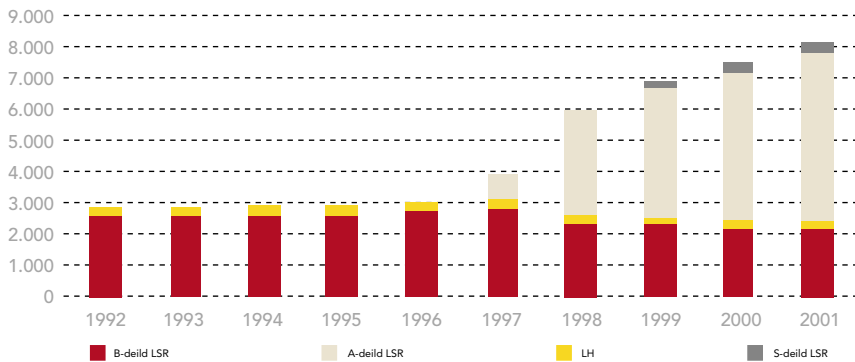
Samanlagður fjöldi sjóðfélaga sem greiddi iðgjald á árinu 2001 var 34.222 og fjölgaði þeim um rúm 2% milli ára. Þróun á fjölda greiðandi sjóðfélaga er afar ólík eftir deildum, sem skýrist af því að B-deild LSR og LH hafa verið lokaðir fyrir nýjum sjóðfélögum síðastliðin 5 ár. A-deild LSR tekur við öllum nýjum sjóðfélögum sem hefðu annars greitt í þá sjóði. Gera má ráð fyrir að flestir sjóðfélagar í séreignardeild LSR greiði einnig í aðra sjóði LSR eða LH. Auk þess er sjóðfélögum í B-deild LSR og LH í ákveðnum tilvikum heimilt að greiða af aukastörfum til A-deildar LSR. Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga í hverjum mánuði var 28.983 á árinu og fjölgaði samtals um 3% milli ára. Þar af var fjölgun virkra sjóðfélaga hlutfallslega mest hjá A- og S-deild LSR, eða um 10%. Í töflunni hér að neðan má sjá greiðandi og virka sjóðfélaga á árunum 2001 og 2000 ásamt fjölda þeirra sem áttu réttindi hjá sjóðunum í árslok 2001.

Iðgjöld

	2001 mkr.	2000 mkr.	Breyting	Breytingar pr. virkan sjóðfélaga
A-deild LSR	5.162,8	4.190,6	23,2%	11,7%
B-deild LSR	2.141,0	1.947,1	10,0%	19,4%
Lífsj. alþingismanna	25,9	23,7	9,1%	5,9%
Lífsj. ráðherra	3,8	3,6	7,9%	-0,4%
Séreignardeild LSR	482,7	270,2	78,6%	63,2%
Lífsj. hjúkr.fræðinga	205,4	194,7	5,5%	12,0%
Samtals	8.021,7	6.630,0	21,0%	

Lögbundin iðgjöld - LSR & LH
(á verðlagi ársins - 2001)

mkr.

Greiðandi sjóðfélagar í desember 2001

	Karlar	Konur	Meðalaldur
A-deild LSR	29%	71%	38
B-deild LSR	41%	59%	53
Lífsj. alþingismanna	63%	37%	52
Lífsj. ráðherra	75%	25%	53
Séreignardeild LSR	36%	64%	50
Lífsj. hjúkr.fræðinga	1%	99%	51

Meðalaldur sjóðfélaga er mjög ólíkur milli sjóða og deilda. Í árslok 2001 var meðalaldur þeirra sem greiddu iðgjöld til B-deildar LSR 53 ár og voru 59% þeirra konur en 41% karlar. Meðalaldur greiðandi sjóðfélaga í A-deild LSR var hins vegar 38 ár og voru 71% þeirra konur en 29% karlar. Þetta má sjá nánar í töflunni hér fyrir ofan.

Viðbótariðgjöld

Til viðbótar við lögbundin iðgjöld til sjóðanna hafa ýmsir launagreiðendur greitt viðbótariðgjöld sem innborgun upp í skuldbindingar sínar við B-deild LSR, lífeyrissjóði alþingismanna, ráðherra og hjúkrunarfræðinga. Ríkissjóður hélt áfram að greiða aukaiðgjöld inn á skuldbindingar sínar við B-deild LSR og LH á árinu. Nokkrir launagreiðendur gerðu jafnframt upp skuldbindingar sínar gagnvart B-deild LSR. Nánar er fjallað um þessi atriði í köflum um uppgjör launagreiðenda á skuldbindingum og tryggingafræðilega úttekt á sjóðunum.

Sjóðfélagar

	Greiðandi sjóðfélagar			Meðalfj. virkra sjóðfélaga			Með réttindi 31.12.2001
	2001	2000	Breyting	2001	2000	Breyting	
A-deild LSR	18.767	17.328	8,3%	14.631	13.271	10,2%	25.864
B-deild LSR	10.334	11.227	-8,0%	9.812	10.652	-7,9%	40.702
Lífsj. alþingismanna	87	86	1,2%	67	65	3,1%	493
Lífsj. ráðherra	13	12	8,3%	13	12	8,3%	61
Séreignardeild LSR	4.062	3.884	4,6%	3.558	3.250	9,5%	4.285
Lífsj. hjúkr.fræðinga	959	1.021	-6,1%	902	958	-5,8%	3.103
Samtals	34.222	33.558	2,0%	28.983	28.208	2,7%	74.508

Lífeyrisþegar og lífeyrisgreiðslur

Alls fengu 9.349 lífeyrisþegar lífeyrisgreiðslur frá LSR og LH á árinu 2001. Heildarfjárhæð lífeyrisgreiðslna nam 8.098 mkr. en þar af voru greiðslur úr B-deild LSR 7.358 mkr. Lífeyrisþegum fjölgaði í heild um 5,0% á árinu og lífeyrisgreiðslurnar hækkuðu um 19,8%. Meðalfjárhæð lífeyris hækkaði í heildina um 9,4%.

Af greiðslum til lífeyrisþega á árinu fengu 413 greidda fleiri en eina tegund lífeyris. Þá fengu 235 lífeyrisþegar hjá LSR greiðslur úr tveimur deildum og 20 úr þremur. Af lífeyrisþegum hjá LH fengu 58 einnig lífeyrisgreiðslur frá LSR.

Lífeyrisréttindi og lífeyrisviðmið

Í B-deild LSR og LH miðast réttindi sjóðfélaga við þann tíma sem viðkomandi hefur greitt í sjóðinn, ásamt starfshlutfalli. Lífeyrir reiknast sem hlutfall af launum við starfslok eða í ákveðnum tilvikum af launum vegna 10 ára í hærra launuðu starfi. Eftir það taka lífeyrisgreiðslur mið af dagvinnulaunum eftirmanns í starfi eða breytingum sem verða að meðaltali á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu, svokölluð meðaltalsregla. Hækkanir á dagvinnulaunum opinberra starfsmanna koma

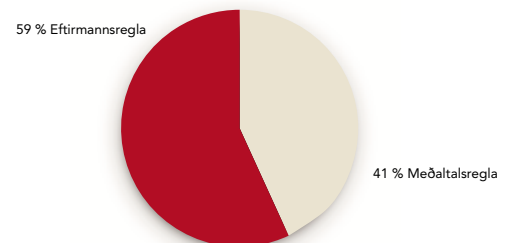
því beint fram í lífeyrisréttindum sjóðfélaga, hvort sem um er að ræða greiðslur til núverandi lífeyrisþega eða réttindi annarra sjóðfélaga sem eiga eftir að hefja töku lífeyris. Sú vísitala sem mælir hækkanir á dagvinnulaunum opinberra starfsmanna hækkaði um 18% á árinu 2001. Ef horft er framhjá A-deild LSR hækka lífeyrisgreiðslur á hvern einstakling mest hjá B-deild LSR sem skýrist af áður nefndum kjarasamningum við grunn- og framhaldsskólakennara og öðrum hækkuðum sem gerðar voru á dagvinnulaunum á árinu.

A-deild LSR er stigasjóður þar sem sjóðfélagar fá réttindi í hlutfalli við þau iðgjöld sem greidd eru vegna þeirra til sjóðsins og er því frábrugðinn öðrum sjóðum LSR og LH. Réttindin eru verðtryggð með vísitölu neysluverðs. Við stofnun sjóðsins var reiknað að lögbundið iðgjald til hans þyrfti að vera 15,5% af heildarlaunum til að standa undir veittum lífeyrisréttindum. Iðgjaldaprósentan hefur haldist óbreytt frá stofnun sjóðsins.

LSR og LH

	Fjöldi lífeyrisþega			Lífeyrisgreiðslur í mkr.			Meðalfjárh. lífeyris í þús. kr.		
	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.
A-deild LSR	124	54	129,6%	39	11	239,7%	313	212	47,9%
B-deild LSR	8.553	8.210	4,2%	7.358	6.115	20,3%	860	745	15,5%
Lífsj. alþingismanna	182	183	-0,5%	187	180	3,5%	1.025	985	4,1%
Lífsj. ráðherra	28	27	3,7%	29	26	9,0%	1.029	979	5,1%
Lífsj. hjúkr.fræðinga	462	431	7,2%	486	426	13,9%	1.051	989	6,3%
Samtals	9.349	8.905	5,0%	8.098	6.759	19,8%	4.279	3.910	9,4%

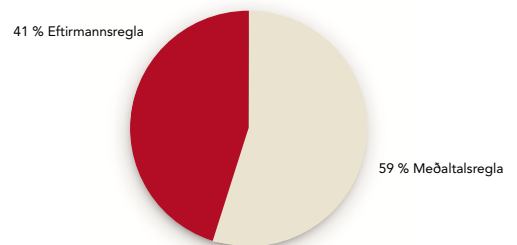
Skipting lífeyrisþega eftir útgreiðslureglu B-deild LSR og LH

Eftirmanns- og meðaltalsregla

Þann 1. janúar 2002 fengu samtals 8.449 sjóðfélagar greiddan lífeyri frá B-deild LSR og LH (barnalífeyrir ekki meðtalinn). 3.479 sjóðfélagar eða 41% fengu greitt samkvæmt meðaltalsreglu en 4.970 sjóðfélagar eða 59% fengu greitt samkvæmt eftirmannsreglu. Þeir sjóðfélagar sem ekki fara á lífeyri í beinu framhaldi af starfi hafa ekki val á milli meðaltals- og eftirmannsreglu. Lögum samkvæmt tekur lífeyrir þeirra meðalbreytingum sem verða á launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu. Sama gildir um þá sem eiga áframhaldandi aðild að B-deild LSR eftir að staða þeirra hjá opinberum launagreiðanda hefur verið lögð niður. Þeir sem fluttu sig yfir í A-deild eiga geymdan rétt í B-deild. Lífeyrir af geymdum rétti er greiddur samkvæmt meðaltalsreglu þegar kemur að töku lífeyris. Hér til hliðar sést skipting milli meðaltals- og eftirmannsreglu hjá þeim sjóðfélögum í LSR sem höfu töku lífeyris á tímabilinu 1. júlí 2000 til 30. júní 2001.

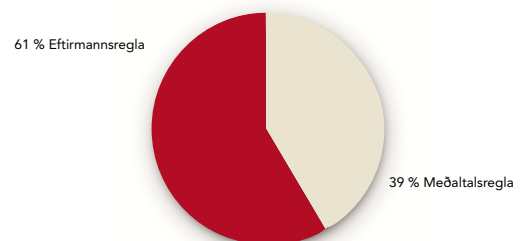
Skipting eftir útgreiðslureglu hjá nýjum lífeyrisþegum í B-deild á 12 mánaða tímabili

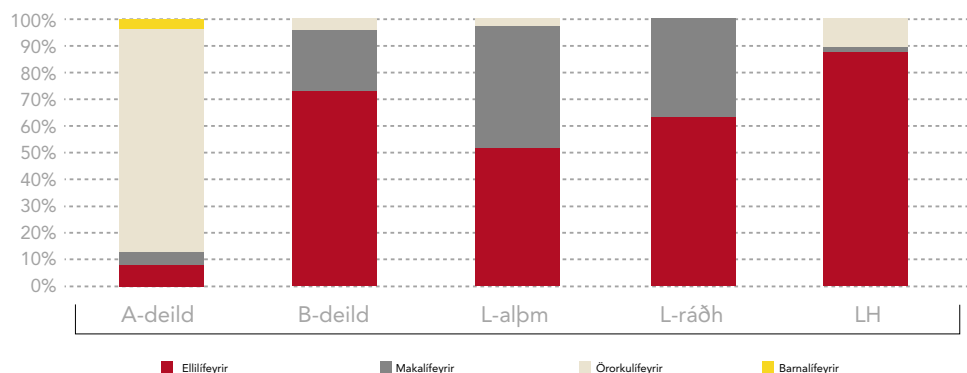
Skipting lífeyrisgreiðslna eftir tegundum lífeyris

Samsetning lífeyrisgreiðslna eftir lífeyristegundum er nokkuð ólík milli deilda sjóðanna. Skiptingin er meðal annars háð reglum sjóðanna hvað varðar einstakar tegundir lífeyris og því hve langan tíma sjóðirnir hafa tekið á móti iðgjöldum. Þá er mismunandi vægi lífeyristegunda einnig háð kyni og aldri sjóðfélaganna. Almennt má segja að hlutfall örorku sé hærra í sjóðum þar sem sjóðfélagar eru ungir að árum og sérstaklega ef áunninn réttur telur einungis fáein ár, eins og hjá A-deild LSR.

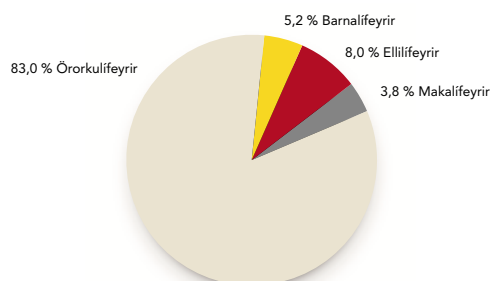
Skipting hjá þeim sem höfðu raunverulegt val milli reglna í B-deild

Skipting lífeyrisgreiðslna eftir lífeyristegundum

Skipting lífeyrisreiðslna A-deildar LSR 2001

A-deild LSR

Á árinu 2001 fengu 124 lífeyrisþegar greiðslur úr A-deild LSR samtals að fjárhæð 39 mkr. Sé miðað við fjölda greiðandi sjóðfélaga er um afar lága fjárhæð að ræða enda hefur sjóðurinn einungis starfað í skamman tíma. Við útreikning ellilífeyris er miðað við áunnin réttindi en við örorku njóta sjóðfélagar framreiknings eins og þeir hefðu áunnið sér réttindi til ellilífeyrisaldurs. Þetta skýrir hátt hlutfall örorkulífeyris hjá sjóðnum. Auk þess eru sjóðfélagar ungir að árum en meðalaldur þeirra sem áttu réttindi í árslok 2001 var 37 ár. Réttindi þeirra sem fluttu sig úr B-deild LSR og LH yfir í A-deild urðu eftir í þeim sjóðum og eru verðtryggð með launavísitölu dagvinnulauna opinberra starfsmanna. Meðalaldur lífeyrisþega sjóðsins í árslok 2001 var 53 ár og voru 69% af þeim konur en 31% karlar.

Af lífeyrisgreiðslum ársins fóru 83,0% til greiðslu örorkulífeyris, 8,0% í ellilífeyri, 5,2% í makalífeyri og 3,8% í barnalífeyri. Skiptingu lífeyrisþega og lífeyrisgreiðslna hjá sjóðnum má sjá í meðfylgjandi töflu og skífuriti.

Lífeyrisþegum fjölgaði í heildina um 130% á árinu 2001 en lífeyrisgreiðslurnar hækkuðu um 240%. Hlutfallslega er um mikla aukningu að ræða enda sjóðurinn eins og áður sagði ungur að árum.

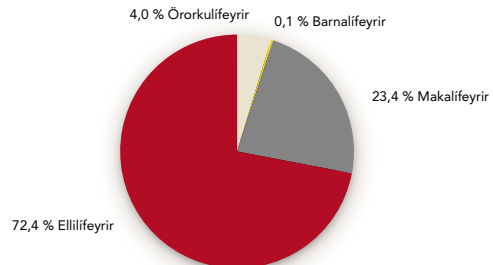
A-deild LSR tók til starfa 1. janúar 1997 í kjölfar lagabreytingar þar sem Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins var skipt í tvær fjárhagslega sjálfstæðar deildir, A-deild og B-deild. Nýir sjóðfélagar hjá LSR greiða til A-deildar. Þá voru 4.000 sjóðfélagar úr B-deild LSR og 700 úr LH sem fluttu sig yfir til A-deildar á árinu 1997. Sjóðfélagar í eldri réttindakerfum hafa einnig val um að færast yfir í A-deild skipti þeir um starf.

Réttur til töku ellilífeyris í A-deild er ekki háður starfslokum heldur er þar almenn heimild til að hefja töku lífeyris milli 60 og 70 ára aldurs. Sá sem hefur töku lífeyris við 65 ára aldur fær lífeyrisgreiðslur í samræmi við áunnin stig. Ef töku lífeyris er frestað eftir að 65 ára aldri er náð hækkar upphæð ellilífeyris vegna réttinda sem áunnin voru fram til 65 ára aldurs um 0,5% fyrir hvern mánuð sem lífeyristöku er frestað eða um 6% fyrir hvert ár. Að sama skapi lækkar áunninn réttur um 0,5% fyrir hvern mánuð sem vantar á að 65 ára aldri sé náð er taka lífeyris hefst.

A-deild

	Fjöldi lífeyrisþega			Lífeyrisgreiðslur í mkr.			Meðalfjárh. lífeyris í þús. kr.		
	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.
Ellilífeyrir	41	15	173,3%	3,1	1,0	211,5%	76,2	66,9	13,9%
Örorkulífeyrir	66	28	135,7%	32,2	9,4	244,2%	488,4	334,5	46,0%
Makalífeyrir	6	2	200,0%	2,0	0,2	717,1%	336,4	123,5	172,4%
Barnalífeyrir	11	9	22,2%	1,5	0,8	78,2%	132,4	90,8	45,8%
Samtals	124	54	129,6%	38,8	11,4	239,7%	313,2	211,7	47,9%

Skipting lífeyrisgreiðslna B-deildar LSR 2001

B-deild LSR

Á árinu 2001 fengu 8.553 lífeyrisþegar greiðslur úr B-deild LSR, samtals að fjárhæð 7.358 mkr. Meðalaldur lífeyrisþega sjóðsins var 72 ár í árslok 2001 og voru 60 % af þeim konur en 40 % karlar. Af lífeyrisgreiðslum ársins fóru 72,4 % til greiðslu ellilífeyris, 23,4 % í makalífeyri, 4,0 % í örorkulífeyri og 0,1 % í barnalífeyri. Skiptingu lífeyrisþega og lífeyrisgreiðslna hjá sjóðnum má sjá í meðfylgjandi töflu og skifuriti.

Lífeyrisþegum fjölgaði í heildina um 4 % á árinu 2001 en lífeyrisgreiðslurnar hækkuðu um 20 %. Fjárhæð lífeyrisgreiðslna eykst hlutfallslega meira en fjöldi lífeyrisþega og stafar það fyrst og fremst af hækkun dagvinnulauna á árinu. Fjárhæð lífeyris tekur mið af dagvinnulaunum eftirmanns í starfi eða breytingum sem verða að meðaltali á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu. Meðalfjárhæð lífeyris á árinu 2001 var 860 þúsund kr. en var 745 þúsund kr. árið áður og hækkaði um 16 % milli ára. Um 42 % lífeyrisþega fékk greidda fjárhæð undir 500 þúsund kr. og 36 % var með lífeyrisgreiðslur yfir einni milljón króna. Í töflu á næstu síðu má sjá hvernig fjárhæð greidds lífeyris á árinu 2001 dreifðist.

Meðalréttindaprósenta lífeyrisþega í B-deild LSR var 39,3 % í desember 2001. Fyrir fullt starf ávinnur sjóðfélagi sér 2 % á ári og þannig er að meðaltali um 20 ára vinnu í fullu starfi að ræða. Meðalfjárhæð greidd til lífeyrisþega í mánuðinum var 78 þúsund kr. en meðalviðmiðunarlaun til greiðslu lífeyris voru 181 þúsund kr.

Ef meðalviðmiðunarlaunin eru vegin miðað við réttindi lífeyrisþega er meðalfjárhæð bak við hvert réttindaprósent 1.998 kr. eða sem svarar 200 þúsund kr. meðalviðmiðunarlaunum. Vakin er athygli á því að ofangreindar tölur eru meðaltöl og lækka því lífeyrisþegar sem eiga lítil réttindi hjá sjóðnum meðalréttindaprósentuna. Sjóðfélagi sem greitt hefur meirihluta starfsævi sinnar til sjóðsins ætti að vera kominn með að lágmarki 70 % lífeyrisréttindi. Ef miðað er við vegin meðalviðmiðunarlaun sjóðsins í desember 2001 næmu ellilífeyrisgreiðslur til slíks sjóðfélaga um 140 þúsund kr. á mánuði.

Af þeim 7.358 mkr. sem greiddar voru í lífeyri úr B-deild LSR á síðasta ári fékk sjóðurinn 3.191 mkr. endurgreiddar frá launagreiðendum vegna ábyrgðar þeirra á greiðslu lífeyrishækkana.

B-deild

	Fjöldi lífeyrisþega			Lífeyrisgreiðslur í mkr.			Meðalfjárh. lífeyris í þús. kr.		
	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.
Ellilífeyrir	5.505	5.245	5,0%	5.329,6	4.412,6	20,8%	968,1	841,3	15,1%
Örorkulífeyrir	849	779	9,0%	296,7	234,2	26,7%	349,5	300,7	16,2%
Makalífeyrir	1.983	1.936	2,4%	1.721,5	1.456,7	18,2%	868,1	752,4	15,4%
Barnalífeyrir	216	250	-13,6%	9,9	11,0	-10,1%	45,8	44,0	4,1%
Samtals	8.553	8.210	4,2%	7.357,6	6.114,5	20,3%	860,2	744,8	15,5%

Samkvæmt lögum sjóðsins endurgreiða launagreið-
endur þann hluta lífeyris sem er hækkun á áður úr-
skurðuðum lífeyri vegna fyrrum starfsmanna
sinna. Hlutfall sjóðsins í lífeyrisgreiðslum á árinu
2001 var 56,6% en var 59,0% árið áður. Lækkun á
hlutfalli sjóðsins skýrist af hækkun dagvinnulauna á
árinu. Því lengur sem lífeyrisþegi hefur verið á líf-

eyri því lægra er hlutfall sjóðsins en uppsafnaðar
launahækkningar eru greiddar af viðkomandi launa-
greiðanda. Hluttur sjóðsins hækkar hins vegar ef úr-
skurðaðir lífeyrisþegar eru fleiri en brottfallnir,
miðað við óbreytt laun og jöfn réttindi.

Dreifing lífeyrisgreiðslna

Fjárhæð í þús. kr.	Ellifeyrir	Örorku- lífeyrir	Maka- lífeyrir	Samtals fjöldi	Uppsafn. fjöldi	Hlutfall af heild
0-100	418	113	206	737	737	8,8%
100-200	549	107	192	848	1.585	19,0%
200-300	462	121	136	719	2.304	27,6%
300-400	377	151	92	620	2.924	35,1%
400-500	328	155	53	536	3.460	41,5%
500-600	265	142	37	444	3.904	46,8%
600-700	281	132	29	442	4.346	52,1%
700-800	214	126	27	367	4.713	56,5%
800-900	211	107	12	330	5.043	60,5%
900-1.000	177	121	13	311	5.354	64,2%
1.000-1.250	480	289	26	795	6.149	73,8%
1.250-1.500	444	140	8	592	6.741	80,9%
1.500-1.750	388	95	4	487	7.228	86,7%
1.750-2.000	274	62	4	340	7.568	90,8%
2.000-2.500	320	77	2	399	7.967	95,6%
2.500-3.000	158	37	2	197	8.164	97,9%
3.000-3.500	112	4	4	120	8.284	99,4%
3.500-4.000	26	3	0	29	8.313	99,7%
Hærra en 4.000	21	1	2	24	8.337	100,0%

Meðallífeyrir og meðalréttindi í desember 2001 hjá B-deild LSR

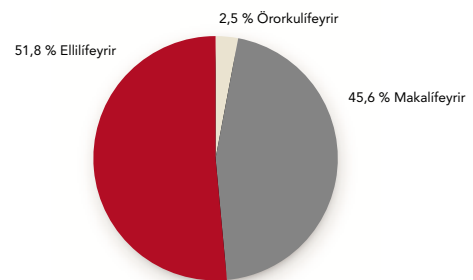
	Meðalréttinda%	Meðalfjárhæð	Meðal viðmiðunarlaun	Meðalfjárhæð bakvið hvert réttinda%
Ellilífeyrir	43,11%	86.913	180.915	2.016
Makalífeyrir	37,16%	75.103	190.594	2.021
Örorkulífeyrir	17,90%	28.168	162.456	1.573
Meðaltal	39,29%	78.495	181.482	1.998

Við útreikninginn voru notaðar fjárhæðir vegna elli-, maka- og örorkulífeyrisgreiðslna fyrir dagvinnu í desember 2001 án persónuuppbótar.

Skipting lífeyrisgreiðslna Lsj. alþingismanna 2001

Lífeyrissjóður alþingismanna

Á árinu 2001 fengu 182 lífeyrisþegar greiðslur úr Lífeyrissjóði alþingismanna, samtals að fjárhæð 187 mkr. Meðalaldur lífeyrisþega sjóðsins var 76 ár í árslok 2001 og voru 51 % af þeim konur en 49 % karlar. Af lífeyrisgreiðslum ársins fóru 51,8 % til greiðslu ellilífeyris, 45,6 % í makalífeyri og 2,5 % í örorkulífeyri. Skiptingu lífeyrisþega og lífeyrisgreiðslna hjá sjóðnum má sjá í meðfylgjandi töflu og skífuriti.

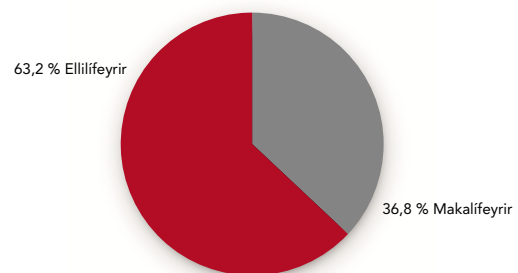
Lífeyrissjóður alþingismanna

	Fjöldi lífeyrisþega			Lífeyrisgreiðslur í mkr.			Meðalfjárh. lífeyris í þús. kr.		
	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.
Ellilífeyrir	98	98	0,0%	96,7	93,0	4,0%	986,8	948,8	4,0%
Örorkulífeyrir	5	5	0,0%	4,7	4,5	4,8%	938,6	895,4	4,8%
Makalífeyrir	77	77	0,0%	85,1	82,7	2,9%	1.105,1	1.074,3	2,9%
Barnalífeyrir	2	3	-33,3%	0,1	0,1	-31,2%	46,6	45,1	3,2%
Samtals	182	183	-0,5%	186,6	180,3	3,5%	1.025,2	985,3	4,1%

Lífeyrissjóður ráðherra

Á árinu 2001 fengu 28 lífeyrisþegar greiðslur úr Lífeyrissjóði ráðherra, samtals að fjárhæð 29 mkr. Meðalaldur lífeyrisþega sjóðsins var 77 ár í árslok 2001 og voru 64 % af þeim karlar en 36 % konur. Af lífeyrisgreiðslum ársins fóru 63,2 % til greiðslu ellilífeyris og 36,8 % í makalífeyri. Skiptingu lífeyrisþega og lífeyrisgreiðslna hjá sjóðnum má sjá í meðfylgjandi töflu og skífuriti.

Skipting lífeyrisgreiðslna Lsj. ráðherra 2001

Lífeyrissjóður ráðherra

	Fjöldi lífeyrisþega			Lífeyrisgreiðslur í mkr.			Meðalfjárh. lífeyris í þús. kr.		
	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.
Ellilífeyrir	19	18	5,6%	18,2	16,4	11,3%	959,2	909,4	5,5%
Makalífeyrir	9	9	0,0%	10,6	10,1	5,2%	1.176,6	1.118,7	5,2%
Samtals	28	27	3,7%	28,8	26,4	9,0%	1.029,0	979,2	5,1%

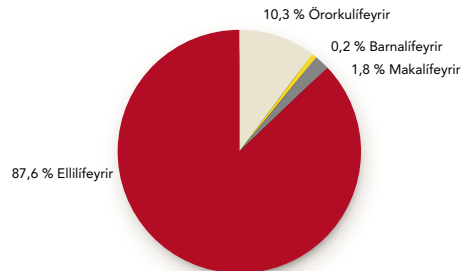
Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga

Á árinu 2001 fengu 462 lífeyrisþegar greiðslur frá Lífeyrissjóði hjúkrunarfræðinga, samtals að fjárhæð 486 mkr. Meðalaldur lífeyrisþega sjóðsins var 69 ár í árslok 2001 og voru 97% af þeim konur en 3% karlar. Af lífeyrisgreiðslum úr sjóðnum á árinu 2001 fóru 87,6% til greiðslu ellilífeyris, 10,3% í örorkulífeyri, 1,8% í makalífeyri og 0,2% í barnalífeyri. Skiptingu lífeyrisþega og lífeyrisgreiðslna hjá sjóðnum má sjá í meðfylgjandi töflu og skífuriti.

Lífeyrisþegum fjölgaði í heildina um 7,2% á árinu 2001 en lífeyrisgreiðslurnar hækkuðu um 13,9%. Fjárhæð lífeyris tekur mið af dagvinnulaunum eftirmanns í starfi eða breytingum sem verða að meðaltali á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu. Meðalfjárhæð lífeyris á árinu 2001 var 1.051 þús. kr. en var 989 þús. kr. árið áður og hækkaði um 6,3% milli ára. Fimmtungur lífeyrisþega fékk greidda fjárhæð undir 500 þúsund kr. og 56% lífeyrisþega var með greiðslur yfir einni milljón króna. Í töflu hér á opnunni má sjá hvernig fjárhæð greidds lífeyris á árinu 2001 dreifðist.

Meðalréttindaprósenta lífeyrisþega hjá LH var 47,4% í desember 2001. Fyrir fullt starf ávinnur sjóðfélagi sér 2% á ári þannig að meðaltali er um 23,7 ára vinnu í fullu starfi að ræða. Meðalfjárhæð greidd til lífeyrisþega í mánuðinum var 99 þúsund kr. en meðalviðmiðunarlaun til greiðslu lífeyris voru 200 þúsund kr.

Skipting lífeyrisgreiðslna LH 2001

Ef meðalviðmiðunarlaunin eru vegin miðað við réttindi lífeyrisþega er meðalfjárhæð bak við hvert réttindaprósent 2.079 kr., eða sem svarar 208 þúsund kr. meðallaunum. Vakin er athygli á því að ofangreindar tölur eru meðaltöl og lækka því lífeyrisþegar sem eiga lítil réttindi hjá sjóðnum meðalréttindaprósentuna. Sjóðfélagi sem greitt hefur meirihluta starfsævi sinnar til sjóðsins ætti að vera kominn með að lágmarki 70% lífeyrisréttindi. Ef miðað er við vegin meðalviðmiðunarlaun sjóðsins í desember 2001 næmu ellilífeyrisgreiðslur til slíks sjóðfélaga tæpum 146 þúsund kr. á mánuði.

Af þeim 486 mkr. sem greiddar voru í lífeyri úr LH á síðasta ári fékk sjóðurinn 226 mkr. endurgreiddar frá launagreiðendum vegna ábyrgðar þeirra á greiðslu lífeyrishækkana. Hlutfall sjóðsins í lífeyrisgreiðslum ársins var því 53,4% en það var 51,6% árið áður. Nýir lífeyrisúrskurðir voru þrefalt fleiri en brottfallnir lífeyrisúrskurðir. Sjóðurinn greiðir að öllu leyti fjárhæð lífeyris vegna nýrra lífeyrisþega en launagreiðendur greiða allar hækkningar sem verða á áður úrskurðuðum lífeyri vegna fyrrum starfsmanna sinna.

LH

	Fjöldi lífeyrisþega			Lífeyrisgreiðslur í mkr.			Meðalfjárh. lífeyris í þús. kr.		
	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.	2001	2000	Breyt.
Ellilífeyrir	347	319	8,8%	425,7	375,9	13,2%	1.226,7	1.178,4	4,1%
Örorkulífeyrir	75	73	2,7%	50,1	42,8	17,1%	668,5	586,4	14,0%
Makalífeyrir	13	11	18,2%	8,7	6,2	40,0%	671,5	567,1	18,4%
Barnalífeyrir	27	28	-3,6%	1,1	1,3	-11,9%	41,6	45,5	-8,6%
Samtals	462	431	7,2%	485,7	426,2	13,9%	1.051,2	989,0	6,3%

Dreifing lífeyrisgreiðslna

Fjárhæð í þús. kr.	Elli- lífeyrir	Örorku- lífeyrir	Maka- lífeyrir	Samtals fjöldi	Uppsafn. fjöldi	Hlutfall af heild
0-100	6	1	3	10	10	2,3%
100-200	5	1	7	13	23	5,3%
200-300	9	2	8	19	42	9,7%
300-400	13	0	8	21	63	14,5%
400-500	13	1	10	24	87	20,0%
500-600	15	0	6	21	108	24,8%
600-700	11	1	4	16	124	28,5%
700-800	16	3	5	24	148	34,0%
800-900	16	0	6	22	170	39,1%
900-1.000	16	2	2	20	190	43,7%
1.000-1.250	47	0	8	55	245	56,3%
1.250-1.500	65	2	2	69	314	72,2%
1.500-1.750	51	0	3	54	368	84,6%
1.750-2.000	34	0	2	36	404	92,9%
Hærra en 2.000	30	0	1	31	435	100,0%

Meðallífeyrir og meðalréttindi í desember 2001 hjá LH

	Meðalréttinda%	Meðalfjárhæð	Meðal viðmiðunarlaun	Meðalfjárhæð bakvið hvert réttinda%
Ellilífeyrir	50,92%	108.143	206.596	2.124
Makalífeyrir	33,72%	69.323	195.858	2.056
Örorkulífeyrir	31,39%	53.092	168.093	1.691
Meðaltal	47,44%	98.617	200.410	2.079

Við útreikninginn voru notaðar fjárhæðir vegna elli-, maka- og örorkulífeyrisgreiðslna fyrir dagvinnu í desember 2001 án persónuuppbótar.

Breytingar á fjölda lífeyrisþega eftir deildum 2000-2001

Lífeyrisþegar	Fjöldi	Nýir	Út af	Fjöldi	Breyting
A-deild LSR	2000	úrskurðir	lífeyri	2001	
Ellilífeyrir	15	26	0	41	26
Örorkulífeyrir	28	42	4	66	38
Makalífeyrir	2	4	0	6	4
Barnalífeyrir	9	8	6	11	2
Samtals	54	80	10	124	70

Lífeyrisþegar	Fjöldi	Nýir	Út af	Fjöldi	Breyting
B-deild LSR	2000	úrskurðir	lífeyri	2001	
Ellilífeyrir	5.245	476	216	5.505	260
Örorkulífeyrir	779	148	78	849	70
Makalífeyrir	1.936	135	88	1.983	47
Barnalífeyrir	250	12	46	216	-34
Samtals	8.210	771	428	8.553	343

Lífeyrisþegar	Fjöldi	Nýir	Út af	Fjöldi	Breyting
Lsj. alþingism.	2000	úrskurðir	lífeyri	2001	
Ellilífeyrir	98	6	6	98	0
Örorkulífeyrir	5	0	0	5	0
Makalífeyrir	77	2	2	77	0
Barnalífeyrir	3	0	1	2	-1
Samtals	183	8	9	182	-1

Lífeyrisþegar	Fjöldi	Nýir	Út af	Fjöldi	Breyting
Lsj. ráðherra	2000	úrskurðir	lífeyri	2001	
Ellilífeyrir	18	1	0	19	1
Örorkulífeyrir	0	0	0	0	0
Makalífeyrir	9	0	0	9	0
Barnalífeyrir	0	0	0	0	0
Samtals	27	1	0	28	1

Lífeyrisþegar	Fjöldi	Nýir	Út af	Fjöldi	Breyting
LH	2000	úrskurðir	lífeyri	2001	
Ellilífeyrir	319	31	3	347	28
Örorkulífeyrir	73	10	8	75	2
Makalífeyrir	11	4	2	13	2
Barnalífeyrir	28	0	1	27	-1
Samtals	431	45	14	462	31

Fjárfestingastefna

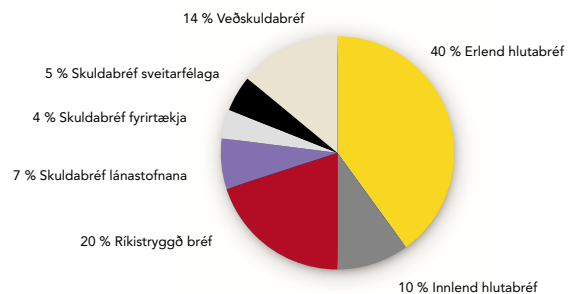
Stjórnir Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga hafa samþykkt sameiginlega fjárfestingastefnu fyrir allar deildir sjóðanna. Meginmarkmið sjóðanna er að ávaxta fjármuni sjóðfélaga og launagreiðenda sem best en takmarka jafnframt áhættu sem kostur er og er það sjónarmið lagt til grundvallar við fjárfestingar og eignastýringu. Markmiði þessu verði náð með því að ákveða eignasamsetningu samkvæmt fyrirfram mótaðri fjárfestingastefnu, tryggja eignir sem best og að vanda til allra ákvarðana um fjárfestingar og vörslu á eignum sjóðanna. Stjórnir LSR og LH endurskoða fjárfestingastefnu sjóðanna eigi sjaldnar en einu sinni á ári. Við endurskoðun fjárfestingastefnunnar er tekið tillit til þeirra breytinga sem orðið hafa á innlendum og erlendum verðbréfamörkuðum. Jafnframt er tekið tillit til breytinga sem orðið hafa á umhverfi lífeyrissjóðanna og annarra ytri skilyrða sem áhrif hafa á rekstur og starfs-umhverfi sjóðanna. Í fjárfestingastefnunni eru sett markmið um eignasamsetningu sjóðanna og áætlað að þeim skuli náð í árslok 2006.

Áætluð eignasamsetning í árslok 2006

Við ráðstöfun fjármagns og eignastýringu á verðbréfasafni sjóðanna eru eftirfarandi viðmið höfð um skiptingu eigna þannig að eignarhluti í einstökum verðbréfaflokkum geti verið á bilinu:

	Stefna	Frávik	
Skuldabréf	50%	50%	65%
Ríkistryggð bréf	20%	15%	30%
Skuldabréf lánastofnana	7%	2%	10%
Skuldabréf sveitarfélaga	5%	2%	10%
Skuldabréf fyrirtækja	4%	2%	8%
Veðskuldabréf	14%	10%	30%
Hlutabréf	50%	35%	50%
Innlend hlutabréf	10%	5%	15%
Erlend hlutabréf	40%	30%	45%

Áætluð eignasamsetning í árslok 2006

Skuldabréf 50-65%

Ríkistryggð bréf 15-30%: Skuldabréf útgefin af ríkissjóði eða með ábyrgð ríkissjóðs, s.s. spariskírteini ríkissjóðs, ríkisbréf, húsnæðisbréf og húsbref. *Skuldabréf sveitarfélaga 2-10%:* Skuldabréf útgefin af sveitarfélögum eða með ábyrgð þeirra. *Skuldabréf lánastofnana 2-10%:* Skuldabréf útgefin af bönkum og sparissjóðum, eignarleigufyrirtækjum, fjárfestingabönkum og stofnlánasjóðum atvinnuveganna enda starfi þau samkvæmt lögum og undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins. *Skuldabréf fyrirtækja 2-8%:* Skuldabréf stærri fyrirtækja með trausta eiginfjárstöðu og góða rekstrarafkomu. Fyrst og fremst fjárfest í skuldabréfum sem skráð eru á VPÍ. *Veðskuldabréf 10-30%:* Skuldabréf tryggt með veði í fasteignum bundin þeim takmörkunum að veðhlutfall fari ekki yfir 55% af metnu markaðsvirði eða 65% af fasteignamati. Strangari reglur gilda um sérhæft atvinnuhúsnæði.

Hlutabréf 35-50%

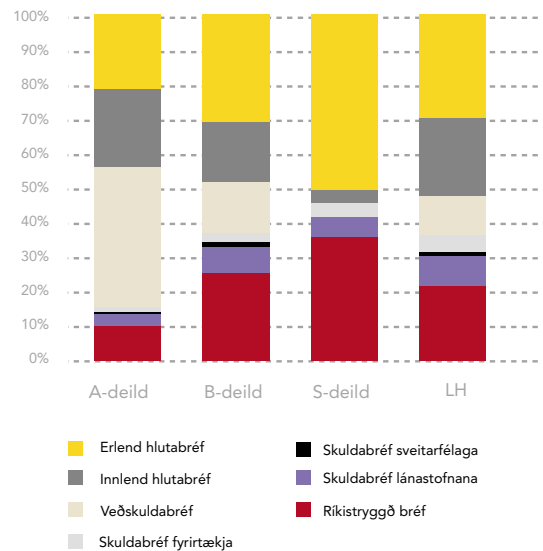
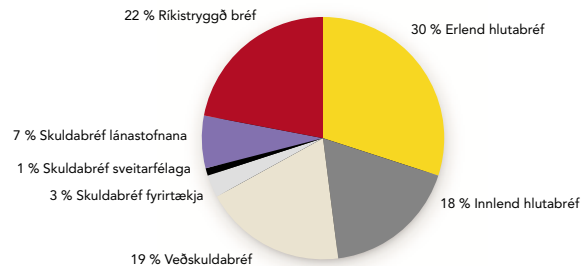
Innlend hlutabréf 5-15%: Innlend hlutabréf í fyrirtækjum sem skráð eru á VPÍ. Miðað er við að vægi óskráðra fyrirtækja verði ekki hærra en 10% af innlendri hlutabréfaeign sjóðanna á hverjum tíma. *Erlend hlutabréf 30-45%:* Hlutabréfasjóðir eða sérgreind hlutabréfasöfn í hlutafélögum sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði. Til samstarfs um ávöxtun og fjárstýringu er miðað við að velja fjóra eða fleiri ótengda og óháða aðila.

Fjárfestingar

Á liðnu ári ráðstöfuðu Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins og Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga til lánveitinga og verðbréfakaupa samanlagt 28,1 ma.kr. Alls voru keypt skuldabréf fyrir 14,7 ma.kr. og hlutabréf fyrir tæpa 13,5 ma.kr. Sundurliðun fjárfestinga A-, B- og S-deilda LSR og LH á árinu 2001 má sjá í meðfylgjandi töflu og myndum.

Slök ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum og mikil veiking íslensku krónunnar gerði það að verkum að dregið var úr fjárfestingum í erlendum hlutabréfum og fjárfest í auknum mæli í innlendum skuldabréfum og hlutabréfum. Hlutfall hlutabréfa í heildarfjárfestingum var 47,9% á árinu 2001 samanborið við 49,7% árið áður. Hlutfall skuldabréfa í heildarfjárfestingum jókst milli ára úr 50,8% í 52,1% á árinu 2001. Vaxandi eftirspurn var eftir sjóðfélagalánnum á árinu og jukust lánveitingar úr 4,3 mö.kr. í 5,2 ma.kr milli ára eða um 21,2%.

LSR og LH fjárfestingar 2001

Lífeyrissjóður Bankastræti 7 - verðbréfakaup á árinu 2001

	A-deild	B-deild	S-deild	LH	Samtals	Hlutföll				
						A-deild	B-deild	S-deild	LH	Samtals
Ríkistryggð bréf	577,7	4.963,9	263,8	495,9	6.301,3	10,3%	25,5%	35,9%	21,6%	22,4%
Skuldabréf lánastofnana	186,5	1.463,4	42,3	198,1	1.890,3	3,3%	7,5%	5,8%	8,6%	6,7%
Skuldabréf sveitarfélaga	35,5	264,3	0,0	30,4	330,2	0,6%	1,4%	0,0%	1,3%	1,2%
Skuldabréf fyrirtækja	80,1	534,7	30,0	109,9	754,7	1,4%	2,7%	4,1%	4,8%	2,7%
Veðskuldabréf	2.281,0	2.846,1	0,0	261,3	5.388,4	40,5%	14,6%	0,0%	11,4%	19,2%
Skuldabréf	3.160,8	10.072,4	336,1	1.095,6	14.664,9	56,1%	51,7%	45,7%	47,8%	52,1%
Innlend hlutabréf	1.267,4	3.376,7	27,0	516,0	5.187,1	22,5%	17,3%	3,7%	22,5%	18,4%
Erlend hlutabréf	1.203,9	6.022,7	371,8	680,3	8.278,7	21,4%	30,9%	50,6%	29,7%	29,4%
Hlutabréf	2.471,3	9.399,4	398,8	1.196,3	13.465,8	43,9%	48,3%	54,3%	52,2%	47,9%
Verðbréfakaup alls	5.632,1	19.471,8	734,9	2.291,9	28.130,7	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

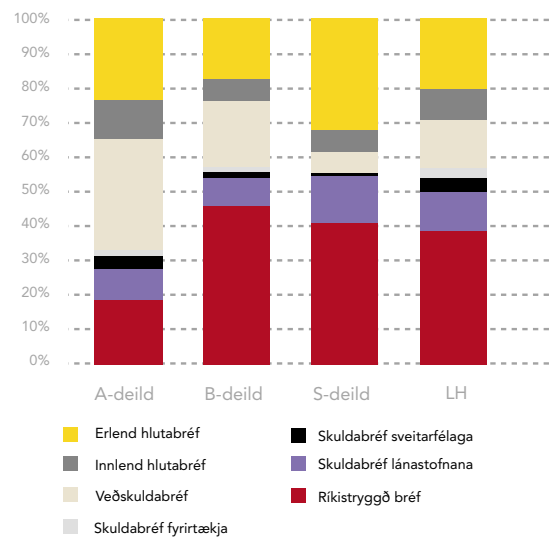
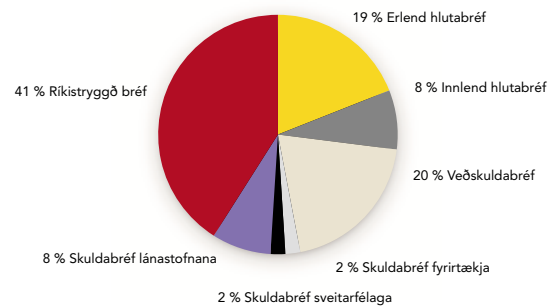
Verðbréfaeign

Skiptingu verðbréfaeignar A-, B- og S-deilda LSR og LH í árslok 2001 má sjá í meðfylgjandi töflu og myndum. Samsetning eigna hefur breyst nokkuð frá fyrra ári.

Skuldabréf eru nú 73,6% af verðbréfaeign en voru 78,0% árið áður. Hlutabréf voru tæp 22,0% árið 2000 en eru nú 26,4%. Þar af eru erlend hlutabréf 18,8%.

Aukið hlutfall hlutabréfa er fyrst og fremst til komið vegna aukinna fjárfestinga í innlendum hlutabréfum.

LSR og LH verðbréfaeign í árslok 2001

Lífeyrissjóðir Bankastræti 7 - eignir í árslok 2001

	A-deild	B-deild	S-deild	LH	Samtals	Hlutföll				
						A-deild	B-deild	S-deild	LH	Samtals
Ríkistryggð bréf	3.329,1	37.154,2	382,4	3.673,9	44.539,6	18,5%	45,9%	41,0%	38,6%	40,7%
Skuldabréf lánastofnana	1.679,3	6.264,4	125,4	1.085,4	9.154,5	9,3%	7,7%	13,4%	11,4%	8,4%
Skuldabréf sveitarfélaga	625,7	1.717,6	9,7	365,4	2.718,4	3,5%	2,1%	1,0%	3,8%	2,5%
Skuldabréf fyrirtækja	341,5	1.308,3	56,7	276,1	1.982,6	1,9%	1,6%	6,1%	2,9%	1,8%
Veðskuldabréf	5.766,8	15.096,2	0,0	1.336,6	22.199,6	32,0%	18,6%	0,0%	14,0%	20,3%
Skuldabréf	11.742,4	61.540,7	574,2	6.737,4	80.594,7	65,2%	76,0%	61,5%	70,7%	73,6%
Innlend hlutabréf	2.036,8	5.338,4	57,4	831,6	8.264,2	11,3%	6,6%	6,1%	8,7%	7,5%
Erlend hlutabréf	4.226,3	14.117,6	301,8	1.955,8	20.601,5	23,5%	17,4%	32,3%	20,5%	18,8%
Hlutabréf	6.263,1	19.456,0	359,2	2.787,4	28.865,7	34,8%	24,0%	38,5%	29,3%	26,4%
Verðbréf samtals	18.005,5	80.996,7	933,4	9.524,8	109.460,4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Ávöxtun

Vegið meðaltal nafnávöxtunar hjá öllum deildum LSR á árinu 2001 var 8,77% sem samsvarar 0,15% raunávöxtun samanborið við 1,60% á árinu 2000. Hrein raunávöxtun, þ.e. raunávöxtun þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjármunatekjum, var 0,01% á árinu. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar LSR síðustu 5 árin er 4,20%. Nafnávöxtun LH á árinu 2001 var 7,96% sem samsvarar -0,59% raunávöxtun samanborið við 0,82% á árinu 2000. Hrein raunávöxtun LH var neikvæð um 0,71% á árinu 2001 en meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ár er 4,24%. Mismunandi ávöxtun sjóðanna má rekja til mismunandi eignasamsetningar. Í töflu neðst á síðunni má sjá ávöxtun og eignasamsetningu A-, B- og S-deilda LSR og LH á árunum 2000 og 2001.

B-deild LSR og LH eiga hlutfallslega meira í skuldabréfum en A- og S-deildir LSR. Skuldabréfaeign LSR og LH að undanskilinni séreignardeild LSR er gerð upp á kaupkröfu sem þýðir að breytingar á ávöxtunarkröfu skuldabréfa hafa ekki áhrif á bókfært virði þeirra bréfa sem sjóðirnir áttu í árslok 2001. Skuldabréfaeign S-deilda LSR er hins vegar gerð upp á markaðsvirði sem þýðir að þegar ávöxtunarkrafa á markaði hækkar þá lækkar virði bréfa og öfugt, burtséð frá kaupkjörum og kaup tíma.

Hér að neðan er sýnd sundurliðun ávöxtunar eftir tegundum verðbréfa. Ávöxtun er reiknuð samkvæmt reglum um ársreikninga lífeyrissjóða. Með hækkandi hlutfalli innlendra og erlendra hlutabréfa í verðbréfasafni sjóðanna mun verða vart meiri sveiflna í ávöxtun á komandi árum. Til lengri tíma litið og með hagkvæmri áhættudreifingu á hærra hlutfall hlutabréfa að skila sjóðunum betri raunávöxtun en ef einvörðungu er fjárfest í skuldabréfum.

Skipting ávöxtunar eftir tegundum verðbréfa

	A-deild	B-deild	S-deild	LSR	LH
Nafnávöxtun					
Skuldabréf	14,7%	14,9%	15,0%	14,9%	15,0%
Innlend hlutabréf	-4,4%	-4,1%	-16,1%	-4,3%	-4,2%
Erlend hlutabréf	-10,0%	-9,2%	-3,2%	-9,3%	-9,1%

Raunávöxtun

Skuldabréf	5,6%	5,8%	5,9%	5,8%	5,9%
Innlend hlutabréf	-12,0%	-11,7%	-22,8%	-11,9%	-11,7%
Erlend hlutabréf	-17,1%	-16,4%	-10,9%	-16,5%	-16,3%

Skuldabréf

Töluverðar sveiflur voru í ávöxtunarkröfu helstu markflokka skuldabréfa á árinu 2001. Eftirspurn eftir skuldabréfum jókst á árinu og má m.a. rekja þá aukningu til slakrar ávöxtunar á hlutabréfamarkaði. Framboð húsbréfa jókst nokkuð á árinu en forsenda lækkunar ávöxtunarkröfu húsbréfa er jafnvægi framboðs og eftirspurnar. Ávöxtunarkrafa

Ávöxtun og eignasamsetning

	A-deild		B-deild		S-deild		LH	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
Hrein raunávöxtun	-2,9%	-1,8%	0,7%	2,2%	-3,2%	-15,3%	-0,7%	0,7%
Eignasamsetning í árslok 2001								
Skuldabréf	65,2%	64,2%	76,0%	81,1%	61,5%	46,7%	70,7%	74,7%
Innlend hlutabréf	11,3%	7,3%	6,5%	3,6%	6,2%	10,5%	8,8%	4,9%
Erlend hlutabréf	23,5%	28,5%	17,5%	15,3%	32,3%	42,8%	20,5%	20,4%

húsbréfa var í svipuðu gildi í lok árs og í upphafi þess en sveiflaðist um 25-30 prósentustig innan ársins. Lánveitingar til sjóðfélaga jukust mikið á síðasta ári og er nánar fjallað um þær aftar í skýrslunni. Aukin húsbréfaútgáfa og aukin útlán til sjóðfélaga er merki um að samdráttur í efnahagslífinu hafi ekki náð til fasteignaviðskipta. Meðfylgjandi mynd sýnir þróun ávöxtunarkröfu IBH 37 á árinu 2001.

Innlend hlutabréf

Innlendi hlutabréfamarkaðurinn lækkaði töluvert á árinu vegna mikilla sviptinga með gengi íslensku krónunnar. Það olli fyrirtækjum töluverðum erfiðleikum auk þess sem gæta fór samdráttur á mörgum sviðum eftir uppgang síðastliðinna 5 ára. Á síðasta ári voru miklar breytingar gerðar á stjórnun peningamála þegar verðbólguþröng var tekið upp í lok mars og vikmörk gengisvísitölunnar afnumin. Ásamt lækkun íslensku krónunnar hafði hátt vaxtastig í landinu slæm áhrif á afkomu fyrirtækja. Í byrjun október tilkynnti ríkisstjórnin breytingar í skattamálum einstaklinga og fyrirtækja sem varð til þess að hlutabréfamarkaðurinn tók við sér á ný. Á árinu lækkaði heildarvísitala aðallista um 9,4% og úrvalsvísitala aðallista lækkaði um 11,2%. Til samamburðar lækkuðu innlend hlutabréf LSR og LH um 4,31%. Á myndinni hér að neðan er sýnd þróun úrvalsvísitölu aðallista yfir síðasta ár.

Á árinu 2001 voru keypt innlend hlutabréf fyrir 5,2 ma.kr. og seld hlutabréf fyrir 0,2 ma.kr. Mikil aukning var í fjárfestingum í innlendum hlutabréfum frá árinu áður en þá námu innlend hlutabréfaviðskipti um 2,8 mö.kr. Meðfylgjandi tafla sýnir markaðsvirði tíu stærstu innlendu hlutafélaganna í eigu deilda LSR og LH ásamt eignarhlut í hverju félagi.

Þróun ávöxtunar húsbréfa IBH 37 á árinu 2001

Félag	Þús.kr.	Eign %
Íslandsbanki hf.	1.174.536	2,71%
Landsbanki Íslands hf.	702.145	3,03%
Össur hf.	639.076	3,91%
Pharmaco hf.	572.003	2,71%
Bakkavör hf.	553.769	5,00%
Baugur hf.	516.006	2,93%
Eimskip hf.	492.567	3,16%
Samherji hf.	378.637	2,19%
Kaupþing banki hf.	315.823	1,55%
Þróunarfélag Íslands hf.	272.518	10,32%

Úrvalsvísitala aðallista 2001

Erlend hlutabréf

Árið 2001 var viðburðaríkt ár á erlendum hlutabréfamörkuðum. Umtalsverðar lækkanir áttu sér stað á öllum helstu hlutabréfavísitölum. Ef litið er á breytingar í dollurum talið lækkaði S&P 500 um 13,04%, Dow Jones lækkaði um 7,11% og Nasdaq um 21,05%. Allar atvinnugreinar Morgan Stanley heimsvísitölnnar sýndu neikvæða ávöxtun á árinu. Morgan Stanley heimsvísitala hlutabréfa lækkaði um 17,83% í dollurum. Gengi Bandaríkjadollars hækkaði hins vegar um 21,88% gagnvart íslensku krónunni. Umreiknað í íslenskar krónur hækkaði því heimsvísitalan um 0,15%. Veiking íslensku krónunnar hefur því bæði jákvæð og neikvæð áhrif á ávöxtun eigna sjóðanna. Meðfylgjandi er yfirlit yfir þróun MSCI heimsvísitölu hlutabréfa á árinu 2001 í dollurum.

Á árinu 2001 voru keypt erlend hlutabréf fyrir 8,3 ma.kr. og seld voru hlutabréf fyrir 0,8 ma.kr. Á liðnum árum hefur vægi erlendra hlutabréfa aukist í verðbréfasafni sjóðanna og í árslok var hlutfallið 18,8% af verðbréfaeign. Í töflu hér á opnunni má líta sundurliðun eigna LSR og LH í erlendum hlutabréfasjóðum og sérgreindum hlutabréfasöfnum.

Yfir helmingur erlendar hlutabréfaeignar eða 57% er í sérgreindum söfnum í umsjá og vörslu Morgan Stanley og Dresdner. Nokkur munur var á ávöxtun safnanna á síðasta ári. Ávöxtun Morgan Stanley safnsins var neikvæð um 13,4% en ávöxtun Dresdner neikvæð um 8,7%. Þessi munur skýrist m.a. af

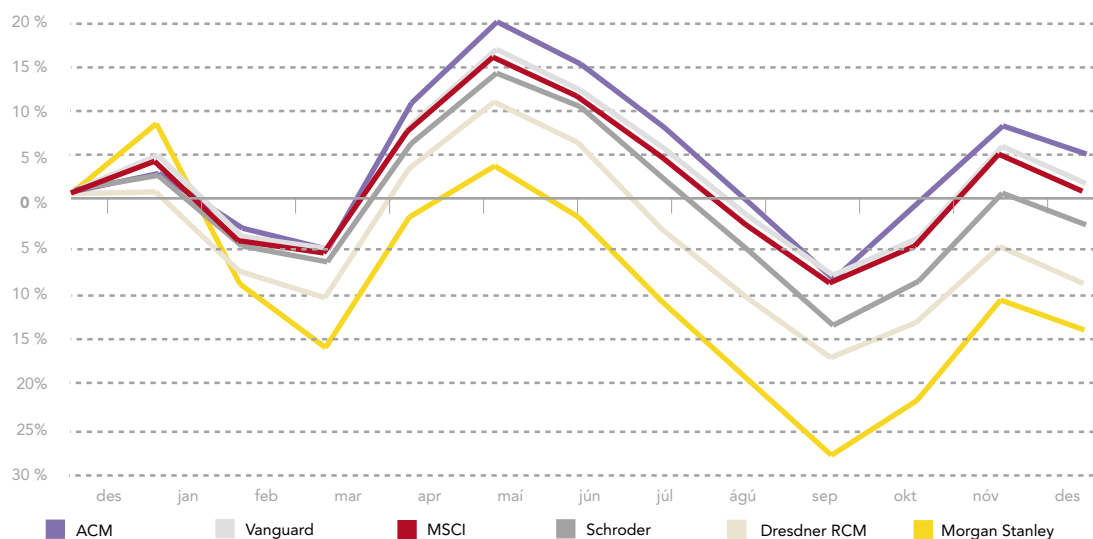
eignasamsetningu og fjárfestingastefnu safnanna. Línuritið á næstu síðu sýnir gengisþróun stærstu hlutabréfasafna í eigu LSR og LH ásamt samamburði við Morgan Stanley heimsvísitölu hlutabréfa (MSCI) í íslenskum krónum. Árangur stærstu sjóðanna var mjög mismunandi á árinu. Gengi sérgreinda safnsins hjá Morgan Stanley lækkaði um 14,13% og gengi Dresdner lækkaði um 9,15% umreiknað í íslenskar krónur. Árangur stærstu safnanna er mun verri en MSCI-vísitölnnar sem hækkaði um 0,15% á árinu. Gengi Schroder lækkaði um 3,7%. Gengi Vanguard hækkaði um 0,62% á árinu 2001 en hann er vísitölusjóður og markmið hans er að fylgja vísitölunni. Af stærstu sjóðunum var ávöxtun best hjá ACM en gengi þeirra sjóða hækkaði um 3,72%.

Heimsvísitala Morgan Stanley 2001

Hlutabréfasjóður/safn	Staða í árslok	Hlutfall	Nafnávöxtun	Raunávöxtun
Morgan Stanley, sérgreint safn	7.735,5	37,5%	-13,4%	-20,3%
Dresdner RCM Global Investors	4.026,7	19,5%	-8,7%	-16,0%
Vanguard - Global Stock Index Inst	2.277,4	11,1%	0,0%	-7,9%
ACM Global Growth Trends, I shares	2.067,3	10,0%	1,5%	-6,5%
Schroder - Global Equity Class C	2.023,5	9,8%	-8,7%	-15,9%
ACM Global Growth Trends	1.767,8	8,6%	5,5%	-2,9%
Fidelity Euro Blue Chip Fund	177,3	0,9%	-8,1%	-15,4%
Fidelity European Growth Fund	135,4	0,7%	3,4%	-4,8%
Alþjóða framtakssjóðurinn	45,5	0,2%	7,3%	-1,2%
GIR - Capital Investments	26,0	0,1%	-15,1%	-21,9%
Private Opportunity Ventures	17,3	0,1%	21,6%	12,0%
Kaupþing Fund - Nordic Growth Fund	0,0	0,0%	-44,3%	-48,7%
Kaupþing Fund - Global Equity Class	0,0	0,0%	-45,1%	-49,5%
Kaupþing Fund - Global Technology Class	0,0	0,0%	-72,0%	-74,2%
Erlent hlutabréfasafn S-deildar	301,8	1,5%	-3,2%	-10,9%
Samtals	20.601,6	100,0%	-9,4%	-16,5%

Gengisþróun og samanburður 2001

Sjóðfélagalán og lánareglur

Veitt lán til sjóðfélaga LSR og LH á árinu 2001 námu 5.213 mkr. og hækkuðu þau um 21% milli ára. Alls voru veitt 2.323 lán á árinu 2001 en 1.988 á árinu 2000 sem gerir 17% fjölgun milli ára. Meðalfjárhæð veittra lána var rúmlega 2,2 mkr. á árinu 2001.

Mikil umskipti hafa orðið í lánveitingum til sjóðfélaga frá árinu 1998 en árleg fjárhæð veittra lána til sjóðfélaga hefur rúmlega fimmfaldast frá því ári. Í mars á árinu 1999 var lánareglum sjóðanna breytt á þann veg að réttur sjóðfélaga til lántöku var rýmkaður auk þess sem hámarks lánsupphæð var hækkuð. Utanaðkomandi þættir eins og hækkingar fasteignaverð og aukin lánsfjárbörð einstaklinga hafa einnig haft áhrif á þessa þróun. Þá hafa margir sjóðfélagar tekið lán hjá sjóðunum til að endurskipuleggja fjármál sín og notað þau til að greiða upp óhagstæð skammtímalán. Þannig borga sjóðfélagar mun lægri vexti árlega, auk þess sem greiðsluþyrðin lækkar.

Útistandandi lán til sjóðfélaga námu 21.631 mkr. í árslok 2001 og hækkuðu um rúm 33% milli ára. Hlutfall sjóðfélagalána af hreinni eign sjóðanna var 19,8% í árslok 2001 sem er þrjú prósent fyrir mikla aukningu í útlánum einungis 0,3 prósentustigum hærra en árið áður. Lán til sjóðfélaga námu 18,5% af ráðstöfunarfé ársins sem er lækkun frá árinu 2000 en þá var hlutfallið 23,5%.

Vanskil lána til sjóðfélaga námu samtals 125,3 mkr. í árslok 2001 og hækka um 36% milli ára. Hlutfall sjóðfélagalána í vanskilum hækkar hins vegar óverulega eða úr 0,57% í 0,58%. Þetta eru öll vanskil en þess ber að geta að samkvæmt reglum sjóðanna hafa sjóðfélagar 14 daga til þess að greiða án þess að dráttarvextir séu reiknaðir þannig að raunveruleg vanskil eru lægri. Lánnum í meira en 3ja mánaða vanskilum fjölgaði verulega milli ára sem má að mestu leyti rekja til nýtilkominna vanskila, þ.e. vanskila sem eru innan við 12 mánuðum frá gjalddaga. Fjöldi lána sem fóru til uppboðsmeðferðar voru 167 eða fjórum færri en árið áður.

Yfirlit yfir sjóðfélagalán (fjárhæðir eru í þús. kr.)

Lán í árslok	A-deild LSR		B-deild LSR *		LH		Samtals	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
Heildarfjárhæð	5.523.867	3.137.897	14.777.461	12.036.868	1.329.341	1.049.792	21.630.669	16.224.557
Fjöldi lána	2.621	1.632	13.967	13.322	1.296	1.237	17.884	16.191
Meðalfjárhæð	2.108	1.923	1.058	904	1.026	849	1.209	1.002
Hlutfall af eignum	30,0%	25,1%	18,2%	19,1%	13,9%	14,0%	19,8%	19,5%
Veitt lán á árinu								
Fjárhæð	2.188.885	1.945.918	2.740.528	2.199.230	283.465	157.025	5.212.878	4.302.173
Fjöldi lána	1.044	919	1.174	992	105	77	2.323	1.988
Meðalfjárhæð	2.097	2.117	2.334	2.217	2.700	2.039	2.244	2.164
Hlutf. af ráðstöfunarfé	35,1%	40,0%	14,0%	18,3%	12,4%	10,8%	18,5%	23,5%

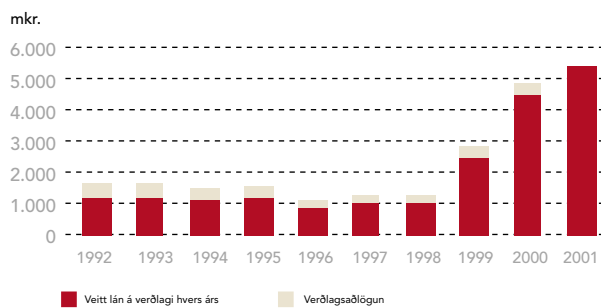
* Tölur fyrir Lífeyrissjóð alþingismanna eru inni í tölum fyrir B-deild LSR í umfjöllun um sjóðfélagalán. Staða sjóðfélagalána hjá Lífeyrissjóði alþingismanna í árslok 2001 var 41,8 mkr.

Sjóðfélagalán, LSR og LH

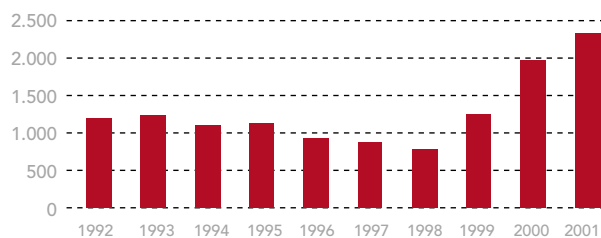
Vanskil	2001	2000	1999	1998
Fjöldi lána í meira en 3ja mán. vanskilum	408	256	305	205
Fjöldi lána í uppboðsmeðferð í árslok	88	78	58	100
Fjöldi útsendra uppboðsbeiðna	167	171	199	263
Fjöldi skuldbreyttra lána	55	52	94	124
Upphæð í vanskilum alls (í þús. kr.)	125.258	91.845	75.404	84.279
Hlutfall af lánnum til sjóðfélaga	0,58%	0,57%	0,60%	0,78%
Hlutfall af heildarskuldbréfaeign	0,16%	0,14%	0,14%	0,21%

Þrátt fyrir að hlutfall vanskila hjá LSR og LH aukist óverulega milli ára er aukning á fjárhæð vanskila á árinu 2001. Aukning vanskila hefur verið nokkuð gegnumgangandi í fjármálakerfinu hér á landi hvað varðar lán til einstaklinga og er það vissulega áhyggjuefni. Fjármálaeftirlitið hefur tekið saman tölur um þróun vanskila innlánsstofnana á árinu 2001 og ná þær til vanskila sem staðið hafa lengur en einn mánuð. Vanskil einstaklinga hjá innlánsstofnunum voru 8,8 ma.kr., eða 4,9% af útlánnum þeirra til einstaklinga í árslok 2001, en 5,8 ma.kr. eða 3,3% í ársbyrjun.

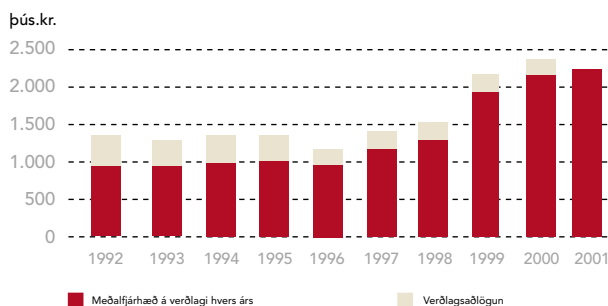
Veitt lán til sjóðfélaga LSR og LH

Fjöldi veittra sjóðfélagalána LSR og LH

Meðalfjárhæð veittra sjóðfélagalána LSR og LH

Hér er um að ræða alvarlegri vanskilamál en LSR og LH hafa þurft að glíma við. Sambærilegt hlutfall hjá sjóðunum var eins og áður hefur komið fram 0,58% í árslok 2001 og 0,57% árið áður. Auk þess stendur veð sjóðfélagens undir tryggingu á láninu nema í algjörum undantekningar-tilfellum.

Lánsréttur

Hver sá sem greiðir eða hefur einhvern tíma greitt til LSR eða LH á rétt á lífeyrissjóðsláni. Sama gildir um þá sem átt gætu aðild að A-deild LSR þó að þeir hafi aldrei greitt til sjóðsins, t.d. aðilar að stéttarfélögum opinberra starfsmanna. Séreignarsparendur hjá S-deild LSR hafa sama lánsrétt og aðrir sjóðfélagar.

Lánsupphæðir

Hámark lánsfjárhæðar ræðst af veðhæfni eignar. Ef lánsupphæð er umfram 4 mkr. þurfa umsækjendur að gangast undir sérstakt greiðslumat auk þess sem ríkari kröfur eru gerðar hvað varðar mat á veðhæfi eignar.

Lánskjör

Vextir í maí 2002 voru 6,55% en 6,31% í árslok 2001. Vextir eru breytilegir samkvæmt ákvörðun stjórnar sjóðanna og eru þeir endurskoðaðir miðað við ávöxtunarkröfu húsbrefta á 3ja mánaða fresti. Lánstími er 5 til 30 ár að vali lántakanda.

Veðtrygging

Lán er veitt gegn veði í íbúðarhúsnæði og er miðað við 65% af fasteignamati eignarinnar eða 55% af verðmati löggilts fasteignasala, hvort sem herra reynist.

Lántökukostnaður

Lántökugjald er 1% fyrir þá sem greitt hafa til sjóðsins í einn eða fleiri mánuði af síðustu 6 og fyrir þá sem fá greiddan lífeyri hjá sjóðnum en 1,5% fyrir þá sem ekki hafa greitt iðgjald til sjóðsins á síðustu 6 mánuðum.

Séreignardeild LSR

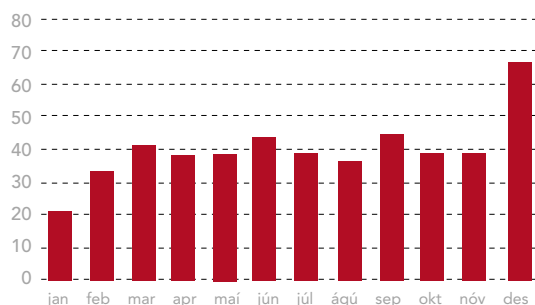
Séreignardeild LSR á nú þrjú starfsár að baki. Iðgjöld á árinu 2001 námu 482,7 mkr. og hækkuðu um 79% milli ára. Um verulega aukningu er að ræða en iðgjöld á hvern virkan sjóðfélaga hækkuðu um 63% á árinu. Hækkun iðgjalda milli ára má rekja til herra mótframlags frá launagreiðanda, þess að fleiri spara nú 4% af launum en áður og fjölgun sjóðfélaga. Inneignir sjóðfélaga í árslok 2001 námu 954,7 mkr. og hækkuðu um 116% milli ára.

Á árinu 2001 greiddu 4.062 sjóðfélagar iðgjald til S-deildar. Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga var 3.558 árið 2001 en 3.250 árið áður, sem er 9,5% aukning milli ára. Nýir sjóðfélagar á árinu 2001 voru 412 sem er talsvert minni aukning en á árinu 2000, en þá bættust við 712 nýir sjóðfélagar. Flestir sem hófu að greiða í sjóðinn á árinu 2001 greiða 4% iðgjald. Þeir sem voru í sjóðnum fyrir hafa margir hverjir aukið iðgjald sitt úr 2% í 4%. Þeir sem spara 4% eru nú tæplega helmingur sjóðfélaga.

Heildarfjöldi þeirra sem áttu eign í sjóðnum í árslok 2001 var 4.285. Meðalaldur þeirra sem greiddu í sjóðinn á árinu 2001 var óbreyttur frá fyrra ári eða 50 ár. Þetta sýnir að mikið skortir á þátttöku hinna yngri sem þó er sá hópur sem hvað mestan hag getur haft af þessu sparnaðarformi. Samkvæmt könnun Frjálsar verslunar sem gerð var í janúar 2002 eru flestir þeir sem leggja fyrir í viðbótarlífeyrissparnað á aldrinum 35 til 55 ára. Ef það er haft í huga að mótframlag launagreiðanda getur nú orðið

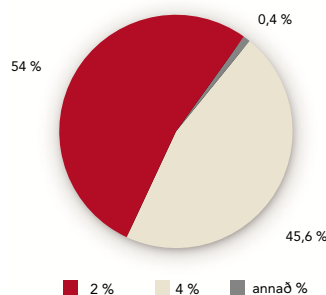
Innborgun iðgjöld árið 2001

mkr.

S-deild. Samningar eftir iðgjaldahlutfalli

í árslok 2001 Samtals 4.431 stk

allt að 2,4% af heildarlaunum má ljóst vera að þeir sem láta hjá líða að taka þátt í séreignarsparnaði verða af verulegum fjárhagslegum hagnaði jafnvel þó ávöxtun kunni að reynast neikvæð stöku ár.

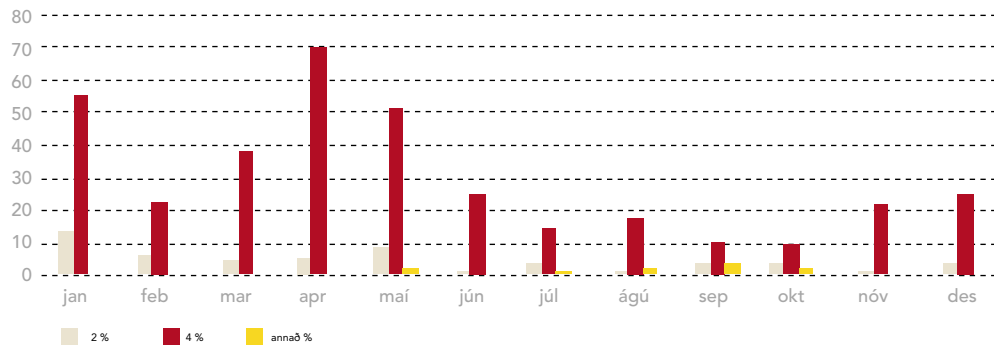
Ef miðað er við einstakling sem sparar 2% af 150.000 kr. mánaðarlaunum, leggur hann 3.000 kr. í séreignarsparnað eða 1.844 kr. af ráðstöfunartekjum sínum vegna skattfrestunar á iðgjaldinu. Mótframlagið nemur 2,2% eða 3.300 kr. og öðlast sjóðfélaginn því alls 6.300 kr. inneign í séreignarsjóði mánaðarlega. Framlag launþegans er því í raun aðeins 29% af þeirri inneign sem hann öðlast.

Alls höfðu 4.431 sjóðfélagi gert samning við sjóðinn í árslok 2001 um að hefja reglubundnar greiðslur til hans og hófust iðgjaldagreiðslur sumra þeirra því á árinu 2002. Þetta eru 17,6% þeirra sjóðfélaga sem að meðaltali greiddu iðgjöld til annarra deilda LSR og til LH á árinu 2001.

Nafnávöxtun sjóðsins á árinu 2001 var 5,3% sem svarar til 3,0% neikvæðrar raunávöxtunar. Hrein raunávöxtun sjóðsins var neikvæð um 3,2%. Meðaltal nafnávöxtunar sjóðsins frá stofnun er 5,0%. Ef ávöxtun S-deildar LSR á árinu 2001 er borin saman við ávöxtun annarra séreignarsjóða verður hún að teljast viðunandi að teknu tilliti til eignasamsetningar. Í árslok 2001 voru 61,5% af verðbréfaeign sjóðsins í innlendum skuldabréfum en 38,5% erlendum og innlendum hlutabréfum.

Nýjar skráðar kennitölur hjá S-deild árið 2001

Samtals 412 stk.

Nýjar sparnaðarleiðir

Ávöxtun S-deildar LSR hefur verið nokkuð sveiflukennd og endurspeglar hún þær hræringar sem orðið hafa á verðbréfamörkuðum frá því að rekstur deildarinnar hófst í ársbyrjun 1999. Á árinu 2001 var dregið úr vægi erlendra hlutabréfa hjá sjóðnum og áhættustýring þeirra tekin til endurskoðunar með góðum árangri.

Sjóðurinn býður nú upp á tvær nýjar sparnaðarleiðir sem fela í sér minni sveiflur í ávöxtun. Þannig getur hver sjóðfélagi valið það áhættustig sem hann er tilbúinn að sætta sig við. Meðal annars verður boðið upp á ávöxtun á bankareikningi en sú leið á sérstaklega vel við þá sem eiga skammt í lífeyristöku.

Iðgjald til séreignarsparnaðar

Launþegar geta fengið skattfrestun á allt að 4% iðgjald af heildarlaunum sem greitt er í séreignarsparnað. Flest stéttarfélög opinberra starfsmanna gert samkomulag við launagreiðendur um sérstakt mótframlag vegna viðbótarsparnaðar í séreignarsjóð. Sjóðfélagar B-deildar LSR og LH sem fá greidda yfirvinnu hafa meira skattalegt svigrúm til greiðslu í séreignarsjóð en aðrir, því þeir greiða einungis 4% iðgjald af dagvinnulaunum til samtryggingar hjá B-deild LSR og LH. Þeir geta því greitt 8% af yfirvinnu sinni í séreignarsjóð og 4% af dagvinnunni. Mótframlag atvinnurekanda verður þó aldrei hærra en 2,4% af heildarlaunum viðkomandi.

Sparnaðarleiðir í S-deild

	Hlutabréf **	Skuldabréf	Innlán	Sveiflur í ávöxtun	Aldur í ævilínu ***
Leið 1*	40%	60%	0%	Meiri sveiflur	54 ára og yngri
Leið 2*	15%	85%	0%	Litlar sveiflur	55 ára og eldri
Leið 3****	0%	0%	100%	Lágmarks sveiflur	Lífeyrisþegar

* Ofangreind fjárfestingarstefna er til lengri tíma, til styttri tíma geta verið frávik í eignasamsetningu.

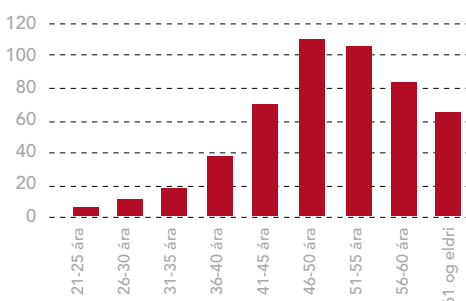
** Bæði innlend og erlend hlutabréf.

*** Í Ævilínunni flytjast iðgjöld og inneign á milli Leiða 1 til 3 eftir því sem árin færast yfir réttthafa, þannig minnkar áhættan eftir því sem nær dregur lífeyrisaldri.

**** Leið 3 ber vexti samanber verðtryggða innlánsreikninga banka og sparisjóða og breytast þeir með vaxtastigi í landinu. Í mars 2002 voru raunvextir 6,47%.

Nýju leiðirnar verða virkar frá og með 1. júlí 2002 en þeir sem velja ekkert verða áfram í þeirri leið sem boðið hefur verið upp á til þessa. Sjóðfélagar geta einnig valið að vera í svokallaðri Ævilínu þar sem þeir færast sjálfvirkir á milli fjárfestingarleiða eftir aldri. Ævilínan dregur sjálfkrafa úr vægi áhættu-meiri fjárfestinga hjá hverjum og einum eftir því sem hann eldist.

Innborgun iðgjalda eftir aldri árið 2001 Meðalaldur 50 ár mkr.

Útborgun lífeyris og aðild að S-deild

Unnt er að hefja úttekt úr séreignardeild LSR við 60 ára aldur og taka greiðslur á minnst sjö árum eða á þeim tíma sem á vantar að viðkomandi sjóðfélagi verði 67 ára. Þetta þýðir að þegar sjóðfélagi hefur náð 67 ára aldri getur hann tekið inneign sína út í einu lagi. Inneign í S-deild LSR er séreign sjóðfélagsans og erfist með svipuðum hætti og aðrar persónulegar eignir. Séreignarsparnaður er ekki framtalskyldur, ekki þarf að greiða af honum fjármagnstekjuskatt og hann skerðir hvorki vaxta- né barnabætur.

Sjóðfélagar í öllum deildum LSR og í LH eiga rétt til aðildar að S-deild LSR. Sama gildir um þá sem einhverntíma hafa greitt í þessa sjóði og alla þá, sem átt gætu rétt til aðildar skv. 3. gr. laga um LSR svo sem félagsmenn aðildarféлага BSRB, BHM og KÍ.

Tryggingafræðileg úttekt á LSR & LH

Stjórnir LSR og LH fólu Talnakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu sjóðanna miðað við árslok 2001. Útreikningurinn er í samræmi við reglugerð um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Hjá A-deild LSR er miðað við 3,5% ávöxtun eigna umfram vísitölu neysluverðs. Hjá B-deild LSR, alþingismannadeild, ráðherra-deild og LH er gert ráð fyrir að launahækkunar séu 1,5% umfram vísitölu neysluverðs og ávöxtun 2% umfram launahækkunar. Einnig er fjallað um tryggingafræðilegar úttektir í skýringum með ársreikningum sjóðanna.

Tryggingafræðileg úttekt á skuldbindingum B-deildar LSR

Samkvæmt útreikningi Talnakönnunar hf. voru skuldbindingar B-deildar LSR 260,5 ma.kr. í árslok 2001 en voru 236,4 ma.kr. árið áður, sem er 10% hækkun milli ára.

Efri taflan hér til hliðar sýnir hvernig áfallin skuldbinding í árslok 2001 skiptist eftir tegundum launagreiðenda og neðri taflan sýnir breytingar á áföllnum skuldbindingum á árinu 2001. Í árslok 2000 voru gerðir kjarasamningar við bæði grunn- og framhaldsskólakennara sem fólu í sér kerfisbreytingu á þann veg að hluti dagvinnulauna í heildarlaunum var aukinn. Þær hækkunar á dagvinnulaunum sem urðu vegna þessa voru teknar inn í skuldbindingar sjóðsins í árslok 2000. Þar sem þessar launahækkunar komu ekki til framkvæmda fyrr en á árinu 2001 koma þær fram í vísitölu dagvinnulauna opinberra starfsmanna á því ári.

Vísitala dagvinnulauna opinberra starfsmanna sem er gefin út af Hagstofu Íslands hækkaði um rúm 18% á árinu 2001. Ef ekki hefði verið tekið tillit til kerfisbreytingar á launum kennara á árinu 2000 hefðu skuldbindingar sjóðsins hækkað um 20% á árinu 2001 í stað 10%.

Réttindi hjá B-deild eru reiknuð sem hlutfall af dagvinnulaunum og hafa allar launabreytingar því áhrif á réttindi sjóðfélaga, hvort sem þeir eru í starfi, með geymd réttindi eða á lífeyri.

Áfallin skuldbinding í árslok 2001 hjá B-deild LSR	Fjárhæð mkr.
A-hluta ríkisstofnanir	96.336
B-hluta ríkisstofnanir	1.748
C-hluta ríkisstofnanir	782
Einkavæddar ríkisstofnanir	1.897
Einstaklingar (staða lögð niður)	131
Framhaldsskólar	17.533
Fræðslu- og skólaskrifstofur	231
Grunnskólar fyrir 01.08.1996	49.528
Grunnskólar eftir 01.08.1996	7.247
Heilsugæslu- og heilsuverndarstöðvar	3.274
Sjúkrahús og heilbrigðisstofnanir	19.681
Sparisjóðir	1.235
Stéttarfélag	607
Stjórnmalaflokkar	291
Stofnanir í samrekstri ríkis og sveitarfél.	367
Sveitarfélag, sveitarsjóðir	10.919
Uppgreiddar skuldbindingar	32.674
Ýmsir með bakábyrgð sveitarfélaga	5.243
Ýmsir séraðilar	10.769
Samtals	260.493

Breyting áfallinnar skuldbindingar hjá B-deild LSR	Fjárhæð mkr.
Skuldbinding í árslok 2000	236.367
Vextir 2%	4.727
Nýjar skuldbindingar	4.312
Launahækkunar	22.445
Lífeyrisgreiðslur á árinu	(7.358)
Skuldbinding í árslok 2001	260.493

Skuldbindingar B-deildar LSR voru 135,4 ma.kr. í árslok 1996 og hafa þær tæplega tvöfaldast á undanförunum 5 árum. Hækkun á skuldbindingum sjóðsins má aðallega rekja til kerfisbreytingar á launum opinberra starfsmanna og þá aðallega á árinu 1998 og svo aftur á árinu 2000 vegna kjarasamninga við kennara. Vísitala dagvinnulauna opinberra starfsmanna hefur hækkað um tæp 78% frá ársbyrjun 1997 til ársloka 2001.

Eignir sjóðsins hafa hins vegar hækkað um 158 % á sama tímabili og stafar það m.a. af uppgjörum og innborgunum vegna skuldbindinga. Hér til hliðar má sjá hvernig eignir B-deildar LSR hafa þróast sem hlutfall af áföllnum skuldbindingum frá árinu 1995.

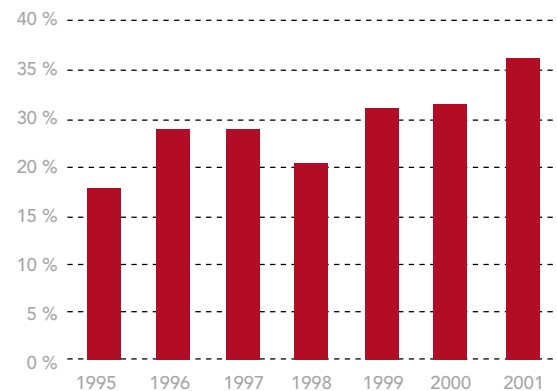
Skuldbindingar launagreiðenda vegna lífeyris-hækkana fyrrverandi starfsmanna við B-deild LSR

Samkvæmt lögum um B-deild LSR endurgreiða launagreiðendur sjóðunum þann hluta lífeyris sem er hækkun á áður úrskurðuðum lífeyri. Hafi lífeyrisþegi unnið hjá fleiri en einum launagreiðanda skiptist greiðslan hlutfallslega miðað við áunnin réttindi hjá hverjum launagreiðanda fyrir sig. Launagreiðendur eru krafðir mánaðarlega um þessar greiðslur. Sá hluti skuldbindinga B-deildar LSR sem launagreiðendur eiga að standa undir samkvæmt þessu ákvæði var metinn 122,8 ma.kr. í árslok 2001 eða um 47,1 % af skuldbindingum sjóðsins. Skuldbindingar launagreiðenda voru metnar 108,2 ma.kr. í árslok 2000 og hækkuðu því um 13,5 % milli ára. Flestir launagreiðendur hafa fært framangreinda kröfu sjóðsins til skuldar í ársreikningum sínum, þar á meðal ríkissjóður og ríkisstofnanir. Í ársreikningi B-deildar LSR eru kröfur sjóðsins á launagreiðendur vegna væntanlegra lífeyris-hækkana ekki færðar sem hluti af efnahagsreikningi. Þess í stað er getið um þessar kröfur sem eignir utan efnahagsreiknings.

Eign til greiðslu á lífeyri í B-deild LSR

Samkvæmt efnahagsreikningi var hrein eign B-deildar LSR 81,3 ma.kr í árslok 2001 samanborið við 63,1 ma.kr. árið á undan. Hækkunin nemur 28,8 % milli ára. Til viðbótar á sjóðurinn áður-

Eignir B-deildar LSR sem hlutfall af áföllum skuldbindinga

nefnda kröfu á launagreiðendur vegna lífeyris-hækkana sem metin er 122,8 ma.kr. Samtals eru þessar eignir 204 ma.kr. Við mat á eign til greiðslu lífeyris þarf að taka tillit til þeirra verðbréfa í eigu sjóðsins sem bera vexti umfram þau 3,5 % sem notuð eru í tryggingafræðilegri úttekt. Þetta fer þannig fram að teknar eru afborganir og vextir af verðbréfasafni sjóðsins þar til það er honum að fullu greitt og þær greiðslur núvirtar miðað við 3,5 % ávöxtun. Með þessu endurmati verður eign B-deildar LSR í verðbréfum 10,1 milljarði hærri en bókfært verð þeirra, að frádregnu núvirði fjárfestingarkostnaðar. Endurmetnar eignir sjóðsins teljast því vera 214,2 ma.kr. að teknu tilliti til krafna á launagreiðendur eða um 82,2 % af áfallinni skuldbindingu hans. Samkvæmt 32. gr. laga um sjóðinn ber ríkissjóður ábyrgð á greiðslu lífeyris úr sjóðnum. Hins vegar reynir ekki á þá ábyrgð nema til þess komi að sjóðurinn geti ekki innt af hendi lífeyrisgreiðslur með tekjum sínum og eignum. Bakábyrgð ríkissjóðs var samkvæmt úttekt á sjóðnum í árslok 2001 metin á 46,3 ma.kr. eða 17,8 % af áfallinni skuldbindingu sjóðsins. Undanfarin 2 ár hefur ríkissjóður greitt inn á skuldbindingar sínar við sjóð-

Hlutdeild ábyrgðaraðila í áfallinni skuldbindingu B-deildar LSR í árslok 2001	Fjárhæð	Uppsöfnuð	
	mkr.	Hlutdeild	hlutdeild
Hrein eign skv. efnahagsreikningi til greiðslu lífeyris	81.253	31,2%	31,2%
Endurmat á verðbréfaeign	10.126	3,9%	35,1%
Krafa á launagreiðendur skv. 33. gr. laga nr. 1/1997	122.795	47,1%	82,2%
Krafa á ríkissjóð skv. 32. gr. laga nr. 1/1997	46.320	17,8%	100,0%
Áfallin skuldbinding skv. mati tryggingafræðinga	260.493	100,0%	

inn umfram lagaskyldu. Í árslok 2001 námu uppfærðar innborganir ríkissjóðs inn á bakábyrgð hans við sjóðinn 30,6 milljörðum. Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun á hlutdeild ábyrgðaraðila í áföllnum skuldbindingum sjóðsins í árslok 2001.

Eignir B-deildar LSR upp í óuppgerðar skuldbindingar

Hluti launagreiðenda hefur gert upp áfallnar skuldbindingar sínar við B-deild LSR. Sjóðurinn verður að standa að fullu undir þessum hluta skuldbindinganna með eignum sínum án krafna á launagreiðendum. Innborgunum ríkissjóðs inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn er haldið til hliðar við útreikning á eignum sjóðsins upp í óuppgerðar skuldbindingar. Viðbótariðgjald þeirra launagreiðenda sem

ekki hafa gert upp skuldbindingar sínar er á sama hátt dregið frá eignum. Fjallað er sérstaklega um uppgjör launagreiðenda á skuldbindingum sínum við sjóðinn aftar í skýrslunni. Af áfallinni skuldbindingu að fjárhæð 260,5 ma.kr. hafa 32,7 ma.kr. verið endanlega gerðir upp við sjóðinn. Óuppgerð áfallin skuldbinding var í árslok 227,8 ma.kr. og eignir sjóðsins vegna óuppgerðra skuldbindinga 24,0 ma.kr. eða um 10,5% sem er lækkun um 1,2 prósentustig frá fyrra ári. Lækkun á hlutfalli eigna sjóðsins upp í óuppgerðar skuldbindingar á árinu má rekja til þess að skuldbindingar hækkuðu meira en eignir sjóðsins ávöxtuðust. Eignir sjóðsins upp í óuppgerðar skuldbindingar má sjá nánar í töflu hér að neðan.

Eignir B-deildar LSR upp í óuppgerðar skuldbindingar (mkr.)	Fjárhæð 2001		Fjárhæð 2000	
Áfallin skuldbinding samtals	260.493		236.367	
Uppgerð áfallin skuldbinding	32.674		29.026	
Óuppgerð áfallin skuldbinding	227.819	100,0%	207.341	100,0%
Bókfærð eign skv. efnahagsreikningi	81.253		63.079	
Endurmat verðbréfa	10.126		7.917	
Samtals endurmetin eign	91.379		70.996	
Uppfærðar aukagreiðslur ríkissjóðs	30.557		15.523	
Aukagreiðslur annarra launagreiðenda	295		244	
Hld. aukagreiðslna í endurmati verðbréfa	3.845		1.978	
Samtals vegna aukagreiðslna	34.697		17.745	
Bókfærð eign ásamt endurmati	91.379		70.996	
Eign vegna uppperðra skuldbindinga	(32.674)		(29.026)	
Eign vegna aukagreiðslna	(34.697)		(17.745)	
Eign vegna óuppgerðra skuldbindinga	24.008	10,5%	24.225	11,7%

Tryggingafræðileg úttekt á skuldbindingum A-deildar LSR

Áfallin skuldbinding A-deildar LSR í árslok 2001 var 15,0 ma.kr. og hækkaði um 54,4% milli ára. Hrein eign sjóðsins skv. efnahagsreikningi í árslok 2001 nam 18,4 mö.kr. og hækkaði hún um 47,7% milli ára. Endurmat þeirra verðbréfa sem bera vexti umfram 3,5% nam 2,2 mö.kr. að teknu tilliti til núvirtis fjárfestingarkostnaðar í framtíðinni. Endurmetnar eignir sjóðsins í árslok 2001 eru því 20,7 ma.kr. Eignir sjóðsins í árslok 2001 voru því 5,6 ma.kr. umfram skuldbindingu hans, eða 37,3% sem er lækkun um tæp fjögur prósentustig frá árinu áður. Heildarstaða A-deildar LSR, þ.e. þegar reiknað er með að núverandi sjóðfélagar greiði áfram iðgjöld til ellilífeyrisaldurs og vinni sér inn réttindi í samræmi við það, er neikvæð um 0,9 ma.kr. eða 0,9% lægri en heildarskuldbinding hans. Þetta þýðir að skuldbinding vegna viðbótarréttinda eykst meira en sem nemur iðgjöldunum. Þetta er eðlilegt þar sem ekki er reiknað með neinni nýliðun í sjóðnum eða brottfalli virkra sjóðfélaga. Áfallin staða er jákvæð sem sýnir að fram til þessa á sjóðurinn vel fyrir skuldbindingum sínum enda flestir sjóðfélagar enn ungir að árum. Meðalaldur virkra sjóðfélaga er einungis 37 ár. Þrátt fyrir að ávöxtun sjóðsins hafi verið neikvæð að raunvirði á árinu 2001 er heildarstaða sjóðsins nánast óbreytt milli ára. Framlag launagreiðenda er í dag 11,5% en það er breytilegt samkvæmt lögum sjóðsins og er miðað við að sjóðurinn eigi að jafnaði nægar eignir til að standa undir lífeyrisskuldbindingum sínum. Iðgjaldaprósentu launagreiðenda á að endurskoða árlega. Þar sem heildarstaða A-deildar er í jafnvægi þykir ekki rétt að leggja til breytingu á framlagi launagreiðenda að svo stöddu en samkvæmt lögum um lífeyrissjóði má heildarstaða þeirra aldrei vera verri eða betri en 10% af heildarskuldbindingu og jafnframt má staðan ekki vera utan 5% vikmarka samfellt í fimm ár.

Tryggingafræðileg úttekt á skuldbindingum lífeyrissjóða alþingismanna og ráðherra

Lífeyrissjóðir alþingismanna og ráðherra höfðu fram til ársins 1999 verið reknir sem gegnumstreymissjóðir og greiddi ríkissjóður jafnan það sem á vantaði ár hvert. Undanfarin 3 ár hefur rekstrarafgangi sjóðanna verið haldið eftir hjá þeim og þeir þannig byrjað að safna eignum upp í skuldbindingar sínar, þó í litlum mæli sé. Áfallin skuldbinding Lífeyrissjóðs alþingismanna var 3,8 ma.kr. í árslok 2001 og hækkaði hún um 12% frá fyrra ári. Eignir sjóðsins upp í skuldbindingar eru óverulegar eða um 3,2% af áfallinni skuldbindingu. Áfallin skuldbinding Lífeyrissjóðs ráðherra var 0,8 ma.kr. í árslok 2001 og hækkaði hún um 8,1% frá fyrra ári. Eignir sjóðsins upp í skuldbindingar eru einnig óverulegar eða um 2,7% af áfallinni skuldbindingu.

Tryggingafræðileg úttekt á skuldbindingum LH

Samkvæmt útreikningi Talnakönnunar hf. voru skuldbindingar LH 28,1 ma.kr. í árslok 2001 en voru 25,2 ma.kr. árið áður, sem er 11,3% hækkun milli ára. Efri taflan hér til hliðar sýnir hvernig áfallin skuldbinding í árslok 2001 skiptist eftir tegundum launagreiðenda og neðri taflan sýnir breytingar á áföllnum skuldbindingum á árinu 2001.

Skuldbindingar LH voru 14,8 ma.kr. í árslok 1996 og hafa þær hækkað um 90% á undanförunum 5 árum. Hækkun á skuldbindingum sjóðsins má aðallega rekja til kerfisbreytinga á launum hjúkrunarfræðinga og þá aðallega á árinu 1998 og svo aftur vegna áhrifa kjarasamninga við kennara á árinu 2000, en þeir höfðu áhrif á réttindi hjúkrunarfræðinga sem miðast við meðaltalsreglu. Þegar dagvinnulaun hjúkrunarfræðinga breytast hefur það bein áhrif á skuldbindingar vegna virkra sjóðfélaga og lífeyrisþega á eftirmannsreglu. Skuldbindingar vegna lífeyrisþega á meðaltalsreglu og sjóðfélaga með geymd réttindi, þ.m.t. þeirra sem fluttu sig yfir í A-deild LSR, miðast hins vegar við meðaltals-hækkanir dagvinnulauna allra opinberra starfsmanna.

Vísitala dagvinnulauna opinberra starfsmanna hækkaði um 18% á árinu 2001 og hefur hún hækkað um tæp 78% frá ársbyrjun 1997 til ársloka 2001. Eignir sjóðsins hafa hins vegar hækkað um 146% á sama tímabili og stafar það m.a. af innborgunum vegna skuldbindinga. Hér til hliðar má sjá hvernig eignir LH hafa þróast sem hlutfall af áföllnum skuldbindingum frá árinu 1995.

Skuldbindingar launagreiðenda vegna lífeyrishækkana fyrrverandi starfsmanna við LH

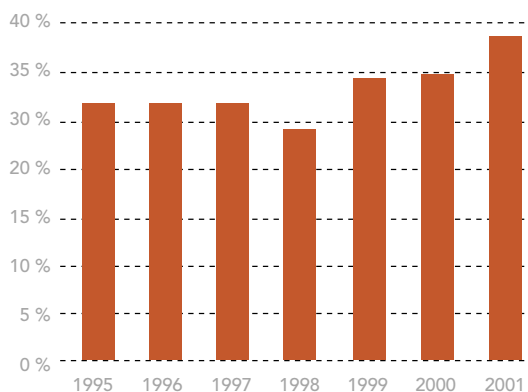
Samkvæmt lögum um Lífeyrissjóð hjúkrunarfræðinga endurgreiða launagreiðendur sjóðunum þann hluta lífeyris sem er hækkun á áður úrskurðuðum

Áfallin skuldbinding í árslok 2001 hjá LH

	Fjárhæð mkr.
A-hluta ríkisstofnanir	1.760
Heilsugæslu- og heilsuverndarstöðvar	2.299
Sjúkrahús og heilbrigðisstofnanir	19.721
Stéttarfélög	62
Sveitarfélög, sveitarsjóðir	1.045
Ýmsir með bakábyrgð sveitarfélaga	262
Ýmsir séraðilar	2.708
Annað	207
Samtals	28.065

Breyting áfallinnar skuldbindingar hjá LH

	Fjárhæð mkr.
Skuldbinding í árslok 2000	25.221
Vextir 2%	504
Nýjar skuldbindingar	462
Launahækkanir	2.362
Lífeyrisgreiðslur á árinu	(486)
Skuldbinding í árslok 2001	28.065

Eignir LH sem hlutfall af áföllum skuldbindingum

lífeyri. Hafi lífeyrisþegi unnið hjá fleiri en einum launagreiðanda skiptist greiðslan hlutfallslega miðað við áunnin réttindi hjá hverjum launagreiðanda fyrir sig. Launagreiðendur eru krafðir mánaðarlega um þessar greiðslur. Sá hluti skuldbindinga LH sem launagreiðendur eiga að standa undir, samkvæmt þessu ákvæði var metinn 13,9 ma.kr. í árslok 2001 eða um 49,6% af skuldbindingum sjóðsins. Flestir launagreiðendur hafa fært framangreinda kröfu sjóðsins til skuldar í ársreikningum sínum, þar á meðal ríkissjóður og ríkisstofnanir. Í ársreikningi LH eru kröfur sjóðsins á launagreiðendur vegna væntanlegra lífeyrishækkana ekki færðar sem hluti af efnahagsreikningi. Þess í stað er getið um þessar kröfur sem eignir utan efnahagsreiknings.

Eign til greiðslu á lífeyri í LH

Samkvæmt efnahagsreikningi var hrein eign LH 9,5 ma.kr. í árslok 2001 samanborið við 7,5 milljarða árið á undan. Hækkunin nemur 27% milli ára. Til viðbótar á sjóðurinn áður nefnda kröfu á launagreiðendur vegna lífeyrishækkana sem metin er 13,9 ma.kr. Samtals eru þessar eignir 23,5 ma.kr. Við mat á eign til greiðslu lífeyris þarf að taka tillit til þeirra verðbréfa í eigu sjóðsins sem bera vexti umfram þau 3,5% sem notuð eru í tryggingafræðilegri úttekt. Þetta fer þannig fram að teknar eru afborganir og vextir af verðbréfasafni sjóðsins þar til það er honum að fullu greitt og þær greiðslur núvirtar miðað við 3,5% ávöxtun. Með þessu endur-

mati verður eign LH í verðbréfum 1,0 milljarði króna hærri en bókfært verð þeirra, að frádregnu núvirði fjárfestingarkostnaðar. Endurmetnar eignir sjóðsins teljast því vera 24,5 ma.kr. að teknu tilliti til krafna á launagreiðendur eða um 87% af áfallinni skuldbindingu hans. Samkvæmt 18. gr. laga um sjóðinn bera ríkissjóður og aðrir launagreiðendur ábyrgð á greiðslu lífeyris úr sjóðnum. Hins vegar reynir ekki á þá ábyrgð nema til þess komi að sjóðurinn geti ekki innt af hendi lífeyrisgreiðslur með tekjum sínum og eignum. Bakábyrgð ríkissjóðs og annarra launagreiðenda var skv. úttekt á sjóðnum í árslok 2001 metin 3,7 ma.kr. eða 13% af áfallinni skuldbindingu sjóðsins, að teknu tilliti til endurmats verðbréfa og krafna á launagreiðendur. Undanfarin 3 ár hefur ríkissjóður greitt inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn umfram lagskyldu. Í árslok 2001 námu uppfærðar innborganir ríkissjóðs inn á bakábyrgð hans við sjóðinn 3,4 milljörðum króna en innborganir annarra launagreiðenda námu 0,1 ma.kr. Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun á hlutdeild ábyrgðaraðila í áföllnum skuldbindingum sjóðsins í árslok 2001.

Hlutdeild ábyrgðaraðila í áfallinni skuldbindingu LH í árslok 2001	Fjárhæð mkr.	Hlutdeild	Uppsöfnuð hlutdeild
Hrein eign skv. efnahagsreikningi til greiðslu lífeyris	9.530	34,0%	34,0%
Endurmat á verðbréfaeign	958	3,4%	37,4%
Krafa á launagreiðendur skv. 20. gr. laga nr. 2/1997	13.920	49,6%	87,0%
Krafa á launagreiðendur og ríkissjóð skv. 18. gr. laga nr. 2/1997	3.657	13,0%	100,0%
Áfallin skuldbinding skv. mati tryggingafræðinga	28.065	100,0%	

Eignir LH upp í óuppgerðar skuldbindingar

Hrein eign sjóðsins skv. efnahagsreikningi í árslok 2000 var 9,5 ma.kr. og endurmat verðbréfa eins og og áður sagði 1,0 ma.kr. Við útreikning á eignum sjóðsins upp í óuppgerðar skuldbindingar er innborgunum ríkissjóðs inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn haldið til hliðar. Viðbótariðgjald annarra launagreiðenda er á sama hátt dregið frá eignum. Frádráttur vegna aukainnborgana launagreiðenda inn á skuldbindingar nam samtals 3,9 mö.kr. í árslok 2001 en nánar er fjallað um þær aftar í skýrslunni. Enginn launagreiðandi hefur enn sem komið

er gert formlega upp skuldbindingar sínar við sjóðinn, en þær voru eins og áður sagði 28,1 ma.kr. í árslok 2001. Eignir sjóðsins upp í áfallnar skuldbindingar voru 6,6 ma.kr. í árslok 2001 eða um 23,4% af skuldbindingunni sem er lækkun um rúmlega eitt prósentustig frá fyrra ári. Lækkun á hlutfalli eigna sjóðsins upp í óuppgerðar skuldbindingar á árinu má rekja til þess að skuldbindingar hækkuðu meira en eignir sjóðsins ávöxtuðust. Þetta má sjá nánar í töflunni hér að neðan.

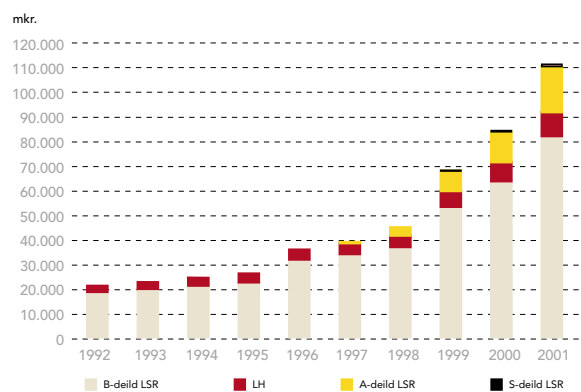
Eignir LH upp í óuppgerðar skuldbindingar (mkr.)	Fjárhæð 2001		Fjárhæð 2000	
Áfallin óuppgerð skuldbinding	28.065	100,0%	25.221	100,0%
Bókfærð eign skv. efnahagsreikningi	9.530		7.505	
Endurmat verðbréfa	958		817	
Samtals endurmetin eign	10.488		8.322	
Uppfærðar aukagreiðslur ríkissjóðs	3.440		1.834	
Aukagr. annarra launagreiðenda	128		89	
Hld. aukagreiðslna í endurmati verðbréfa	359		209	
Samtals vegna aukagreiðslna	3.926		2.132	
Bókfærð eign ásamt endurmati	10.488		8.322	
Eign vegna aukagreiðslna	(3.926)		(2.132)	
Eign vegna óuppgerðra skuldbindinga	6.562	23,4%	6.190	24,5%

Hrein eign LSR og LH samtals til greiðslu lífeyris

Frá árslokum 1992 til loka árs 2001 hafa eignir LSR og LH samkvæmt ársreikningum sjóðanna aukist úr 20,2 milljörðum króna í 110,3 milljarða á verðlagi hvers árs fyrir sig. Aukning eigna hefur verið mikil undanfarin þrjú ár sem og á árinu 1996. Eignir sjóðanna voru 83,6 ma.kr. í árslok 2000 og hækkuðu um 32% á árinu 2001. Hraðari aukning eigna undanfarin ár stafar aðallega af uppgjörum launagreiðenda á skuldbindingum sínum við B-deild LSR, innborgunum launagreiðenda inn á skuldbindingar sínar við B-deild LSR og LH ásamt tilkomu A-deildar LSR, þar sem iðgjaldaprósentan er hærri og iðgjald greitt af öllum launum. Á árinu 1996 var lögum um B-deild LSR breytt á þann hátt að launagreiðendum er nú heimilt að gera upp lífeyrisskuldbindingar sínar við sjóðinn. Á árinu 1996 námu greiðslur vegna uppgjöra á skuldbindingum við B-deild LSR rúmum 8 milljörðum króna, 0,5 milljörðum á árinu 1997 og 0,9 milljörðum á árinu 1998. Á árinu 2001 námu innborganir launagreiðenda til LSR og LH vegna uppgjors á skuldbindingum og uppgjör á skuldbindingum við B-deild samtals 15,2 milljörðum en voru 9,2 milljarðar króna árið 2000. Þessar fjárhæðir námu 12,8 milljörðum króna á árinu 1999. Af þessum fjárhæðum námu innborganir ríkissjóðs 14,3 milljörðum króna á árinu 2001, 8,6 milljörðum á árinu 2000 og 7,8 milljörðum á árinu 1999. Fjallað er sérstaklega um uppgjör á skuldbindingum í kaflanum hér á eftir. Á miðju ári 1997 fengu sjóðirnir fyrst heimild til fjárfestingar í hlutabréfum. Hlutabréfaeign sjóðanna gaf góða ávöxtun á árunum 1998-1999 og stuðlaði það að aukinni eign á þeim árum. Ástand á hlutabréfamörkuðum hefur hins vegar verið slæmt undanfarin tvö ár og dregið ávöxtun sjóðanna niður. Nánari umfjöllun um ávöxtun má finna í kafla um fjárfestingar frammar í skýrslunni.

Hrein eign til greiðslu lífeyris - LSR og LH

(á verðlagi hvers árs fyrir sig)

Uppgjör launagreiðenda á skuldbindingum

Launagreiðendur hafa í auknum mæli gert upp áfallnar lífeyrisskuldbindingar sínar gagnvart B-deild LSR og bera þeir þá ekki frekari skuldbindingu gagnvart sjóðnum vegna þess tímabils og þeirra starfsmanna sem uppgjórið tekur til. Skuldbinding sem gerð er upp með þessum hætti er byggð

á tryggingafræðilegu mati miðað við uppgjörsdag. Innheimta lífeyrishækkana gagnvart viðkomandi launagreiðanda fellur niður frá og með uppgjörsdegi. Uppgerðar skuldbindingar í árslok 2001 og 2000 má sjá í töflu hér að neðan.

Uppgerðar skuldbindingar í árslok við B-deild LSR (í mkr.)

	2001	2000
Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins	1.716	1.550
Flugstöð Leifs Eiríkssonar hf.	802	0
Hitaveita Suðurnesja hf. (skuldbindingar eftir 31.03.2001)	16	0
Íbúðalánasjóður (ásamt Byggingasjóði- og Húsnæðisstofnun ríkisins)	698	634
Íslandspóstur hf.	871	640
Íslandssíld hf. (Síldarútvegsnefnd)	284	261
Landssíminn hf. (ásamt Pósti og síma hf.)	20.709	19.051
Lánasjóður íslenskra námsmanna	140	118
Orkubú Vestfjarða hf. (skuldbindingar eftir 30.06.2001)	8	0
Rafmagnsveitur ríkisins	2.101	1.978
Ríkisútvarpið	3.866	3.431
Samábyrgðin hf.	299	290
Sementsverksmiðjan hf.	707	662
Skýrr hf.	452	411
Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs. (skuldbindingar eftir 31.05.2000)	5	0
Samtals uppgert	32.674	29.026

Uppgjör skuldbindinga sem fóru fram á árinu 2001

Flugstöð Leifs Eiríkssonar hf. gerði upp skuldbindingu sína gagnvart B-deild LSR á árinu 2001 með skuldabréfi að fjárhæð 462 mkr. Uppgjörið miðaðist við áunnin réttindi fram til 30. september 2000 en þá var rekstrarformi stofnunarinnar breytt í hlutafélag. Réttindi þeirra starfsmanna sem fengu áframhaldandi aðild að sjóðnum eru jafnframt gerð upp árlega.

Forsendur við uppgjör lífeyrisskuldbindinga eru þær sömu og við tryggingafræðilega úttekt á sjóðnum, þ.e. að launahækkningar séu 1,5% umfram vísitölu neysluerðs og að ávöxtun eigna verði 2,0% umfram launahækkningar. Um langtímaforsendur er að ræða þannig að ef litið er til skamms tíma getur þróunin verið önnur. Sé skuldbindingin gerð upp með útgáfu skuldabréfs getur fjárhæð bréfsins verið önnur en skuldbindingin sem gera á upp, allt eftir því hvaða vextir eru á bréfinu. Núvirt greiðslustreymi bréfsins miðað við 3,5% vexti er þó alltaf sama fjárhæð og skuldbindingin sem gera á upp. Ef

vextir skuldabréfsins eru hærri en 3,5% er höfuðstóll bréfsins lægri en skuldbindingin. Fyrirkomulag við árleg uppgjör á skuldbindingum er öðruvísi að því leyti að eignir sjóðsins hafa ekki áhrif heldur koma öll greidd iðgjöld viðkomandi launagreiðanda, vegna þeirra réttinda sem er verið að gera upp, til frádráttar á skuldbindingunni.

Árleg uppgjör launagreiðenda á skuldbindingum

Stofnanir og fyrirtæki sem áður hafa gert upp skuldbindingar sínar gagnvart B-deild LSR hafa flestar haldið áfram að greiða iðgjöld til sjóðsins vegna þeirra starfsmanna sem voru í starfi þegar upphaflegt uppgjör á skuldbindingum fór fram. Í þeim tilfellum heldur áfram að myndast skuldbinding og er hún gerð upp árlega samkvæmt samkomulagi við þá launagreiðendur. Frá uppgjöri á skuldbindingu undangengins árs eru dregin iðgjöld sem greidd voru vegna ársins auk viðbótariðgjalda. Uppgjör á skuldbindingum vegna réttinda sem mynduðust á árinu 2001 hefur farið fram við neðangreindar stofnanir.

Uppgjör árlegrar skuldbindingar við B-deild LSR

vegna réttinda á árinu 2001 (í mkr.)

	Skuldbinding ársins 2001	10% iðgjöld (lögbundin)	Viðbótar- iðgjöld	Uppgert á árinu 2002
Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins	31,7	11,3	13,4	7,0
Flugstöð Leifs Eiríkssonar hf.	22,8	9,2	0,0	13,6
Hitaveita Suðurnesja hf.	15,6	5,6	0,0	10,0
Íbúðalánasjóður	10,3	3,5	2,9	3,9
Íslandspóstur hf.	186,9	72,2	10,6	104,1
Landssíminn hf.	152,5	58,2	30,4	63,9
Lánasjóður íslenskra námsmanna	1,6	0,6	0,6	0,4
Orkubú Vestfjarða hf.	8,4	2,3	0,0	6,1
Rafmagnsveitur ríkisins	30,3	11,8	18,5	0,0
Ríkisútvarpið	56,8	21,6	20,6	14,6
Samabyrgðin hf.	3,6	1,4	2,2	0,0
Sementsverksmiðjan hf.	5,4	1,9	0,0	3,5
Skýrr hf.	0,6	0,2	0,1	0,3
Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs.	4,9	2,3	2,6	0,0
Samtals	531,4	202,2	101,8	227,4

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar

Á árinu 1999 ákvað fjármálaráðherra að ríkissjóður skyldi hefja greiðslur til sjóðanna umfram laga-skyldu og hefur verið framhald á þeim greiðslum til dagsins í dag. Áframhaldandi greiðslur eru háðar stöðu ríkissjóðs og ákvörðun fjármálaráðherra hverju sinni.

Innborganir ríkissjóðs styrkja fjárhagsstöðu sjóðanna og gera þeim kleift að mæta skuldbindingum vegna sjóðfélaga sinna með eignum sínum til lengri tíma en annars hefði orðið. Markmið ríkissjóðs með þessu er að dreifa greiðslum á skuldbindingum sínum við sjóðina til lengri tíma.

Á árinu 2001 létu stjórnir LSR og LH tryggingafræðing sjóðanna gera úttekt á fjárhagsstöðu og framtíðarsjóðsstreymi þeirra. Í henni var miðað við stöðu sjóðanna eins og hún var í árslok 2000 og að aukaframlag ríkissjóðs yrði greitt út árið 2002 en viðbótariðgjöld á meðan lögbundin iðgjöld væru greidd. Samkvæmt niðurstöðum úttektarinnar hefur ríkissjóði tekist með innborgunum sínum að fresta því að eignir B-deildar LSR yrðu uppnar um 12 ár eða til ársins 2026. Þá hefur jafnframt tekist að fresta því að eignir LH tæmist til ársins 2034 eða

um 13 ár. Við það að eignir sjóðanna tæmist myndu greiðslur úr þeim að öllu leyti falla á launagreiðendur, sem tryggja starfsmenn sína hjá sjóðunum og einnig ríkissjóð vegna bakábyrgðar hans á skuldbindingum B-deildar LSR. Launagreiðendur í LH bera einnig bakábyrgð ásamt ríkissjóði.

Þær fjárhæðir sem ríkissjóður hefur greitt samkvæmt samkomulaginu eru uppfærðar árlega í samræmi við vísitölu neysluverðs og hreina raunavöxtun sjóðanna. Innborganir ríkissjóðs mynda inneign hjá sjóðunum og kemur hún til frádráttar á skuldbindingum ríkissjóðs. Inneignin hefur hins vegar engin áhrif á mat á skuldbindingum annarra launagreiðenda komi til uppgjors á þeim. Innborganir ríkissjóðs geta verið ýmist í formi beinna auka-greiðslna, viðbótariðgjalds frá stofnunum í A-hluta ríkissjóðs eða iðgjaldaviðbótar frá sveitarfélögum vegna grunnskólakennara sem sjóðurinn hefði annars skilað til ríkissjóðs.

Í töflu hér að neðan má sjá innborganir ríkissjóðs á árunum 2001 og 2000 inn á skuldbindingar sínar við sjóðina ásamt uppfærslu fjárhæðarinnar í árslok.

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar (í mkr.)

	B-deild LSR		LH	
	2001	2000	2001	2000
Inneign í ársbyrjun	15.522,6	7.086,5	1.834,4	928,5
Aukaframlög ríkissjóðs	11.250,0	6.300,0	1.250,0	700,0
Viðbótariðgjöld (A-hluti ríkissjóðs)	1.226,6	1.139,4	146,6	143,1
Viðbót vegna grunnskólakennara	402,6	327,9		
Uppfærsla vegna vaxta og verðbóta	2.155,6	668,8	208,7	62,8
Samtals inneign í árslok	30.557,4	15.522,6	3.439,7	1.834,4

Viðbótariðgjöld annarra launagreiðenda

Fjármálaráðuneytið hefur ákveðið að ríkisstofnunum í B- og C-hluta ríkissjóðs og sjálfseignarstofnunum, sem njóta fjárframlaga frá ríkissjóði, sé skylt að greiða viðbótariðgjald umfram 10% lögbundið iðgjald af dagvinnulaunum til B-deildar LSR og LH. Markmiðið með greiðslu viðbótariðgjalds er að greiðslurnar gangi upp í samtímaskuldbindingu einstakra stofnana gagnvart sjóðunum. Til skoðunar er jafnframt að þessar stofnanir geri upp eldri skuldbindingar sínar. Flestar þær stofnanir sem gert hafa upp skuldbindingar sínar gagnvart B-deild LSR greiða viðbótariðgjald sem kemur þá til frádráttar við uppgjör á árlegri skuldbindingu. Viðbótariðgjöld launagreiðenda utan A-hluta ríkissjóðs voru sem segir í töflunni hér að neðan.

Viðbótariðgjöld annarra launagreiðenda (í mkr.)

	B-deild LSR		LH	
	2001	2000	2001	2000
Óráðstafað viðbótariðgjald frá fyrra ári	243,6	163,3	88,6	53,5
Viðbótariðgjöld ársins	204,9	157,3	39,1	35,1
Ráðstafað vegna uppgjörs skuldbindinga	(153,7)	(77,0)	0,0	0,0
Inneign launagreiðenda í árslok	294,7	243,6	127,7	88,6

Iðgjald til B-deildar LSR, alþingismannadeildar, ráðherradeildar og LH er 10% af dagvinnulaunum, vaktalaði, desemberuppbót og orlofsuppbót. Hjá A-deild LSR er iðgjald aftur á móti 15,5% af heildarlaunum. Sjóðfélaginn borgar í öllum tilfellum 4% iðgjald af þeim launum sem skylt er að greiða af. Iðgjald til séreignardeildar LSR er háð ákvörðun sjóðfélagsins en mótframlag launagreiðanda getur numið allt að 2,4% af heildarlaunum. Í B-deild LSR og LH miðast réttindi sjóðfélaga við þann tíma sem viðkomandi hefur greitt í sjóðinn, ásamt starfshlutfalli. A-deild LSR er hins vegar stigastjóður þar sem sjóðfélagar fá réttindi í hlutfalli við þau iðgjöld sem greidd eru til sjóðsins.

Samstæðuyfirlit LSR og LH

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2001

	A-deild LSR	B-deild LSR	Alþingism.- deild LSR
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga	1.341.093	795.187	10.359
Iðgjöld launagreiðenda	3.855.641	1.340.840	15.539
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(33.885)	4.945	0
Lífeyrishækkunar	0	3.191.117	179.976
Uppgreiddar lífeyrisskuldbindingar	0	793.657	0
Innborgun launagreiðenda inn á skuldbindingar	0	12.965.280	16.167
Iðgjöld alls	5.162.849	19.091.026	222.042
Lífeyrir			
Lífeyrir	38.836	7.357.629	186.592
Kostnaður vegna örorkumats	86	1.456	0
Lífeyrir alls	38.922	7.359.085	186.592
Fjárfestingartekjur			
Fjárfestingartekjur af hlutabréfum	(490.514)	(1.373.618)	0
Vaxtatekjur og verðbætur	1.356.880	7.973.497	12.849
Breytingar á niðurfærslu	0	(3.729)	0
Reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga	(1.149.737)	(5.620.318)	(8.077)
Fjárfestingartekjur alls	(283.372)	975.833	4.772
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	21.306	50.740	167
Önnur fjárfestingargjöld	5.416	11.858	20
Fjárfestingargjöld alls	26.722	62.598	187
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	13.603	94.460	2.132
Annar rekstrarkostnaður	3.719	3.719	0
Rekstrarkostnaður alls	17.323	98.179	2.132
Hækkun á hreinni eign fyrir matsbreytingar	4.796.512	12.546.997	37.903
Matsbreytingar	1.156.094	5.626.675	8.077
Hækkun á hreinni eign á árinu	5.952.606	18.173.673	45.981
Hrein eign frá fyrra ári	12.477.373	63.079.254	75.739
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris	18.429.979	81.252.926	121.720

Ráðherra- deild LSR	Séreignar- deild LSR	LSR samtals	Lsj. hjúkr- fræðinga	LSR og LH samtals
1.539	372.103	2.520.281	77.055	2.597.336
2.309	122.386	5.336.715	128.318	5.465.033
0	(11.775)	(40.714)	35	(40.679)
28.813	0	3.399.907	226.396	3.626.303
0	0	793.657	0	793.657
2.601	0	12.984.049	1.435.692	14.419.741
35.263	482.714	24.993.894	1.867.497	26.861.391
28.813	5.583	7.617.453	485.669	8.103.122
0	0	1.542	41	1.583
28.813	5.583	7.618.995	485.710	8.104.705
0	(17.199)	(1.881.331)	(201.048)	(2.082.379)
1.997	54.967	9.400.190	861.608	10.261.798
0	0	(3.729)	0	(3.729)
(1.406)	(57.604)	(6.837.143)	(653.070)	(7.490.213)
591	(19.836)	677.988	7.490	685.478
0	0	72.213	6.636	78.849
0	1.614	18.908	1.603	20.511
0	1.614	91.121	8.238	99.359
423	919	111.537	9.378	120.915
0	0	7.438	826	8.264
423	919	118.976	10.204	129.180
6.617	454.762	17.842.791	1.370.833	19.213.624
1.406	57.604	6.849.857	654.483	7.504.340
8.024	512.366	24.692.648	2.025.316	26.717.964
13.166	442.362	76.087.894	7.504.773	83.592.667
21.190	954.727	100.780.542	9.530.090	110.310.632

Efnahagsreikningur 31.12.2001

Eignir	A-deild LSR	B-deild LSR	Alþingism.- deild LSR
Fjárfestingar			
Húseign og lóð	70.939	70.939	0
Verðbréf með breytilegum tekjum	6.263.092	19.456.003	0
Verðbréf með föstum tekjum	5.975.623	46.444.488	0
Veðlán	5.766.807	15.096.190	41.847
Aðrar fjárfestingar	0	5.402	0
Fjárfestingar alls	18.076.461	81.073.021	41.847
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	121.070	300.930	0
Ýmsar kröfur	823	20.469	0
Kröfur alls	121.893	321.399	0
Aðrar eignir			
Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir	9.505	9.505	0
Sjóður og bankainnistæður	273.837	207.375	80.129
Aðrar eignir alls	283.342	216.880	80.129
Eignir samtals	18.481.696	81.611.300	121.977
Skuldir			
Skuldbindingar			
Áfallin lífeyrisskuldbinding	3.227	14.193	190
Bankar og fjármálastofnanir	17.197	69.519	0
Skuldbindingar alls	20.423	83.712	190
Viðskiptaskuldir			
Skuldabréfalán	28.730	28.730	0
Aðrar skuldir	2.563	245.933	67
Viðskiptaskuldir alls	31.293	274.663	67
Skuldir samtals	51.716	358.374	257
Hrein eign til greiðslu lífeyris	18.429.979	81.252.926	121.720

Eignir utan efnahagsreiknings

Krafa á launagreiðendur skv. 33/20. gr.

122.794.622

Ráðherra- deild LSR	Séreignar- deild LSR	LSR samtals	Lsj. hjúkr.- fræðinga	LSR & LH samtals
0	0	141.877	15.764	157.641
0	714.174	26.433.269	2.787.364	29.220.633
0	219.245	52.639.356	5.400.773	58.040.129
0	0	20.904.844	1.336.580	22.241.424
0	0	5.402	0	5.402
0	933.419	100.124.749	9.540.482	109.665.231
0	0	422.000	60.949	482.949
0	349	21.641	468	22.109
0	349	443.641	61.417	505.058
0	0	19.010	2.112	21.122
21.262	23.138	605.741	0	605.741
21.262	23.138	624.751	2.112	626.863
21.262	956.907	101.193.142	9.604.011	110.797.153
32	0	17.641	1.602	19.243
0	0	86.715	8.701	95.416
32	0	104.357	10.303	114.660
0	0	57.460	6.384	63.844
40	2.180	250.783	57.233	308.016
40	2.180	308.243	63.618	371.861
72	2.180	412.600	73.921	486.521
21.190	954.727	100.780.542	9.530.090	110.310.632
		122.794.622	13.920.018	136.714.640

Sjóðstreymi fyrir árið 2001

	A-deild LSR	B-deild LSR	Alþingism.- deild LSR
Inngreiðslur			
Iðgjöld	5.160.650	18.638.050	222.098
Fjárfestingartekjur	423.878	2.803.585	9.509
Afborganir verðbréfa	568.575	4.053.525	4.094
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	0	540.819	0
Seld verðbréf með föstum tekjum	156.680	1.023.004	0
Inngreiðslur	6.309.782	27.058.983	235.701
Útgreiðslur			
Lífeyrir	38.898	7.277.244	186.592
Fjárfestingargjöld	23.768	67.070	187
Rekstrarkostnaður án afskrifta	8.538	106.964	2.066
Aðrar útgreiðslur	0	0	0
Útgreiðslur	71.204	7.451.278	188.844
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	6.238.578	19.607.705	46.857
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting			
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	2.470.506	9.399.411	0
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	1.130.307	7.311.760	0
Ný veðlán og útlán	2.386.072	2.914.453	11.787
Varanlegir rekstrarfjármunir	4.985	5.244	0
Ráðstöfun alls	5.991.870	19.630.868	11.787
Breyting á handbæru fé	246.707	(23.164)	35.070
Handbært fé í ársbyrjun	27.130	230.538	45.059
Handbært fé í árslok	273.837	207.375	80.129

Ráðherra- deild LSR	Séreignar- deild LSR	LSR samtals	Lsj. hjúkr- fræðinga	LSR & LH samtals
35.263	482.714	24.538.775	1.856.040	26.394.815
1.997	38.211	3.277.180	246.539	3.523.719
0	5.172	4.631.366	566.604	5.197.970
0	796.233	1.337.052	109.864	1.446.916
0	11.115	1.190.798	0	1.190.798
37.260	1.333.445	34.975.170	2.779.047	37.754.217
28.773	5.583	7.537.089	486.364	8.023.453
0	1.426	92.451	6.773	99.224
412	653	118.633	8.947	127.580
0	4.771	4.771	0	4.771
29.185	12.433	7.752.945	502.084	8.255.029
8.074	1.321.012	27.222.226	2.276.964	29.499.190
0	1.097.289	12.967.206	1.197.091	14.164.297
0	201.738	8.643.804	850.368	9.494.172
0	0	5.312.312	279.183	5.591.495
0	0	10.230	1.219	11.449
0	1.299.026	26.933.552	2.327.862	29.261.414
8.074	21.986	288.674	(50.898)	237.776
13.187	1.152	317.067	(5.349)	311.718
21.262	23.138	605.741	(56.248)	549.493

Breytingar á lögum um LSR 1996 vörðuð einnig Lífeyrissjóð hjúkrunarfræðinga. Eftir breytingarnar greiða hjúkrunarfræðingar sem koma nýir til starfa í A-deild LSR. Þeir sem greiddu til Lífeyrissjóðs hjúkrunarkvenna á árinu 1996 hafa þó áfram rétt til aðildar að Lífeyrissjóði hjúkrunarfræðinga.

Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga
Ársreikningur 2001

Skýrsla stjórnar

Iðgjöld

Alls greiddu 959 sjóðfélagar iðgjald til Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga (LH) á árinu 2001 og fækkaði þeim um 6,1% milli ára. Í árslok áttu 3.103 sjóðfélagar skráð réttindi hjá sjóðnum. Lögbundin iðgjöld ársins, ásamt réttindaflutningum og endurgreiðslum, námu 205 mkr. og hækkuðu um 5,1% milli ára.

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn námu 1.397 mkr. á árinu 2001 en voru 843 mkr. árið áður. Innborganir annarra launagreiðenda í formi viðbótariðgjalda námu 39 mkr. á árinu 2001 en voru 35 mkr. árið áður.

Innborganir ríkissjóðs eru uppfærðar árlega og mynda inneign hjá sjóðnum sem kemur til frádráttar á skuldbindingum. Innborganir hans hafa engin áhrif á mat á skuldbindingum annarra launagreiðenda komi til uppgjors á þeim. Með aukagreiðslum til sjóðsins er ríkissjóður að dreifa greiðslum á skuldbindingum sínum til lengri tíma, en ríkissjóður er bakabyrgur fyrir skuldbindingum sjóðsins ásamt öðrum launagreiðendum.

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur voru 486 mkr. á árinu 2001 og hækkuðu um 13,9% milli ára. Alls fengu 462 einstaklingar greiddan lífeyri hjá sjóðnum á árinu en lífeyrisþegum fjölgaði um 7,2% milli ára. Endurgreiðslur launagreiðenda vegna lífeyrishækkana námu 226 mkr. á árinu og hækkuðu um 9,7% milli ára.

Fjárfestingar

Fjárfestingar sjóðsins að teknu tilliti til seldra verðbréfa námu 2.218 mkr. á árinu 2001 og skiptust þannig að 51% voru fjárfest í skuldabréfum og 49% í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum. Af fjárfestingum ársins fóru 30% til kaupa á erlendum hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum. Ný veðlán og útlán námu 279 mkr. af fjárfestingum ársins eða 13%.

Ávöxtun

Hrein raunávöxtun sjóðsins, þ.e. raunávöxtun þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjárfestingartekjum, var -0,7% á árinu 2001 samanborið við 0,7% árið áður. Lága ávöxtun sjóðsins undanfarin 2 ár má rekja til neikvæðrar ávöxtunar innlendra og erlendra hlutabréfa. Undir lok ársins í fyrra hækkuðu þó innlend hlutabréf almennt í verði og hefur sú þróun haldið áfram það sem af er árinu 2002.

Á árinu 2001 var raunávöxtun innlendra skuldabréfa sjóðsins 5,8%, innlendra hlutabréfa -11,7% og erlendra hlutabréfa -16,3%. Síðustu 4 árin, eða frá því að sjóðurinn fékk heimild til fjárfestingar í hlutabréfum, hefur meðaltal raunávöxtunar innlendra skuldabréfa verið 5,8%, innlendra hlutabréfa 1,7% og erlendra hlutabréfa 3,6%. Þrátt fyrir lága ávöxtun sjóðsins undanfarin 2 ár hefur hrein raunávöxtun hans verið 4,2% að meðaltali síðustu 5 árin. Í árslok voru hlutabréf 29% af verðbréfaeign sjóðsins en voru 25% árið áður. Verðbréfaeign sjóðsins skiptist þannig að 79% eru í íslenskum krónum og 21% eru í erlendum gjaldmiðlum.

Rekstrarkostnaður

Á árinu 2001 nam rekstrarkostnaður sjóðsins 10,2 mkr. en var 8 mkr. árið áður. Hækkunin milli ára er 27,5% og skýrist hún meðal annars af fjölgun stöðugilda og hækkun launa. Rekstrarkostnaður nam 0,12% af eignum sjóðsins árið 2001 sem er óbreytt hlutfall frá fyrra ári.

Tryggingafræðileg úttekt og hrein eign til greiðslu lífeyris

Skuldbindingar sjóðsins í árslok 2001 voru 28.065 mkr. miðað við 2% ávöxtun umfram launahækkunar og hækkun um 11% á árinu. Samkvæmt útreikningi tryggingafræðinga eiga launagreiðendur að standa undir 13.920 mkr. af skuldbindingum sjóðsins með greiðslu lífeyrishækkana og hækkar sú fjárhæð um 13% milli ára. Skuldbindingar sem sjóðurinn á sjálfur að standa undir eru því 14.145 mkr. Samkvæmt efnahagsreikningi var hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris í árslok 9.530 mkr. en var 7.505 mkr. í árslok 2000, sem er 27% hækkun milli ára. Eins og fram kom í umfjöllun um iðgjöldin hér að framan hefur ríkissjóður undanfarin 3 ár greitt aukaiðgjöld inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn. Í árslok 2001 námu uppfærðar greiðslur ríkissjóðs 3.440 mkr. og inneign annarra launagreiðenda 128 mkr.

Stjórn Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2001 með undirskrift sinni.

Reykjavík, 24. apríl 2002

Stjórn:

Herdís Sveinsdóttir
stjórnarformaður

Ásta Möller

Jóhannes Pálmason

Marianna Jónasdóttir

Framkvæmdastjóri:
Haukur Hafsteinnsson

Áritun endurskoðenda**Til stjórnar**

Við höfum endurskoðað ársreikning Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga, fyrir árið 2001. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, efnahagsreikning, yfirlit um breytingar á hreinni eign, sjóðstreymi og skýringar nr. 1 - 17. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Samkvæmt henni ber okkur að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægileg víska fáiast um að ársreikningurinn sé í öllum meginatriðum án annmarka. Endurskoðunin felur m.a. í sér úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem koma fram í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á. Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af rekstri Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga á árinu 2001, efnahag 31. desember 2001 og breytingu á handbæru fé á árinu 2001 í samræmi við lög, reglur og góða reikningsskilavenju.

Ríkisendurskoðun, 24. apríl 2002

Sigurður Þórðarson
Ríkisendurskoðandi

Grétar B. Guðjónsson

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2001

	Skýr.	2001	2000
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		77.055	74.432
Iðgjöld launagreiðenda		128.318	120.561
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		35	(250)
Lífeyrishækkunir		226.396	206.439
Innborganir launagreiðenda inn á skuldbindingar	5	1.435.692	878.187
Iðgjöld alls		1.867.497	1.279.369
Lífeyrir			
Lífeyrir	6	485.669	426.241
Kostnaður vegna örorkumats		41	122
Lífeyrir alls		485.710	426.362
Fjárfestingartekjur			
Fjárfestingartekjur af hlutabréfum	7	(201.048)	(143.825)
Vaxtatekjur og verðbætur	8	861.608	489.561
Reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga	2	(653.070)	(272.362)
Fjárfestingartekjur alls		7.490	73.374
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		6.636	5.252
Önnur fjárfestingargjöld		1.603	1.139
Fjárfestingargjöld alls		8.238	6.390
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		9.378	7.482
Annar rekstrarkostnaður		826	518
Rekstrarkostnaður alls		10.204	8.000
Hækkun á hreinni eign fyrir matsbreytingar		1.370.833	911.990
Matsbreytingar		654.483	273.000
Hækkun á hreinni eign á árinu		2.025.316	1.184.990
Hrein eign frá fyrra ári		7.504.773	6.319.783
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		9.530.090	7.504.773

Efnahagsreikningur 31.12.2001

Eignir

	Skýr.	2001	2000
Fjárfestingar			
Húseign og lóð	4,9	15.764	14.746
Verðbréf með breytilegum tekjum	10	2.787.364	1.896.871
Verðbréf með föstum tekjum	11	5.400.773	4.547.034
Veðlán	11	1.336.580	1.057.101
Fjárfestingar alls		9.540.482	7.515.752
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	12	60.949	49.464
Ýmsar kröfur		468	1.047
Kröfur alls		61.417	50.511
Aðrar eignir			
Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir	4,9	2.112	1.713
Aðrar eignir alls		2.112	1.713
Eignir samtals		9.604.011	7.567.976
Skuldir			
Skuldbindingar			
Áfallin lífeyrisskuldbinding		1.602	1.079
Bankar og fjármálastofnanir	11	8.701	0
Skuldbindingar alls		10.303	1.079
Viðskiptaskuldir			
Skuldabréfalán	13	6.384	5.955
Aðrar skuldir	14	985	50.819
Hlaupareikningsskuld		56.248	5.349
Viðskiptaskuldir alls		63.618	62.124
Skuldir samtals		73.921	63.203
Hrein eign til greiðslu lífeyris		9.530.090	7.504.773
Eignir utan efnahagsreiknings			
Krafa á launagreiðendur skv. 20. gr.	16,17	13.920.018	12.308.076

Sjóðstreymi 2001

	2001	2000
Inngreiðslur		
Iðgjöld	1.856.040	1.270.804
Fjárfestingartekjur	246.539	211.589
Afborganir verðbréfa	566.604	366.977
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	109.864	4.000
Seld verðbréf með föstum tekjum	0	31.049
Inngreiðslur	2.779.047	1.884.418
Útgreiðslur		
Lífeyrir	486.364	426.362
Fjárfestingargjöld	6.773	6.424
Rekstrarkostnaður án afskrifta	8.947	7.079
Útgreiðslur	502.084	439.866
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	2.276.964	1.444.553
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting		
Kauf á verðbréfum með breytilegum tekjum	1.197.091	911.686
Kauf á verðbréfum með föstum tekjum	850.368	531.789
Ný veðlán og útlán	279.183	155.429
Varanlegir rekstrarfjármunir	1.219	723
Ráðstöfun alls	2.327.862	1.599.626
Lækkun á handbæru fé	(50.898)	(155.073)
Hlaupareikningsskuld/handbært fé í ársbyrjun	(5.349)	149.724
Hlaupareikningsskuld í árslok	(56.248)	(5.349)

Skýringar með ársreikningi 2001

Reikningsskilaaðferðir

1. Framsetning og samræmi

Ársreikningur Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga er saminn í samræmi við reglur um ársreikninga lífeyrissjóða, sem settar eru af Fjármálaeftirlitinu á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

2. Áhrif almennra verðlagsbreytinga

Áhrif verðlagsbreytinga á peningalegar eignir og skuldir, eins og þær voru í byrjun reikningsársins og breytingar þeirra á árinu, eru reiknuð og færð í ársreikninginn. Útreikningurinn byggist á breytingu á vísitölu neysluverðs innan ársins sem var 8,61%. Staða peningalegra eigna og skulda í ársbyrjun og árslok er reiknuð til meðalverðlags. Mismunur á þannig umreiknaðri stöðu í ársbyrjun að viðbættum breytingum á árinu annars vegar og stöðunni í árslok hins vegar myndar reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga að fjárhæð kr. 653.070.230 og er sú fjárhæð færð til frádráttar fjármunatekjum.

Hin reiknuðu gjöld endurspegla þá raunvirðisrýrnun sem verður á peningalegum eignum og skuldum við verðbólguaðstæður og mætt er með verðbótum og vöxtum. Færslan á sér því mótvægi í vaxtatekjum og verðbótum.

4. Fjárfestingar og fleira

Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum og verðbréf með föstum tekjum. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með til tekna vaxtaviðmiðun.

Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar með áföllnum verðbótum miðað við vísitölur sem tóku gildi þann 1. janúar 2002. Reiknað verðmæti skuldabréfa, sem keypt hafa verið með afföllum, hefur verið lækkað sem nemur ótekjufærðum afföllum, en þau eru færð til tekna á afborgunartíma bréfanna.

Verðbréf í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í íslenskar krónur á kaupgengi í árslok 2001.

Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt á fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignaumsýslu eða annan rekstur sjóðsins.

Meðal annarra fjárfestingargjalda eru 755 þús. kr. útlagður kostnaður vegna umsýslu lána. Þessi kostnaður er endanlega greiddur af lántakendum (sjá aðrar tekjur af lánastarfsemi í skýringarlið 7).

5. Varanlegir rekstrarfjármunir

Fasteign og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru endurmetnir með því að framreikna upphaflegt stofnverð þeirra og afskriftir til ársloka. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af endurmetnu stofnverði. Endurmat og afskriftir reiknast hlutfallslega eftir eignarhaldstíma innan ársins. Afskriftarhlutföll eru eftirfarandi: fasteign 1,5%, tölvubúnaður 30%, aðrir rekstrarfjármunir 10-15%.

Iðgjöld

5. Innborganir launagreiðenda inn á skuldbindingar	2001	2000
Innborganir ríkissjóðs inn á bakábyrgð vegna skuldbindinga	1.396.554	843.093
Viðbótarframlög ýmissa launagreiðenda, innborgun inn á skuldbindingar	39.138	35.094
	<u>1.435.692</u>	<u>878.187</u>

Lífeyrir**6. Lífeyrisgreiðslur**

Sundurliðun lífeyrisgreiðslna eftir tegundum lífeyris:	2001	2000
Ellilífeyrir	425.675	375.923
Örorkulífeyrir	50.141	42.805
Makalífeyrir	8.730	6.238
Barnalífeyrir	1.123	1.275
	<u>485.669</u>	<u>426.241</u>

Fjárfestingartekjur

7. Fjárfestingartekjur af hlutabréfum sunduliðast þannig:	2001	2000
Af innlendum hlutabréfum	(25.345)	(20.062)
Af erlendum hlutabréfum	(167.002)	(123.763)
Nettó staða framvirkra gjaldmiðlasamninga	(8.701)	0
	<u>(201.048)</u>	<u>(143.825)</u>

Gerðir hafa verið framvirkir gjaldmiðlaskiptasamningar til að draga úr misvægi á gjaldmiðlasamsetningu erlendarar verðbréfaeignar sjóðanna gagnvart gengisvog íslensku krónunnar og til að draga úr gjaldeyrishættu sjóðsins. Heildarfjárhæð samninganna í árslok 2001 nam tæpum 319 milljónum króna. Markaðsvirði samninganna í árslok var neikvætt um 8,7 milljónir króna og er það fært í ársreikninginn.

8. Vaxtatekjur og verðbætur sundurliðast þannig:	2001	2000
Af veðlánnum og innlendum skuldabréfum	855.723	477.632
Lántökugjöld	2.918	1.672
Aðrar tekjur af lánastarfsemi	1.492	1.233
Dráttarvextir	1.838	1.972
Af bankainnistæðum o.fl.	(364)	7.051
	<u>861.608</u>	<u>489.561</u>

Fjárfestingar

9. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir, endurmat þeirra og afskriftir, sem reiknaðar eru sem fastur árlegur hundraðshluti, greinast þannig:

	Fasteign	Aðrir rekstrarfjárm.	Samtals
Heildarverð 1.1.2001	15.425	2.421	17.846
Viðbætur á árinu	0	640	640
Endurmat	1.328	214	1.542
Heildarverð 31.12.2001	16.754	3.275	20.028
Afskrifað áður	680	707	1.387
Afskrifað á árinu	241	387	629
Endurmat	68	68	136
Afskrifað samtals	989	1.162	2.152
Bókfært verð 31.12.2001	15.764	2.112	17.876

Bókfærð fasteign er hlutdeild Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga í skrifstofuhúsnæði Lífeyrissjóða Bankastræti 7 á 2. - 4. hæð. Eignarhlutdeild Lífeyrissjóða Bankastræti 7 skv. eignaskiptasamningi um húseignina er 53,98% og er fasteignamat þess eignarhluta 67,8 mkr., lóðarmat 11,8 mkr. og brunabóta mat 142,4 mkr. skv. Opinberum skráum í árslok 2001. Hlutdeild Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga í fast eigninni er 10% og er samsvarandi fasteignamat 6,8 mkr., lóðarmat 1,2 mkr. og brunabótamat 14,2 mkr.

Afskriftarhlutföll 2001 eru eftirfarandi: 1,5% 10-30%

Eign Lífeyrissjóða Bankastræti 7 í fasteigninni skiptist þannig:

A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins	45%
B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins	45%
Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga	10%

10. Verðbréf með breytilegum tekjum**Erlend verðbréf eftir fjárvörsluaðilum:**

Sérgreind hlutabréfasöfn:

	2001	2000
Morgan Stanley Dean Witter	810.778	848.150
Dresdner RCM Global Investors	201.333	130.985
	<hr/> 1.012.111	<hr/> 979.135
Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum:		
Alliance - Global Growth Trends Portfolio	499.755	263.398
Schroder International Selection Fund	377.162	165.961
Vanguard - Global Stock Index Inst.	57.899	0
Alþjóða framtakssjóðurinn	4.554	0
GIR, Capital Investment	2.596	3.060
Private Opportunity Ventures	1.735	684
Fidelity - Euro Blue Chip Fund	0	48.035
Kaupthing Fund Nordic Growth Class	0	37.383
Kaupthing Fund Global Equity Class	0	23.613
Kaupthing Fund Global Technology Class	0	9.697
	<hr/> 943.701	<hr/> 551.831
Erlend verðbréf með breytilegum tekjum alls	<hr/> 1.955.812	<hr/> 1.530.966

Sérgreindu hlutabréfasöfnin í umsjá Morgan Stanley og Dresdner eru kaup sjóðsins á erlendum hlutabréfum í markaðsskráðum stórum erlendum hlutafélögum og er eignarhluti sjóðsins í hverju félagi fyrir sig óverulegur.

Innlend verðbréf:

Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum:	2001	2000
Fjárfestingarsjóðurinn ÍS-15	12.131	12.946
VÍB, sjóður 6	17.805	19.469
	29.936	32.415

Hlutabréfaeign:	Nafnverð	Eignarhl.		
Bakkavör hf.	7.586	0,50%	55.377	2.235
Baugur hf.	4.962	0,29%	51.601	22.447
Búnaðarbanki Íslands hf.	1.000	0,02%	4.150	0
Delta hf.	481	0,22%	20.566	1.085
Eign.h.fél. Isj. verðbr.þing ehf.	61	1,21%	61	61
Eimskip hf.	9.658	0,32%	49.257	24.890
EJS hf.	381	0,10%	8.518	5.057
Grandi hf.	3.914	0,26%	19.570	13.019
Húsasmiðjan hf.	883	0,31%	12.359	10.649
Íslandsbanki hf.	27.063	0,27%	117.454	1.609
Íslandssími hf.	840	0,08%	1.344	0
Íslenski hugbúnaðarsjóðurinn	3.453	0,64%	6.043	22.894
Íslenskir aðalverktakar hf.	111	0,01%	239	0
Íslenska járnblendifélagið hf.	873	0,08%	655	2.765
Jarðboranir hf.	1.370	0,53%	9.861	0
Kaupás hf.	3.715	0,49%	18.506	18.506
Kaupþing hf.	2.527	0,16%	31.582	39.597
Kögun hf.	432	0,48%	6.694	10.963
Landsbanki Íslands hf.	20.712	0,30%	70.214	0
Landssími Íslands hf.	600	0,30%	3.780	0
Marel hf.	895	0,37%	23.271	3.670
Nýherji hf.	1.497	0,57%	7.485	7.898
Opin kerfi hf.	918	0,39%	14.043	7.078
Pharmaco hf.	1.151	0,27%	57.200	26.128
Samherji hf.	3.641	0,22%	37.864	15.482
SÍF hf.	1.732	0,12%	6.756	1.337
Sjóvá-Almennar hf.	718	0,12%	19.377	5.295
Skýrr hf.	1.060	0,53%	6.675	0
SR-Mjöl hf.	2.926	0,24%	6.583	2.646
Strengur hf.	365	1,48%	10.990	0
Sölumiðst. hraðfr.húsanna hf.	4.332	0,29%	17.762	8.471
Þormóður-Rammi Sæberg hf.	4.570	0,35%	14.624	4.289
Þróunarfélag Íslands hf.	11.355	1,03%	27.252	15.375
Össur hf.	1.283	0,39%	63.908	58.850
			801.616	333.490
Innlend verðbréf með breytilegum tekjum alls			831.552	365.904
Verðbréf með breytilegum tekjum alls			2.787.364	1.896.871

Þau hlutabréf sem skráð eru á opinberum markaði eru metin á markaðsverði í árslok 2001.

11. Verðbréf með föstum tekjum og veðlán

Verðbréf með föstum tekjum og veðlán greinast þannig:

	2001	%	2000	%
Veðskuldabréf	1.336.580	19,84%	1.057.101	18,86%
Ríkistryggð bréf	3.673.874	54,53%	3.229.400	57,63%
Sveitarfélög	365.367	5,42%	327.471	5,84%
Lánastofnanir	1.085.433	16,11%	842.254	15,03%
Fyrirtæki	276.099	4,10%	147.910	2,64%
	6.737.353	100,00%	5.604.136	100,00%

Áætlað markaðsverð verðbréfa með föstum tekjum nam 6.485 mkr. í árslok 2001.

Veðskuldabréf í árslok 2001 alls að fjárhæð 1.336 mkr. eru annars vegar veðlán til sjóðfélaga 1.329 mkr. og hins vegar önnur veðskuldabréf 7 mkr.

Sundurliðun verðbréfa með föstum tekjum og veðlána eftir formi verðtryggingar:	2001	2000
Verðtryggð lánskjaravísitala/neysluverðsvísitala	6.678.879	5.543.107
Gengistryggt	58.474	61.028
	6.737.353	5.604.136

Kröfur**12. Kröfur á launagreiðendur**

Kröfur á launagreiðendur skiptast þannig:

	2001	2000
Kröfur vegna lífeyrishækkana	54.213	40.100
Áætluð óinnheimt iðgjöld í árslok	6.634	9.108
Vangreidd iðgjöld	102	256
	60.949	49.464

Viðskiptaskuldir

13. Skuldabréfalán

Skuldabréfalánið eru eftirstöðvar og áfallnir vextir af skuldabréfi frá árinu 1997 vegna kaupa á fasteigninni að Bankastræti 7. Það er jafngreiðslulán, upphaflega til 20 ára, verðtryggt með vísitölu neysluverðs til verðtryggingar, með 5,1% fasta vexti og tryggt með 1. veðrétti í fasteigninni.

Afborganir af langtímaskuldum sjóðsins í árslok 2001 greinast þannig á næstu ár:

Árið 2002	265
Árið 2003	279
Árið 2004	293
Árið 2005	308
Árið 2006	324
Síðar	4.915
	<hr/> 6.384

14. Aðrar skuldir

	2001	2000
Ógreidd skuldabréfakaup	0	50.779
Ýmsar skuldir aðrar	985	40
	<hr/> 985	<hr/> 50.819

Starfsmannamál

15. Launakostnaður og fjöldi starfsmanna

Hlutdeild sjóðsins í heildarlaunakostnaði Lífeyrissjóða Bankastræti 7 nam 9,7 mkr. árið 2001. Hann skiptist þannig að heildarlaun voru 8,3 mkr. og launatengd gjöld 1,4 mkr. Af þeirri fjárhæð voru laun stjórnar og framkvæmdastjóra 1,7 mkr., en stjórnarmenn eru 4 talsins. Stöðugildi hjá Lífeyrissjóðum Bankastræti 7 voru 29,5 á árinu 2001 og hlutdeild sjóðsins metin 2,4 stöðugildi.

Tryggingafræðileg úttekt

16. Tryggingafræðileg úttekt

Stjórn Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga fól Talmakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2001, miðað er við 2% ávöxtun umfram launahækkunir.

Samkvæmt útreikningi Talmakönnunar hf. er áfallin skuldbinding sjóðsins 28.065 mkr. og eiga launagreiðendur að standa undir 13.920 mkr. af þeirri fjárhæð með greiðslu lífeyrishækkana, sbr. 1. mgr. 20. gr. laga um sjóðinn nr. 2/1997. Skuldbindingar sem sjóðurinn á sjálfur að standa undir eru því 14.145 mkr. Eignir sjóðsins skv. efnahagsreikningi eru 9.530 mkr., en það sem á vantar, eða 4.614 mkr., er á ábyrgð ríkissjóðs og annarra launagreiðenda sem greiða iðgjöld til sjóðsins skv. 18. gr. laga hans. 14,2 mkr.

Helstu niðurstöður tryggingafræðilegrar úttektar eru að öðru leyti þessar:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	9.530.090	0	9.530.090
Núvirði verðbréfa	957.748	0	957.748
Núvirði framtíðariðgjalda	0	2.073.101	2.073.101
Eignir samtals	10.487.838	2.073.101	12.560.939
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	24.140.272	4.684.782	28.825.055
Örorkulífeyrir	2.552.348	464.514	3.016.862
Makalífeyrir	1.145.109	169.462	1.314.571
Barnalífeyrir	17.905	0	17.905
Rekstrarkostnaður	208.917	20.637	229.554
Skuldbindingar samtals	28.064.552	5.339.395	33.403.947
Eignir umfram skuldbindingar	(17.576.714)	(3.266.294)	(20.843.008)
Í hlutfalli af skuldbindingum	-62,6%	-61,2%	-62,4%

Heildarskuldbinding sjóðsins hækkar milli ára úr 29.898 mkr. í 33.404 mkr. eða um 12%. Áfallin skuldbinding hækkar úr 25.221 mkr. í 28.065 mkr. sem er 11% hækkun milli ára.

Lífeyrisréttindi í sjóðnum eru reiknuð sem hlutfall af dagvinnulaunum sjóðfélaga og þegar launin hækka þá hækkar skuldbinding sjóðsins í sama hlutfalli. Almenn er tekið tillit til þessa í tryggingafræðilegum forsendum og er því venjulega miðað við dagvinnulaun í lok hvers úttektarárs.

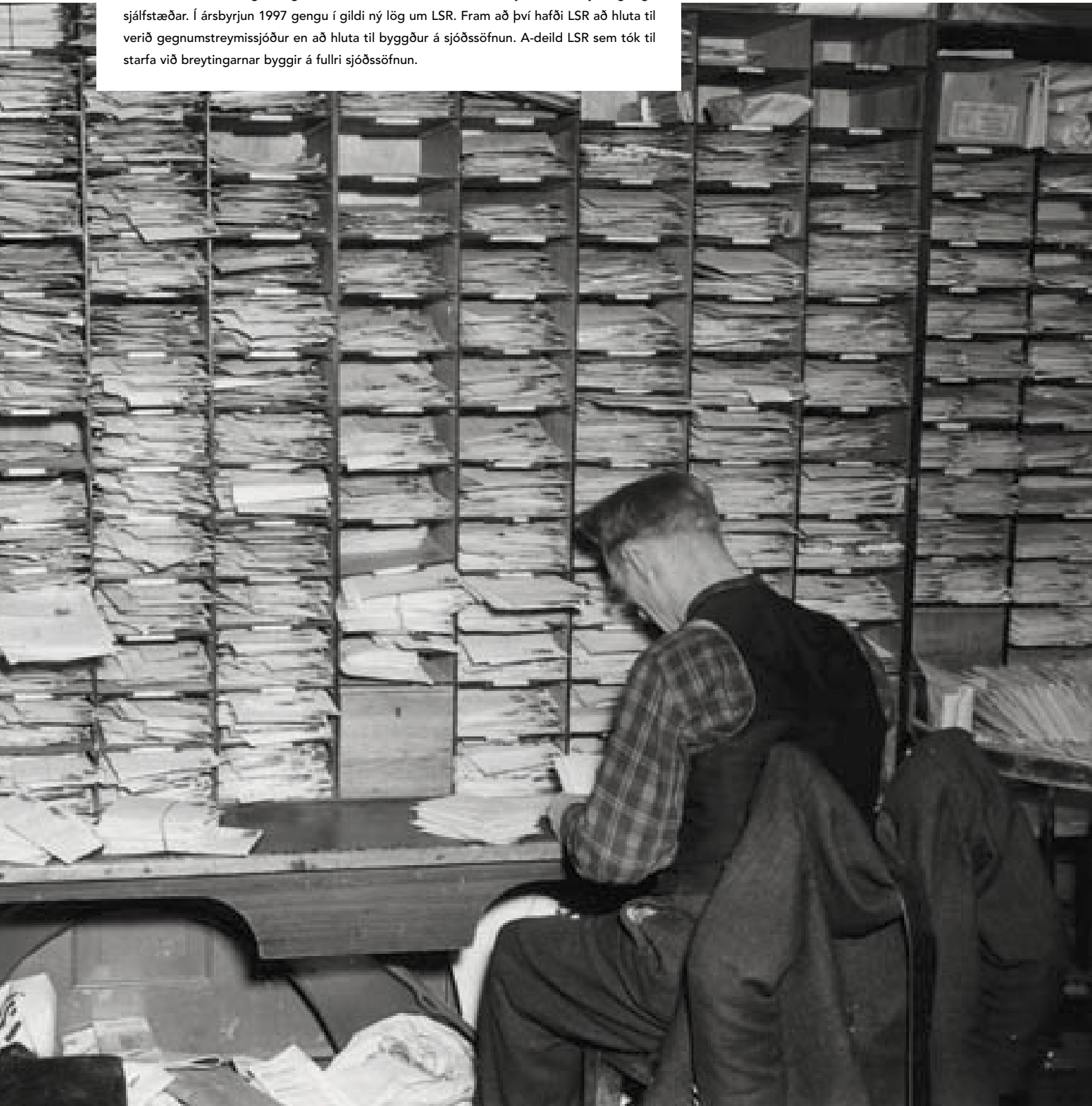
17. Ábyrgð launagreiðenda og ríkissjóðs á lífeyrisskuldbindingum:

Utan efnahagsreiknings er getið um skuldbindingar launagreiðenda vegna lífeyrishækkana samkvæmt 1. mgr. 20. gr. laga um lífeyrissjóðinn nr. 2/1997. Samkvæmt útreikningi Talmakönnunar hf. voru ógreidd framlög launagreiðenda vegna lífeyrishækkana metin 13.920 mkr. í árslok 2001. Þessar skuldbindingar voru metnar 12.308 mkr. í árslok 2000. Hækkunin milli árána 2000 og 2001 er því 1.612 mkr. eða 13,1%.

Kennitölur

	2001	2000	1999	1998	1997
Ávöxtun					
Raunávöxtun	-0,59%	0,82%	9,26%	6,68%	6,07%
Hrein raunávöxtun	-0,71%	0,71%	9,08%	6,52%	5,93%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	4,24%	5,53%	6,70%	6,18%	6,14%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	28,8%	24,9%	18,5%	8,0%	3,3%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	50,7%	52,6%	56,3%	62,5%	75,0%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	0,5%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	6,0%	8,0%	9,7%	10,3%	
Veðlán	14,0%	14,1%	15,5%	19,2%	21,7%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	78,9%	78,8%	82,0%	90,5%	94,5%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum samtals	21,1%	21,2%	18,0%	9,5%	5,5%
Rekstrarkostnaður					
Rekstrarkostnaður í % af eignum	0,12%	0,12%	0,16%	0,16%	0,14%
Fjöldatalningar					
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	902	958	1.007	1.092	1.969
Meðalfjöldi lífeyrisþega	428	410	378	356	323
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	87,6%	88,2%	86,3%	86,4%	89,7%
Örorkulífeyrir	10,3%	10,0%	11,6%	11,1%	8,6%
Makalífeyrir	1,8%	1,5%	1,6%	1,4%	1,0%
Barnalífeyrir	0,2%	0,3%	0,5%	1,1%	0,7%
Samtals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Eignir umfram heildarskuldbindingar %	-62,4%	-65,1%	-65,1%	-69,9%	-67,7%
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar %	-62,6%	-67,0%	-67,5%	-73,3%	-70,0%

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins starfar í fimm deildum, A-deild, B-deild, alþingismanna-deild, ráðherradeild og séreignardeild. Deildirnar eru með sömu stjórn en eru fjárhagslega sjálfstæðar. Í ársbyrjun 1997 gengu í gildi ný lög um LSR. Fram að því hafði LSR að hluta til verið gegnumstreymissjóður en að hluta til byggður á sjóðssöfnun. A-deild LSR sem tók til starfa við breytingarnar byggir á fullri sjóðssöfnun.

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins
Ársreikningur 2001

Skýrsla stjórnar

Framsetning

Ársreikningur Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR) er settur fram í einum heildarreikningi. Sjóðurinn er starfræktur í 5 fjárhagslega sjálfstæðum deildum: A-deild, B-deild, alþingismannadeild (Lsj. alþingismanna), ráðherradeild (Lsj. ráðherra) og S-deild (séreignardeild).

Iðgjöld

Alls greiddu 34.222 sjóðfélagar iðgjald til LSR á árinu 2001 og fjölgaði þeim um 2,0% milli ára. Þar af greiða sumir sjóðfélagar til fleiri en einnar deildar, t.d. vegna séreignarsparnaðar. Fjölgun sjóðfélaga má rekja til S-deildar sjóðsins annars vegar og A-deildar hins vegar. Greiðandi sjóðfélögum fækkaði um 8% hjá B-deild milli ára en nýráðnir ríkisstarfsmenn greiða nú til A-deildar. Hjá A-deild fjölgaði greiðandi sjóðfélögum um 8,3% milli ára. Ef A- og B-deildir eru lagðar saman fjölgar greiðandi sjóðfélögum um 0,3% milli ára.

Lögbundin iðgjöld ársins, ásamt réttindaflutningum og endurgreiðslum, námu 7.816 mkr. og hækkuðu um 21,5% milli ára. Rúmlega 66% af iðgjaldagreiðslum ársins 2001 fóru til A-deildar sjóðsins en iðgjöld A-deildar jukust um rúm 23% milli ára. Iðgjaldagreiðslur til B-deildar námu 2.141 mkr. á síðasta ári og hækkuðu um 10% milli ára þrátt fyrir fækkun greiðandi sjóðfélaga. Iðgjaldagreiðslur til S-deildar sjóðsins námu 483 mkr. á síðasta ári og hækkuðu um 79% milli ára. Aukninguna má m.a. rekja til hækkunar á mótframlagi launagreiðenda en greiðslur vegna mótframlags rúmlega þrefölduðust milli ára. Virkir sjóðfélagar S-deildar voru 3.558 á árinu 2001 og fjölgaði um 9,5% milli ára.

Í árslok 2001 áttu 25.864 sjóðfélagar skráð réttindi hjá A-deild sjóðsins og 40.702 hjá B-deild. Réttihafar hjá S-deild voru 4.285 í árslok.

Innborganir ríkissjóðs og uppgjör skuldbindinga

Innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar sínar við B-deild námu 12.879 mkr. á árinu 2001 en voru 7.767 mkr. árið áður. Innborganir annarra launagreiðenda í formi viðbótariðgjalda námu 86 mkr. á árinu 2001 en voru 80 mkr. árið áður.

Innborganir ríkissjóðs eru uppfærðar árlega og mynda inneign hjá sjóðnum sem kemur til frádráttar á skuldbindingum. Innborganir hans hafa engin áhrif á mat á skuldbindingum annarra launagreiðenda komi til uppgjors á þeim. Með aukagreiðslum til sjóðsins er ríkissjóður að dreifa greiðslum á skuldbindingum sínum til lengri tíma, en ríkissjóður er bakábyrgur fyrir skuldbindingum sjóðsins.

Uppgjör annarra launagreiðenda á lífeyrisskuldbindingum sínum gagnvart B-deild námu 794 mkr. á árinu 2001. Þar af nam uppgjör á skuldbindingum Flugstöðvar Leifs Eiríkssonar hf. 478 mkr. vegna réttinda sem myndast höfðu fram til ársloka 2001. Að öðru leyti var um að ræða uppgjör á skuldbindingum vegna réttindaávinnslu á árinu 2001.

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur LSR voru 7.611 mkr. á árinu 2001 og hækkuðu um 20,2% milli ára. Þar af voru 7.358 mkr. greiddar úr B-deild eða tæplega 97%. Lífeyrisgreiðslur A-deildar námu 39 mkr. í stað 11 mkr. árið 2000. Úr alþingismannadeild voru greiddar 187 mkr. og úr ráðherradeild 28 mkr. Alls fengu 8.887 einstaklingar greiddan lífeyri hjá deildum LSR á árinu, en lífeyrisþegum fjölgaði um 4,9% milli ára. Endurgreiðslur launagreiðenda vegna lífeyrishækkana námu 3.400 mkr. á árinu og hækkuðu um 25,7% milli ára. Þar af voru 3.191 mkr. greiddar til B-deildar.

Hækkun á lífeyrisgreiðslum og endurgreiðslum launagreiðenda vegna lífeyrishækkana má rekja til mikillar hækkunar á dagvinnulaunum. Vísitala sem mælir breytingu á dagvinnulaunum opinberra starfsmanna og reiknuð er út af Hagstofu Íslands hækkaði um 18,3% á árinu 2001.

Fjárfestingar

Fjárfestingar LSR að teknu tilliti til seldra verðbréfa námu 24,4 mö.kr. á árinu 2001, þar af voru 74 % fjárfestinga úr B-deild sjóðsins. Fjárfestingar LSR á árinu skiptust þannig að 53 % voru fjárfest í skuldabréfum og 47 % í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum. Af fjárfestingum LSR á árinu fóru 29 % til kaupa á erlendum hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum. Af fjárfestingum ársins námu ný veðlán og útlán 5,3 mö.kr. Veðlán B-deildar námu 2,9 mö.kr. eða 16 % af fjárfestingum þeirrar deildar. Veðlán A-deildar námu 2,4 mö.kr. eða 41 % af fjárfestingum deildarinnar, sem er mun hærra hlutfall en hjá B-deild sjóðsins.

Ávöxtun

Hrein raunávöxtun sjóðsins, þ.e. raunávöxtun þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjárfestingartekjum, var 0,01 % á árinu 2001, samanborið við 1,46 % árið áður. Lága ávöxtun sjóðsins undanfarin 2 ár má rekja til neikvæðrar ávöxtunar innlendra og erlendra hlutabréfa. Undir lok ársins í fyrra hækkuðu innlend hlutabréf þó almennt í verði og hefur sú þróun haldið áfram það sem af er árinu 2002.

Eignasamsetning einstakra deilda LSR er ólík þar sem A-deild sjóðsins á hlutfallslega meira af hlutabréfum en B-deild og skýrir það mismunandi ávöxtun deildanna. Hrein raunávöxtun A-deildar var neikvæð um 2,9 % á árinu 2001 en var neikvæð um 1,8 % árið á undan. Hrein raunávöxtun B-deildar var hins vegar betri en hún nam 0,7 % á árinu 2001 og var 2,2 % árið á undan.

Hrein raunávöxtun S-deildar var neikvæð um 3,2 % á árinu 2001 en 39 % af verðbréfaeign hennar var í hlutabréfum í árslok. Þess má geta að sjóðurinn hefur ákveðið að bjóða upp á 2 nýjar fjárfestingarleiðir sem fela í sér minni hættu á sveiflum í ávöxtun. Þar er meðal annars boðið upp á að ávaxta séreignarsparnaðinn að öllu leyti á innlánsreikningum, en þeir gefa nú 6,5 % raunávöxtun.

Á árinu 2001 var raunávöxtun innlendra skuldabréfa LSR 5,8 %, innlendra hlutabréfa -11,9 % og erlendra hlutabréfa -16,5 %. Síðustu 4 árin, eða frá því að LSR fékk heimild til fjárfestingar í hlutabréfum, hefur meðaltal raunávöxtunar innlendra skuldabréfa verið 5,8 %, innlendra hlutabréfa 1,7 % og erlendra hlutabréfa 4,2 %. Þrátt fyrir lága ávöxtun LSR undanfarin 2 ár hefur hrein raunávöxtun sjóðsins verið 4,2 % að meðaltali síðustu 5 árin. Í árslok voru hlutabréf 27 % af verðbréfaeign sjóðsins en voru 22 % árið áður, en eignasamsetning einstakra deilda sjóðsins er eins og áður sagði talsvert mismunandi. Hlutabréf námu 35 % af verðbréfaeign A-deildar í árslok en samsvarandi hlutfall hjá B-deild nam 24 %. Verðbréfaeign LSR skiptist þannig að 81 % er í íslenskum krónum og 19 % eru í erlendum gjaldmiðlum. Stefnit er að samskonar eignasamsetningu A- og B-deildar í árslok 2006.

Rekstrarkostnaður

Á árinu 2001 nam rekstrarkostnaður LSR 118,9 mkr. en var 88,3 mkr. árið áður. Hækkunin milli ára er 34,7 % og skýrist hún meðal annars af fjölgun stöðugilda og hækkun launa. Samanlögð rekstrar- og fjárfestingargjöld voru 210,1 mkr. og hækkuðu þau um 33,4 % milli ára. Hækkun fjárfestingargjalda má jafnframt rekja til aukins umfangs við eignaumsýslu. Rekstrarkostnaður nam 0,14 % af eignum sjóðsins árið 2001 en var 0,13 % af eignum árið á undan.

Tryggingafræðileg úttekt og hrein eign til greiðslu lífeyris

A-deild LSR

Áfallin skuldbinding A-deildar í árslok 2001 var 15,0 ma.kr. miðað við 3,5 % ávöxtun á eignir sjóðsins umfram hækkun vísitölu neysluverðs. Hrein eign A-deildar til greiðslu lífeyris í árslok 2001 nam 18,4 mö.kr. en var 12,5 ma.kr. í árslok 2000. Endurmetnar eignir A-deildar í árslok 2001 voru 20,7 ma.kr. eða 37,3 % umfram skuldbindingar. Heildarstaða A-deildar, þ.e. þegar reiknað er með að núverandi sjóðfélagar greiði áfram iðgjöld til ellilífeyrisaldurs og vinni sér inn réttindi í samræmi við það, er neikvæð um 0,9 ma.kr. eða 0,9 % lægri en heildarskuldbindingar hans. Framlag launagreiðenda til A-deildar er nú 11,5 % af heildarlausnum, sem er breytilegt samkvæmt lögum sjóðsins, en miðað er við að sjóðurinn eigi að jafnaði nægar eignir til að standa undir lífeyrisskuldbindingum sínum. Iðgjaldahlutfall launagreiðenda skal endurskoða árlega. Þar sem heildarstaða A-deildar er í jafnvægi þykir ekki rétt að leggja til breytingu á framlagi launagreiðenda að sinni.

B-deild LSR

Áfallin skuldbinding B-deildar í árslok 2001 var 260,5 ma.kr. miðað við 2% ávöxtun umfram launahækkunar, sem jafngildir 3,5% ávöxtun umfram vísitölu neysluverðs, og hækkaði hún um 10,2% á árinu. Samkvæmt útreikningi tryggingafræðinga eiga launagreiðendur að standa undir 122,8 mö.kr. af skuldbindingum B-deildar með greiðslu lífeyrishækkana og hækkar sú fjárhæð um 13,5% milli ára. Skuldbindingar sem sjóðurinn á sjálfur að standa undir eru því 137,7 ma.kr. Samkvæmt efnahagsreikningi var hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris í árslok 81,3 ma.kr. en var 63,1 ma.kr. í árslok 2000, sem er 28,8% hækkun milli ára.

Um áramótin 2000 til 2001 voru gerðir kjarasamningar við bæði grunnskóla- og framhaldsskólakennara sem fólu í sér kerfisbreytingu á þann veg að hluti af aukagreiðslum til kennara var felldur inn í dagvinnulaunin. Þær hækkunar á dagvinnulaunum sem urðu vegna kerfisbreytingarinnar voru teknar inn í skuldbindingar sjóðsins í árslok 2000. Þar sem þessar launahækkunar komu ekki til framkvæmda fyrr en á árinu 2001 koma þær fram í vísitölu dagvinnulauna opinberra starfsmanna á því ári. Skýrir það minni hækkun á skuldbindingum sjóðsins samanborið við þá vísitölu á árinu 2001.

Eins og fram kom í umfjöllun um iðgjöldin hér að framan hefur ríkissjóður undanfarin 3 ár greitt aukaiðgjöld inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn. Í árslok 2001 námu uppfærðar greiðslur ríkissjóðs 30,6 mö.kr. og innborganir annarra launagreiðenda 295 mkr.

Alþingismanna- og ráðherradeild

Áfallin skuldbinding Lífeyrissjóðs alþingismanna var 3.764 mkr. í árslok 2001 og hækkaði um 12,0% á árinu m.v. 2% ávöxtun umfram launahækkunar. Áfallin skuldbinding Lífeyrissjóðs ráðherra var 786 mkr. í árslok 2001 og hækkaði um 8,1% á árinu m.v. 2% ávöxtun umfram launahækkunar. Skuldbinding þessara deilda LSR fellur að mestu leyti á ríkissjóð þar sem eignir þeirra til greiðslu lífeyris eru ekki miklar. Samkvæmt lögum um eftirlaun alþingismanna og ráðherra greiðir ríkissjóður hallann sem verður á deildunum þegar iðgjöld nægja ekki til greiðslu lífeyris.

Stjórn Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins og eftirfarandi deilda hans fyrir árið 2001 með undirskrift sinni: A-deild, B-deild, alþingismannadeild, ráðherradeild og S-deild.

Reykjavík, 24. apríl 2002

Stjórn:

Marianna Jónasdóttir
stjórnarformaður

Birna Lárusdóttir

Eiríkur Jónsson

Gunnar Björnsson

Páll Halldórsson

Sigrún V. Ásgeirsdóttir

Trausti Hermannsson

Ögmundur Jónasson

Framkvæmdastjóri:
Haukur Hafsteinsson

Áritun endurskoðenda

Til stjórnar

Við höfum endurskoðað ársreikning Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins, A-deild, B-deild, alþingismannadeild, ráðherradeild og S-deild fyrir árið 2001. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, efnahagsreikning, yfirlit um breytingar á hreinni eign, sjóðstreymi og skýringar nr. 1 - 19. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Samkvæmt henni ber okkur að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægileg víska fái um að ársreikningurinn sé í öllum meginatriðum án annmarka. Endurskoðunin felur m.a. í sér úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem koma fram í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á. Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af rekstri Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins á árinu 2001, efnahag 31. desember 2001 og breytingu á handbæru fé á árinu 2001 í samræmi við lög, reglur og góða reikningsskilavenju.

Ríkisendurskoðun, 24. apríl 2002

Sigurður Þórðarson
ríkisendurskoðandi

Grétar B. Guðjónsson

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2001

	Skýr.	Samtals LSR		A-deild	
		2001	2000	2001	2000
Iðgjöld					
Iðgjöld sjóðfélaga		2.520.281	2.069.917	1.341.093	1.081.989
Iðgjöld launagreiðenda		5.336.715	4.368.878	3.855.641	3.110.498
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(40.714)	(3.519)	(33.885)	(1.866)
Lífeyrishækkunar		3.399.907	2.705.823	0	0
Uppgreiddar lífeyrisskuldbindingar	6	793.657	499.350	0	0
Innb. launagreiðenda inn á skuldbindingar	7	12.984.049	7.865.354	0	0
Iðgjöld alls		24.993.894	17.505.803	5.162.849	4.190.621
Lífeyrir					
Lífeyrir		7.617.453	6.333.288	38.836	11.433
Kostnaður vegna örorkumats		1.542	1.607	86	49
Lífeyrir alls		7.618.995	6.334.894	38.922	11.482
Fjárfestingartekjur					
Fjárfestingartekjur af hlutabréfum	9	(1.881.331)	(1.307.873)	(490.514)	(342.801)
Vaxtatekjur og verðbætur	10	9.400.190	5.274.527	1.356.880	602.021
Breytingar á niðurfærslu	5	(3.729)	(3.800)	0	0
Reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga	2	(6.837.143)	(2.700.552)	(1.149.737)	(388.560)
Fjárfestingartekjur alls		677.988	1.262.303	(283.372)	(129.340)
Fjárfestingargjöld					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		72.213	55.671	21.306	15.238
Önnur fjárfestingargjöld		18.908	13.485	5.416	3.742
Fjárfestingargjöld alls		91.121	69.157	26.722	18.981
Rekstrarkostnaður					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		111.537	83.639	13.603	7.935
Annar rekstrarkostnaður		7.438	4.664	3.719	2.332
Rekstrarkostnaður alls		118.976	88.303	17.323	10.267
Hækkun á hreinni eign fyrir matsbreytingar					
		17.842.791	12.275.752	4.796.512	4.020.552
Matsbreytingar					
		6.849.857	2.706.298	1.156.094	391.433
Hækkun á hreinni eign á árinu					
		24.692.648	14.982.050	5.952.606	4.411.985
Hrein eign frá fyrra ári					
		76.087.894	61.105.844	12.477.373	8.065.388
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris					
		100.780.542	76.087.894	18.429.979	12.477.373

Sundurliðun niður á deildir sjóðsins

B-deild		Alþingismannadeild		Ráðherradeild		Séreignardeild	
2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
795.187	736.225	10.359	9.493	1.539	1.426	372.103	240.783
1.340.840	1.212.166	15.539	14.240	2.309	2.140	122.386	29.834
4.945	(1.247)	0	0	0	0	(11.775)	(406)
3.191.117	2.506.210	179.976	173.176	28.813	26.437	0	0
793.657	499.350	0	0	0	0	0	0
12.965.280	7.847.635	16.167	15.366	2.601	2.353	0	0
19.091.026	12.800.338	222.042	212.275	35.263	32.356	482.714	270.211
7.357.629	6.114.501	186.592	180.309	28.813	26.437	5.583	607
1.456	1.557	0	0	0	0	0	0
7.359.085	6.116.059	186.592	180.309	28.813	26.437	5.583	607
(1.373.618)	(923.535)	0	0	0	0	(17.199)	(41.536)
7.973.497	4.664.530	12.849	5.746	1.997	953	54.967	1.276
(3.729)	(3.800)	0	0	0	0	0	0
(5.620.318)	(2.291.942)	(8.077)	(2.268)	(1.406)	(388)	(57.604)	(17.394)
975.833	1.448.252	4.772	3.478	591	565	(19.836)	(57.654)
50.740	40.308	167	125	0	0	0	0
11.858	9.673	20	9	0	0	1.614	61
62.598	49.982	187	134	0	0	1.614	61
94.460	73.268	2.132	1.615	423	334	919	487
3.719	2.332	0	0	0	0	0	0
98.179	75.600	2.132	1.615	423	334	919	487
12.546.997	8.003.951	37.903	33.695	6.617	6.151	454.762	211.403
5.626.675	2.294.815	8.077	2.268	1.406	388	57.604	17.394
18.173.673	10.298.766	45.981	35.963	8.024	6.539	512.366	228.797
63.079.254	52.780.488	75.739	39.776	13.166	6.627	442.362	213.565
81.252.926	63.079.254	121.720	75.739	21.190	13.166	954.727	442.362

Efnahagsreikningur 31.12.2001

Eignir	Skýr.	Samtals LSR		A-deild	
		2001	2000	2001	2000
Fjárfestingar					
Húseign og lóð	4,11	141.877	132.713	70.939	66.356
Verðbréf með breytilegum tekjum	12	26.433.269	16.782.416	6.263.092	4.430.489
Verðbréf með föstum tekjum	13	52.639.356	43.742.099	5.975.623	4.776.815
Veðlán	13	20.904.844	15.344.317	5.766.807	3.175.355
Aðrar fjárfestingar		5.402	9.347	0	500
Fjárfestingar alls		100.124.749	76.010.891	18.076.461	12.449.515
Kröfur					
Kröfur á launagreiðendur	14	422.000	431.656	121.070	120.214
Ýmsar kröfur		21.641	10.215	823	3.916
Kröfur alls		443.641	441.872	121.893	124.130
Aðrar eignir					
Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir	4,11	19.010	15.420	9.505	7.710
Sjóður og bankainnistæður		605.741	317.067	273.837	27.130
Aðrar eignir alls		624.751	332.487	283.342	34.840
Eignir samtals		101.193.142	76.785.250	18.481.696	12.608.484
Skuldir					
Skuldbindingar					
Áfallin lífeyrisskuldbinding		17.641	11.673	3.227	1.946
Bankar og fjármálastofnanir		86.715	0	17.197	0
Skuldbindingar alls		104.357	11.673	20.423	1.946
Viðskiptaskuldir					
Skuldabréfalán	15	57.460	53.595	28.730	26.797
Aðrar skuldir	16	250.783	632.089	2.563	102.367
Viðskiptaskuldir alls		308.243	685.683	31.293	129.165
Skuldir samtals		412.600	697.357	51.716	131.111
Hrein eign til greiðslu lífeyris		100.780.542	76.087.894	18.429.979	12.477.373
Eignir utan efnahagsreiknings					
Krafa á launagreiðendur skv. 33. gr.	18,19	122.794.622	108.232.218		

Sundurliðun niður á deildir sjóðsins

B-deild		Alþingismannadeild		Ráðherradeild		Séreignardeild	
2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
70.939	66.356	0	0	0	0	0	0
19.456.003	11.925.399	0	0	0	0	714.174	426.528
46.444.488	38.945.170	0	0	0	0	219.245	20.113
15.096.190	12.138.148	41.847	30.815	0	0	0	0
5.402	8.847	0	0	0	0	0	0
81.073.021	63.083.920	41.847	30.815	0	0	933.419	446.641
300.930	311.431	0	11	0	0	0	0
20.469	5.794	0	0	0	0	349	506
321.399	317.225	0	11	0	0	349	506
9.505	7.710	0	0	0	0	0	0
207.375	230.538	80.129	45.059	21.262	13.187	23.138	1.152
216.880	238.249	80.129	45.059	21.262	13.187	23.138	1.152
81.611.300	63.639.394	121.977	75.885	21.262	13.187	956.907	448.300
14.193	9.582	190	124	32	21	0	0
69.159	0	0	0	0	0	0	0
83.712	9.582	190	124	32	21	0	0
28.730	26.797	0	0	0	0	0	0
245.933	523.761	67	22	40	0	2.180	5.938
274.663	550.558	67	22	40	0	2.180	5.938
358.374	560.140	257	146	72	21	2.180	5.938
81.252.926	63.079.254	121.720	75.739	21.190	13.166	954.727	442.362
122.794.622	108.232.218						

Sjóðstreymi fyrir árið 2001

	Samtals LSR		A-deild	
	2001	2000	2001	2000
Inngreiðslur				
Iðgjöld	24.538.775	17.513.449	5.160.650	4.164.311
Fjárfestingartekjur	3.277.180	1.855.150	423.878	341.221
Afborganir verðbréfa	4.631.366	3.604.811	568.575	233.334
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	1.337.052	377.134	0	131.623
Seld verðbréf með föstum tekjum	1.190.799	487.445	156.680	39.156
Aðrar inngreiðslur	0	5.247	0	0
Inngreiðslur	34.975.170	23.843.237	6.309.782	4.909.646
Útgreiðslur				
Lífeyrir	7.537.089	6.306.845	38.898	11.364
Fjárfestingargjöld	92.451	62.803	23.768	16.437
Rekstrarkostnaður án afskrifta	118.633	74.489	8.538	11.934
Aðrar útgreiðslur	4.771	0	0	0
Útgreiðslur	7.752.945	6.444.137	71.204	39.734
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	27.222.226	17.399.100	6.238.578	4.869.912
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting				
Kauf á verðbréfum með breytilegum tekjum	12.967.206	9.228.597	2.470.506	2.062.513
Kauf á verðbréfum með föstum tekjum	8.643.804	4.860.556	1.130.307	1.068.064
Ný veðlán og útlán	5.312.312	4.094.740	2.386.072	1.915.304
Varanlegir rekstrarfjármunir	10.230	10.090	4.985	3.754
Ráðstöfun alls	26.933.552	18.193.984	5.991.870	5.049.634
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	288.674	(794.885)	246.707	(179.722)
Handbært fé í ársbyrjun	317.067	1.111.952	27.130	206.852
Handbært fé í árslok	605.741	317.067	273.837	27.130

Sundurliðun niður á deildir sjóðsins

B-deild		Alþingismannadeild		Ráðherradeild		Séreignardeild	
2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
18.638.050	12.834.164	222.098	212.694	35.263	32.067	482.714	270.211
2.803.585	1.507.642	9.509	4.330	1.997	953	38.211	1.004
4.053.525	3.370.016	4.094	893	0	0	5.172	568
540.819	24.000	0	0	0	0	796.233	221.511
1.023.004	448.289	0	0	0	0	11.115	0
0	0	0	0	0	0	0	5.247
27.058.983	18.184.112	235.701	217.917	37.260	33.020	1.333.445	498.542
7.277.244	6.088.128	186.592	180.309	28.773	26.437	5.583	607
67.070	46.040	187	134	0	0	1.426	191
106.964	60.673	2.066	1.557	412	326	653	0
0	0	0	0	0	0	4.771	0
7.451.278	6.194.842	188.844	182.000	29.185	26.763	12.433	798
19.607.705	11.989.270	46.857	35.917	8.074	6.258	1.321.012	497.743
9.399.411	6.679.492	0	0	0	0	1.097.289	486.592
7.311.760	3.782.227	0	0	0	0	201.738	10.266
2.914.453	2.169.611	11.787	9.826	0	0	0	0
5.244	6.336	0	0	0	0	0	0
19.630.868	12.637.666	11.787	9.826	0	0	1.299.026	496.858
(23.164)	(648.397)	35.070	26.091	8.074	6.258	21.986	886
230.538	878.935	45.059	18.968	13.187	6.930	1.152	267
207.375	230.538	80.129	45.059	21.262	13.187	23.138	1.152

Skýringar með ársreikningi 2001

Reikningsskilaaðferðir

1. Framsetning og samræmi

Ársreikningur Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR) er saminn í samræmi við reglur um ársreikninga lífeyrissjóða, sem settar eru af Fjármálaeftirlitinu á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

LSR er starfræktur í 5 deildum og er hver deild með aðskilinn fjárhag. Deildir sjóðsins eru: A-deild, B-deild, alþingismannadeild (Lsj. alþingismanna), ráðherradeild (Lsj. ráðherra) og S-deild (Séreignardeild).

2. Áhrif almennra verðlagsbreytinga

Áhrif verðlagsbreytinga á peningalegar eignir og skuldir, eins og þær voru í byrjun reikningsársins og breytingar þeirra á árinu, eru reiknuð og færð í ársreikninginn. Útreikningurinn byggist á breytingu á vísitölu neysluverðs innan ársins sem var 8,61 %. Staða peningalegra eigna og skulda í ársbyrjun og árslok er reiknuð til meðalverðlags. Mismunur á þannig umreiknaðri stöðu í ársbyrjun að viðbættum breytingum á árinu annars vegar og stöðunni í árslok hins vegar myndar reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga að fjárhæð kr. 6.837.142.875 og er sú fjárhæð færð til frádráttar fjármunatekjum.

Hin reiknuðu gjöld endurspeglar þá raunvirðisrýrnun sem verður á peningalegum eignum og skuldum við verðbólguaðstæður og mætt er með verðbótum og vöxtum. Færslan á sér því mótvægi í vaxtatekjum og verðbótum.

3. Fjárfestingar og fleira

Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum og verðbréf með föstum tekjum. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun.

Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar með áföllnum verðbótum miðað við vísitölur sem tóku gildi þann 1. janúar 2002. Reiknað verðmæti skuldabréfa, sem keypt hafa verið með afföllum, hefur verið lækkað sem nemur ótekjufærðum afföllum, en afföllin eru færð til tekna á afborgunartíma bréfanna.

Verðbréf í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í íslenskar krónur á kaupgengi í árslok 2001.

Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt á fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignaumsýslu eða annan rekstur sjóðsins.

Meðal annarra fjárfestingargjalda eru 9,6 mkr. útlagður kostnaður vegna umsýslu lána. Þessi kostnaður er endanlega greiddur af lántakendum (sjá aðrar tekjur af lánastarfsemi í skýringarlið 7). Tap af sölu eigna nam 325 þús. kr. á árinu 2001.

4. Varanlegir rekstrarfjármunir

Fasteign og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru endurmetnir með því að framreikna upphaflegt stofnverð þeirra og afskriftir til ársloka.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af endurmetnu stofnverði. Endurmat og afskriftir reiknast hlutfallslega eftir eignarhaldstíma innan ársins. Afskriftarhlutföll eru eftirfarandi: fasteign 1,5 %, tölvubúnaður 30 %, aðrir rekstrarfjármunir 10-15 %.

5. Afskriftareikningur útlána

Afskriftareikningur útlána hjá B-deild LSR nam 26 mkr. í árslok 2001 en hann var 22 mkr. árslok 2000. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður mótreikningur vegna þeirra útlána sem kunna að tapast. Framlag í afskriftarsjóð á árinu nam 4 mkr. Tekjufærðar áður afskrifaðar kröfur námu 0,3 mkr.

Iðgjöld

6. Uppgreiddar lífeyrisskuldbindingar við B-deild LSR

Samkvæmt 33. gr. laga um B-deild Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins er stjórn sjóðsins heimilt að fengnu samþykki fjármálaráðuneytisins, að taka við greiðslu á áföllnum skuldbindingum launagreiðenda. Annars vegar er um að ræða heildaruppgjör lífeyrisskuldbindinga til ákveðins dags og hins vegar þá launagreiðendur sem höfðu áður gert upp skuldbindingar sínar við sjóðinn og eru eingöngu að greiða vegna þeirra viðbótarréttinda sem bættust við á árinu 2001, svokölluð árleg uppgjör.

Ennfremur hafa nokkrir launagreiðendur greitt inn á skuldbindingar sínar við sjóðinn án þess þó að gera hana upp með formlegum hætti. Þar er aðallega um að ræða innborganir ríkissjóðs inn á skuldbindingar sínar og viðbótariðgjöld ýmissa launagreiðenda (sjá skýringalið 7).

Uppgjör launagreiðenda á skuldbindingum sínum við sjóðinn námu 794 mkr. á árinu 2001. Þar af voru 463 mkr. greiddar með skuldabréfum, 104 mkr. með reiðufé en 227 mkr. voru færðar meðal krafna á launagreiðendur í árslok 2001.

	2001	2000
Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins	20.401	19.930
Flugstöð Leifs Eiríkssonar hf.	478.022	0
Hitaveita Suðurnesja hf.	10.015	0
Íbúðalánasjóður	6.796	8.058
Íslandspóstur hf.	114.687	129.950
Landssíminn hf.	94.319	108.020
Lánasjóður íslenskra námsmanna	1.065	671
Orkubú Vestfjarða hf.	6.059	0
Rafmagnsveitur ríkisins	18.468	21.126
Ríkisútvarpið	35.188	32.046
Samábyrgðin hf.	2.186	176.080
Sementsverksmiðjan hf.	3.509	3.086
Skýrr hf.	381	383
Slökkvilið höfuðborgarsvæðis bs	2.560	0
	793.657	499.350

7. Innborganir launagreiðenda inn á skuldbindingar við B-deild LSR

	2001	2000
Innborganir ríkissjóðs inn á bakábyrgð vegna skuldbindinga	12.879.196	7.767.334
Viðbótarframlög launagreiðenda, innborganir inn á skuldbindingar	86.085	80.301
	12.965.281	7.847.635

Hjá alþingismanna- og ráðherradeild sjóðsins eru innborganir inn á skuldbindingar viðbótariðgjöld frá ríkissjóði.

Lífeyrir

8. Lífeyrisgreiðslur

Sundurliðun lífeyrisgreiðslna eftir tegundum lífeyris árið 2001:

	A-deild	B-deild	Alþingism.- deild	Ráðherra- deild	S-deild	2001 samtals
Ellilífeyrir	3.125	5.329.598	96.710	18.224	4.626	5.452.282
Örorkulífeyrir	32.236	296.685	4.693	0	64	333.678
Makalífeyrir	2.019	1.721.453	85.096	10.589	715	1.819.870
Barnalífeyrir	1.457	9.893	93	0	179	11.622
	38.836	7.357.629	186.592	28.813	5.583	7.617.453

Sundurliðun lífeyrisgreiðslna eftir tegundum lífeyris árið 2000:

	A-deild	B-deild	Alþingism.- deild	Ráðherra- deild	S-deild	2000 samtals
Ellilífeyrir	1.003	4.412.580	92.978	16.369	607	4.523.537
Örorkulífeyrir	9.365	234.226	4.477	0	0	248.068
Makalífeyrir	247	1.456.695	82.719	10.068	0	1.549.729
Barnalífeyrir	817	11.001	135	0	0	11.953
	11.433	6.114.501	180.309	26.437	607	6.333.288

Fjárfestingartekjur

9. Fjárfestingartekjur af hlutabréfum sundurliðast þannig:

	A-deild	B-deild	S-deild	2001 samtals
Fjárfestingartekjur af hlutabréfum árið 2001:				
Af innlendum hlutabréfum	(66.667)	(158.854)	(9.125)	(234.646)
Af erlendum hlutabréfum	(406.650)	(1.145.245)	(8.074)	(1.559.970)
Nettó staða framvirkra gjaldmiðlasamninga	(17.197)	(69.519)	0	(86.715)
	(490.514)	(1.373.618)	(17.199)	(1.881.331)
				2000 samtals
Fjárfestingartekjur af hlutabréfum árið 2000:				
Af innlendum hlutabréfum	(40.452)	(110.330)	3.936	(146.845)
Af erlendum hlutabréfum	(302.349)	(813.206)	(45.472)	(1.161.027)
	(342.801)	(923.535)	(41.536)	(1.307.873)

Gerðir hafa verið framvirkir gjaldmiðlaskiptasamningar til að draga úr misvægi á gjaldmiðlasamsetningu erlendarar verðbréfaeignar sjóðanna gagnvart gengisvog íslensku krónunnar og til að draga úr gjaldeyris-áhættu sjóðsins. Heildarfjárhæð samninganna í árslok 2001 nam tæpum 3.179 milljónum króna. Markaðsvirði samninganna í árslok var neikvætt um 87 milljónir króna og er það fært í ársreikninginn.

10. Vaxtatekjur og verðbætur sundurliðast þannig:

	A-deild	B-deild	Alp.m.- deild	Ráðh- deild	S-deild	2001 samtals
Vaxtatekjur og verðbætur árið 2001:						
Af veðlánnum og innlendum skuldabréfum	1.320.660	7.765.449	5.636	0	54.560	9.146.305
Af bankainnistæðum o.fl.	2.015	110.748	6.960	1.997	405	122.125
Lántökugjöld	22.719	29.091	132	0	0	51.941
Aðrar tekjur af lánastarfsemi	5.099	18.724	67	0	0	23.890
Dráttarvextir	6.387	49.044	55	0	2	55.488
Tekjur af húseignum og lóðum	0	441	0	0	0	441
	1.356.880	7.973.497	12.849	1.997	54.967	9.400.190
						2001 samtals
Vaxtatekjur og verðbætur árið 2000:						
Af veðlánnum og innlendum skuldabréfum	562.034	4.559.374	2.436	0	764	5.124.608
Af bankainnistæðum o.fl.	(82)	28.121	3.133	953	508	32.633
Lántökugjöld	19.789	23.044	74	0	0	42.907
Aðrar tekjur af lánastarfsemi	2.573	16.900	68	0	0	19.541
Dráttarvextir	17.706	36.922	36	0	4	54.668
Tekjur af húseignum og lóðum	0	169	0	0	0	169
	602.021	4.664.530	5.746	953	1.276	5.274.527

11. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir, endurmat þeirra og afskriftir, sem reiknaðar eru sem fastur árlegur hundraðshluti, greinast þannig:

	Fasteign	Aðrir rekstrarfjármunir	Samtals
Heildarverð 1.1.2001	138.829	21.786	160.615
Viðbætur á árinu	0	5.757	5.757
Endurmat	11.953	1.928	13.880
Heildarverð 31.12.2001	150.782	29.471	180.253
Afskrifað áður	6.116	6.366	12.482
Afskrifað á árinu	2.173	3.485	5.657
Endurmat	616	610	1.226
Afskrifað samtals	8.904	10.461	19.365
Bókfært verð 31.12.2001	141.877	19.010	160.888

Afskriftarhlutföll 1,5% 10-30%

Bókfærð fasteign er hlutdeild A- og B-deildar í skrifstofuhúsnaði Lífeyrissjóða Bankastræti 7 á 2. - 4. hæð. Eignarhlutdeild Lífeyrissjóða Bankastræti 7 skv. eignaskiptasamningi um húseignina er 53,98 % og er fasteignamat þess eignarhluta 67,8 mkr., lóðarmat 11,8 mkr. og brunabótamat 142,4 mkr. skv. opinberum skráum í árslok 2001. Hlutdeild A- og B-deildar í fasteigninni er 90 % og er samsvarandi fasteignamat 61,0 mkr., lóðarmat 10,6 mkr. og brunabótamat 128,2 mkr.

Eign Lífeyrissjóða Bankastræti 7 í fasteigninni skiptist þannig:

A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins	45%
B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins	45%
Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga	10%

Fjárfestingar

12. Verðbréf með breytilegum tekjum

Erlend verðbréf eftir fjárvörsluaðilum:	2001				2000
	A-deild	B-deild	S-deild	Samtals	Samtals
Sérgreind hlutabréfasöfn:					
Morgan Stanley	1.782.857	5.141.909	0	6.924.766	6.959.563
Dresdner RCM Global Investors	1.811.998	2.013.331	0	3.825.329	2.488.725
Kaupþing	0	0	98.567	98.567	0
	3.594.855	7.155.240	98.567	10.848.663	9.448.288
Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum:					
Vanguard - Global Stock Index Inst.	199.731	2.019.752	0	2.219.483	1.116.047
Alliance - Global Growth Trends Port.	335.365	3.000.054	0	3.335.419	979.113
Schroder - Global Equity Class C	0	1.646.309	0	1.646.309	646.015
Fidelity - Euro Blue Chip Fund	0	177.265	0	177.265	144.774
Fidelity - European Growth Fund	71.672	63.742	3.444	138.858	130.965
Fidelity - International Fund	0	0	53.942	53.942	0
Fidelity, ýmsir aðrir sjóðir	0	0	22.812	22.812	0
Lifis - International Equity	0	0	53.767	53.767	0
Lifis, ýmsir aðrir sjóðir	0	0	7.579	7.579	0
GIR - Capital Investments	10.386	12.982	7.128	30.496	35.923
Alpha I - Venture Capital	0	0	16.147	16.147	22.792
Alþjóða framtakssjóðurinn	9.108	31.878	0	40.986	0
Private Oportunity Ventures	5.204	10.408	0	15.612	6.158
Einingabréf, Kaupþing	0	0	34.259	34.259	31.652
Kaupthing Fund - Nordic Growth Class	0	0	4.113	4.113	157.367
Kaupthing Fund - Global Technology Class	0	0	0	0	100.462
Kaupthing Fund - Global Equity Class	0	0	0	0	540.06
	631.465	6.962.390	203.192	7.797.047	3.911.335
Hlutdeildarskírteini í skuldabréfasjóðum:					
Kaupthing Fund - Global Bond Class	0	0	0	0	5.870
Erl. verðbr. með breytil. tekjum alls	4.226.321	14.117.631	301.758	18.645.710	13.365.493

Sérgreindu hlutabréfasöfnin í umsjá Morgan Stanley og Dresdner eru kaup sjóðanna á erlendum hlutabréfum í markaðsskráðum stórum erlendum hlutafélögum og er eignarhluti sjóðsins í hverju félagi fyrir sig óverulegur.

Innlend verðbréf:	2001					2000
	A-deild	B-deild	S-deild	Samtals	Eignarhl.	Samtals
Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum:						
Fjárfestingarsjóðurinn ÍS-15	25.237	64.359	0	89.596		102.701
VÍB, sjóður 6	71.066	0	0	71.066		77.709
Einingabréf, Kaupþing	0	0	37.676	37.676		10.567
Íslensk hlutabréf, Kaupþing	0	0	19.763	19.763		0
	96.303	64.359	57.439	218.100		190.977
Hlutabréfaeign:						
Bakkavör hf.	132.566	365.827	0	498.392	5,00%	20.111
Baugur hf.	123.555	340.851	0	464.406	2,93%	206.400
Búnaðarbanki Íslands hf.	10.375	26.975	0	37.350	0,18%	0
Delta hf.	51.416	133.681	0	185.096	2,20%	9.765
Eignarh.fél. lífsj. um verðbr.þ. ehf.	9	477	0	486	9,70%	486
Eimskip hf.	123.142	320.169	0	443.311	3,16%	224.012
EJS hf.	17.035	59.623	0	76.659	0,98%	50.616
Grandi hf.	44.594	131.534	0	176.128	2,65%	117.171
Húsasmiðjan hf.	30.896	80.331	0	111.227	3,14%	95.844
Íslandsbanki hf.	287.603	769.480	0	1.057.083	2,71%	14.477
Íslenskir aðalverktakar hf.	597	1.552	0	2.149	0,82%	3.548
Íslenski hugbúnaðarsjóðurinn hf.	14.003	40.380	0	54.383	0,80%	208.044
Íslandssími hf.	3.360	8.736	0	12.096	6,38%	0
Íslenska járnblendifélagið hf.	1.562	4.330	0	5.892	0,08%	24.888
Jarðboranir hf.	24.652	64.094	0	88.745	5,28%	0
Kaupás hf.	46.264	120.286	0	166.550	4,92%	166.550
Kaupþing hf.	78.933	205.308	0	284.241	1,55%	361.553
Kögun hf.	14.579	45.665	0	60.244	4,80%	103.442
Landsbanki Íslands hf.	175.536	456.394	0	631.930	3,03%	0
Landssíminn hf.	7.560	26.460	0	34.020	0,09%	0
Marel hf.	55.072	154.363	0	209.435	3,73%	33.034
Nýherji hf.	16.289	51.073	0	67.363	5,67%	71.084
Opin kerfi hf.	33.766	92.619	0	126.384	3,87%	70.798
Pharmaco hf.	134.588	380.215	0	514.803	2,71%	238.879
Samherji hf.	89.949	250.824	0	340.773	2,19%	139.336
SÍF hf.	16.226	44.574	0	60.800	1,17%	12.030
Sjóvá-Almennar hf.	45.204	129.194	0	174.397	1,23%	47.655
SKÝRR hf.	16.687	43.387	0	60.074	5,30%	0
SR-Mjöl hf.	15.191	44.056	0	59.247	2,37%	23.811
Strengur hf.	27.475	71.436	0	98.911	14,76%	0
Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna hf.	43.751	116.106	0	159.857	2,90%	76.239
Þormóður-Rammi Sæberg hf.	36.559	95.054	0	131.613	3,52%	38.601
Þróunarfélag Íslands	68.130	177.137	0	245.267	10,32%	138.375
Össur hf.	153.347	421.821	0	575.169	3,91%	533.506
Ýmis önnur hlutafélög	0	0	0	0		2.044
	1.940.469	5.274.013	0	7.214.482		3.037.457

	2001			Samtals	2000 samtals
	A-deild	B-deild	S-deild		
Hlutdeildarskríteini í skuldabréfasjóðum:					
Einingabréf, Kaupþing	0	0	354.977	354.977	188.490
	0	0	354.977	354.977	188.490
Innlend verðbréf með breytilegum tekjum alls	2.036.772	5.338.372	412.416	7.787.560	3.416.924
Verðbréf með breytilegum tekjum alls	6.263.092	19.456.003	714.174	26.433.269	16.782.416

Pau hlutabréf sem skráð eru á opinberum markaði eru metin á markaðsverði í árslok 2001.

13. Verðbréf með föstum tekjum og veðlán

Verðbréf með föstum tekjum og veðlán greinast þannig:

	A-deild	B-deild	Alþ.m.- deild	S-deild	2001	%
					samtals	
Veðskuldabréf	5.766.807	15.096.190	41.847	0	20.904.844	28,4%
Ríkistryggð bréf	3.329.131	37.154.229	0	136.265	40.619.625	55,2%
Sveitarfélög	625.739	1.717.615	0	0	2.343.354	3,2%
Lánastofnanir	1.679.262	6.264.362	0	52.821	7.996.445	10,9%
Fyrirtæki	341.490	1.308.282	0	30.159	1.679.932	2,3%
	11.742.430	61.540.678	41.847	219.245	73.544.201	100,0%

	A-deild	B-deild	Alþ.m.- deild	S-deild	2000	%
					samtals	
Veðskuldabréf	3.175.355	12.138.148	30.815	0	15.344.317	26,0%
Ríkistryggð bréf	2.507.661	32.220.544	0	9.841	34.738.046	58,8%
Sveitarfélög	575.921	1.382.414	0	0	1.958.334	3,3%
Lánastofnanir	1.442.508	4.668.002	0	10.272	6.120.783	10,4%
Fyrirtæki	250.725	674.211	0	0	924.936	1,6%
	7.952.170	51.083.318	30.815	20.113	59.086.416	100,0%

Áætlað markaðsverð verðbréfa með föstum tekjum nam 72.115 mkr. í árslok 2001.

Veðskuldabréf í árslok 2001 alls að fjárhæð 20.905 mkr. eru annars vegar veðlán til sjóðfélaga 20.301 mkr. og hins vegar önnur veðskuldabréf 604 mkr.

Sundurliðun verðbréfa með föstum tekjum og veðlána eftir formi verðtryggingar:

	A-deild	B-deild	Alþ.m.- deild	S-deild	2001 samtals
Verðtryggð lánskj.vísit./neysluv.vísit	11.742.430	61.076.732	41.847	219.245	73.080.255
Gengistryggt	0	463.946	0	0	463.946
	11.742.430	61.540.678	41.847	219.245	73.544.201

	A-deild	B-deild	Alþ.m.- deild	S-deild	2000 samtals
Verðtryggð lánskj.vísit./neysluv.vísit	7.918.135	50.560.237	30.815	20.113	58.529.301
Gengistryggt	34.034	523.081	0	0	557.115
	7.952.170	51.083.318	30.815	20.113	59.086.416

Kröfur

14. Kröfur á launagreiðendur

Kröfur á launagreiðendur skiptast þannig:

	2001 LSR samtals	2000 LSR samtals
Ógr. skuldb. v/uppgjörsfyrirtækja (sbr. skýringarl. 6)	227.362	246.396
Áætluð óinnheimt iðgjöld í árslok	156.564	118.869
Vangreidd iðgjöld	14.435	34.263
Kröfur vegna lífeyrishækkana	23.639	32.128
	422.000	431.656

Viðskiptaskuldir

15. Skuldabréfalán

Skuldabréfalánið eru eftirstöðvar og áfallnir vextir af skuldabréfi frá árinu 1997 vegna kaupa á fasteigninni að Bankastræti 7. Það er jafngreiðslulán, upphaflega til 20 ára, verðtryggt með vísitölu neysluverðs til verðtryggingar, með 5,1% fasta vexti og tryggt með 1. veðrétti í fasteigninni.

Afborganir af langtímaskuldum sjóðsins í árslok 2001 greinast þannig á næstu ár:

	LSR samtals
Árið 2002	2.386
Árið 2003	2.510
Árið 2004	2.639
Árið 2005	2.776
Árið 2006	2.919
Síðar	44.231
	<hr/> 57.460

16. Aðrar skuldir

Aðrar skuldir skiptast þannig:

	2001	2000
	LSR samtals	LSR samtals
Skuldir við lánastofnanir	0	458.823
Staðgreiðsla skatta af lífeyrisgreiðslum í desember	239.401	160.291
Aðrar skuldir	11.382	12.974
	<hr/> 250.783	<hr/> 632.089

Starfsmannamál

17. Launakostnaður og fjöldi starfsmanna

Hlutdeild LSR í heildarlaunakostnaði Lífeyrissjóða Bankastræti 7 nam 110,8 mkr. árið 2001. Hann skiptist þannig að heildarlaun voru 95,1 mkr. og launatengd gjöld 15,7 mkr. Af þeirri fjárhæð voru heildarlaun stjórnar og framkvæmdastjóra 11,6 mkr., en stjórnarmenn eru 8 talsins. Stöðugildi hjá Lífeyrissjóðum Bankastræti 7 voru 29,5 á árinu 2001 og hlutdeild LSR metin 27,1 stöðugildi.

Tryggingafræðileg úttekt

18. Tryggingafræðileg úttekt

A-deild LSR

Stjórn LSR fól Talmakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2001. Í úttektinni er miðað við að 3,5% ávöxtun náist á eignir sjóðsins umfram hækkun vísitölu neysluverðs. Áfallnar skuldbindingar sjóðsins voru metnar 15.044 mkr. í árslok 2001.

Hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris er 18.430 mkr., en með endurmati er hún 20.658 mkr. Endurmetin hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris er því 37,32% umfram áfallnar skuldbindingar. Eignir sjóðsins að teknu tilliti til framtíðariðgjalda eru 879 mkr. lægri en heildarskuldbindingar eða um -0,9% af heildarskuldbindingunni.

Framlag launagreiðanda er nú 11,5%, en það er breytilegt samkvæmt lögum sjóðsins og er miðað við að sjóðurinn eigi að jafnaði nægar eignir til að standa undir lífeyrisskuldbindingum sínum.

Helstu niðurstöður tryggingafræðilegrar úttektar eru að öðru leyti þessar:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	18.429.979	0	18.429.979
Núvirði verðbréfa	2.227.534	0	2.227.534
Núvirði framtíðariðgjalda	81.126.968		81.126.968
Eignir samtals	20.657.513	81.126.968	101.784.481
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	11.849.124	74.134.784	85.983.909
Örorkulífeyrir	594.215	3.696.502	4.290.717
Makalífeyrir	1.546.042	9.415.092	10.961.134
Barnalífeyrir	1.020.972	0	1.020.972
Rekstrarkostnaður	33.257	373.053	406.310
Skuldbindingar samtals	15.043.611	87.619.431	102.663.043
Eignir umfram skuldbindingar	5.613.902	(6.492.464)	(878.562)
Í hlutfalli af skuldbindingum	37,3%	-7,4%	-0,9%

B-deild LSR

Stjórn LSR fól Talnakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2001. Samkvæmt útreikningi Talnakönnunar eru skuldbindingar sjóðsins 260,5 ma.kr. miðað við 2% ávöxtun umfram launahækkunar.

Samkvæmt útreikningi miðað við 2% ávöxtun umfram launahækkunar eiga launagreiðendur að standa undir 122,8 ma.kr. af skuldbindingum sjóðsins með greiðslu lífeyrishækkana, sbr. 1. mgr. 33. gr. laga um sjóðinn nr. 1/1997. Skuldbindingar sem sjóðurinn á sjálfur að standa undir eru því 137,7 ma.kr. Eignir sjóðsins skv. efnahagsreikningi eru 81,3 ma.kr., en það sem á vantar, eða 56,4 ma.kr er á ábyrgð ríkis-sjóðs skv. 32. gr. laganna.

Helstu niðurstöður tryggingafræðilegrar úttektar eru að öðru leyti þessar:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	81.259.739	0	81.259.739
Núvirði verðbréfa	10.125.850	0	10.125.850
Núvirði framtíðariðgjalda	0	24.647.376	24.647.376
Eignir samtals	91.385.589	24.647.376	116.032.965
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	181.694.520	43.447.107	225.141.626
Örorkulífeyrir	68.379.267	11.338.087	79.717.354
Makalífeyrir	8.200.287	627.384	8.827.671
Barnalífeyrir	279.964	0	279.964
Rekstrarkostnaður	1.939.155	269.419	2.208.574
Skuldbindingar samtals	260.493.193	55.681.996	316.175.190
Eignir umfram skuldbindingar	(169.107.605)	(31.034.620)	(200.142.225)
Í hlutfalli af skuldbindingum	-64,9%	-55,7%	-63,3%

Heildarskuldbinding sjóðsins hækkar milli ára úr 291,7 ma.kr. í 316,2 ma.kr. eða um 8,4%. Áfallin skuldbinding hækkar úr 236,4 ma.kr. í 260,5 ma.kr. sem er 10,2% hækkun milli ára.

Lífeyrisréttindi í sjóðnum eru reiknuð sem hlutfall af dagvinnulaunum sjóðfélaga og þegar launin hækka þá hækkar skuldbinding sjóðsins í sama hlutfalli. Almenn er tekið tillit til þessa í tryggingafræðilegum forsendum og er því venjulega miðað við dagvinnulaun í lok hvers úttektarárs.

Lífeyrissjóður alþingismanna

Stjórn LSR fól Talmakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2001. Samkvæmt útreikningi Talmakönnunar eru skuldbindingar sjóðsins 3.886 mkr. miðað við 2% ávöxtun umfram launahækkunir.

Áfallin skuldbinding hækkar á árinu úr 3.362 mkr. í 3.764 mkr. sem er 12,0% hækkun milli ára.

Við útreikning á skuldbindingum sjóðsins fyrir árið 2001 er miðað við laun hvers sjóðfélaga eins og þau voru greidd í árslok 2001. Breytingar sem gerðar hafa verið eftir það hafa ekki áhrif á útreikninginn að þessu sinni, jafnvel þó svo breytingin hafi verið gerð með afturvirkum hætti fyrir síðustu mánuði ársins 2001.

Helstu niðurstöður tryggingafræðilegrar úttektar eru að öðru leyti þessar:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	121.720	0	121.720
Núvirði verðbréfa	266	0	266
Núvirði framtíðariðgjalda	0	260.209	260.209
Eignir samtals	121.986	260.209	382.195
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	2.125.086	790.900	2.915.986
Örorkulífeyrir	1.567.273	171.306	1.738.580
Makalífeyrir	32.729	15.537	48.266
Barnalífeyrir	1.2670	0	1.267
Rekstrarkostnaður	37.534	12.470	50.004
Skuldbindingar samtals	3.763.889	990.213	4.754.102
Eignir umfram skuldbindingar	(3.641.903)	(730.004)	(4.371.907)
Í hlutfalli af skuldbindingum	-96,8%	-73,7%	-92,0%

Lífeyrissjóður ráðherra

Stjórn LSR fól Talnakönnun hf. að gera tryggingafræðilega úttekt á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2001. Samkvæmt útreikningi Talnakönnunar eru skuldbindingar sjóðsins 836 mkr. miðað við 2% ávöxtun umfram launahækkunar.

Áfallin skuldbinding hækkar á árinu úr 727 mkr. í 786 mkr. sem er 8,1% hækkun milli ára.

Við útreikning á skuldbindingum sjóðsins fyrir árið 2001 er miðað við laun hvers sjóðfélaga eins og þau voru greidd í árslok 2001. Breytingar sem gerðar hafa verið eftir það hafa ekki áhrif á útreikninginn að þessu sinni, jafnvel þó svo breytingin hafi verið gerð með afturvirkum hætti fyrir síðustu mánuði ársins 2001.

Helstu niðurstöður tryggingafræðilegrar úttektar eru að öðru leyti þessar:

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	21.190	0	21.190
Núvirði verðbréfa	0	0	0
Núvirði framtíðariðgjalda	0	37.520	37.520
Eignir samtals	21.190	37.520	58.709
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	466.430	89.775	556.205
Örorkulífeyrir	305.464	23.171	328.635
Makalífeyrir	6.320	1.568	7.888
Barnalífeyrir	0	0	0
Rekstrarkostnaður	7.823	1.513	9.259
Skuldbindingar samtals	785.961	116.027	901.987
Eignir umfram skuldbindingar	(764.771)	(78.507)	(843.278)
Í hlutfalli af skuldbindingum	-97,3%	-67,7%	-93,5%

19. Ábyrgð launagreiðenda og ríkissjóðs á lífeyrisskuldbindingum

Után efnahagsreiknings B-deildar er getið um skuldbindingar launagreiðenda við sjóðinn vegna lífeyrishækkana samkvæmt 1. mgr. 33. gr. laga um lífeyrissjóðinn nr. 1/1997. Samkvæmt útreikningi Talnakönnunar hf. voru ógreidd framlög launagreiðenda vegna lífeyrishækkana metin 122,8 ma.kr. í árslok 2001. Þessar skuldbindingar voru metnar 108,2 ma.kr. í árslok 2000. Hækkunin milli árana 2000 og 2001 er því 14,6 ma.kr. eða 13,5%.

Ríkissjóður ber ábyrgð á skuldbindingum Lífeyrissjóðs alþingismanna og ráðherra. Sjóðirnir höfðu fram til ársins 1999 verið reknir sem gegnumstreymissjóðir. Eignamyndunin undanfarin 3 ár sem hlutfall af skuldbindingum er óveruleg.

A-deild stendur sjálf undir skuldbindingum sínum. Mótframlag launagreiðenda er breytilegt skv. lögum um sjóðinn og er það endurskoðað árlega með tilliti til þess hvort sjóðurinn á fyrir skuldbindingum sínum hverju sinni (innan 5% vikmarka). Frá stofnun sjóðsins hefur mótframlag launagreiðenda verið óbreytt 11,5%.

Kennitölur LSR *

	2001	2000	1999	1998	1997
Ávöxtun					
Raunávöxtun	0,15%	1,60%	8,63%	6,10%	5,69%
Hrein raunávöxtun	0,01%	1,46%	8,43%	5,88%	5,46%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	4,20%	5,10%	6,01%	5,55%	5,45%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	26,0%	21,8%	15,6%	6,0%	1,9%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	50,1%	54,4%	60,5%	63,0%	68,1%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	2,6%	3,3%	4,3%	4,7%	
Veðlán	20,9%	20,2%	19,7%	26,3%	30,0%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	80,9%	81,8%	85,1%	92,7%	96,1%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum samtals	19,1%	18,2%	14,9%	7,3%	3,9%
Rekstrarkostnaður					
Rekstrarkostnaður í % af eignum	0,14%	0,13%	0,19%	0,21%	0,21%
Fjöldatalningar **					
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	24.523	24.000	23.404	22.520	20.701
Meðalfjöldi lífeyrisþega	7.929	7.651	6.999	6.520	6.122
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	71,6%	72,5%	70,6%	70,4%	70,9%
Örorkulífeyrir	4,4%	4,3%	3,6%	3,6%	3,5%
Makalífeyrir	23,9%	23,0%	25,5%	25,7%	25,3%
Barnalífeyrir	0,2%	0,2%	0,4%	0,4%	0,4%
Samtals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

* Kennitölur þessar taka til allra deilda LSR, A-deildar, B-deildar, alþingismannadeildar, ráðherradeildar og séreignardeildar.

** Fjöldatalningar eru án séreignadeildarinnar skv. sérstökum reglum. Hugsanlega eru einhverjir sjóðfélagar í B-deild LSR að greiða af aukastörfum í A-deild og eru þannig tvítaldir, en um óverulegan fjölda er að ræða.

Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt er ekki birt fyrir LSR í heild sinni þar sem hver deild er fjárhaglega sjálfstæð og ábyrgð á skuldbindingum sjóðanna er ólík milli deilda. Tryggingafræðilega stöðu má sjá í kennitölum hvers sjóðs fyrir sig.

Kennitölur A-deildar

	2001	2000	1999	1998
Ávöxtun				
Raunávöxtun	-2,78%	-1,74%	15,38%	6,94%
Hrein raunávöxtun	-2,89%	-1,83%	15,18%	6,67%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar frá stofnun	4,03%	6,45%	10,84%	-
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar				
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	34,1%	35,2%	36,9%	21,3%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	30,2%	34,2%	40,1%	55,6%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	0,6%	0,6%	0,0%	0,0%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	3,0%	4,3%	7,2%	10,4%
Veðlán	32,0%	25,6%	15,9%	12,7%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum				
Eignir í íslenskum krónum	76,5%	71,5%	66,5%	79,7%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum samtals	23,5%	28,5%	33,5%	20,3%
Rekstrarkostnaður				
Rekstrarkostnaður í % af eignum	0,11%	0,10%	0,17%	0,27%
Fjöldatalningar				
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	14.631	13.271	11.722	9.805
Meðalfjöldi lífeyrisþega	78	49	9	0
Hlutfallsleg skipting lífeyris				
Ellilífeyrir	8,0%	8,8%	21,7%	0,0%
Örorkulífeyrir	83,0%	81,9%	64,1%	0,0%
Makalífeyrir	5,2%	2,2%	14,2%	0,0%
Barnalífeyrir	3,8%	7,1%	0,0%	0,0%
Samtals	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt				
Eignir umfram heildarskuldbindingar %	-0,9%	-0,1%	4,0%	-1,6%
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar %	37,3%	41,1%	41,6%	20,1%

Kennitölur B-deildar

	2001	2000	1999	1998	1997
Ávöxtun					
Raunávöxtun	0,81%	2,31%	7,77%	6,00%	5,74%
Hrein raunávöxtun	0,67%	2,17%	7,56%	5,83%	5,54%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	4,32%	5,08%	5,84%	5,55%	5,46%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar					
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	23,6%	18,6%	12,0%	4,7%	1,9%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	54,8%	58,7%	63,8%	63,7%	68,1%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Óskráð verðbréf með föstum tekjum	2,5%	3,1%	3,9%	4,1%	-
Veðlán	18,6%	19,3%	20,3%	27,5%	30,0%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	82,0%	83,9%	87,9%	93,8%	96,1%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum samtals	18,0%	16,1%	12,1%	6,2%	3,9%
Rekstrarkostnaður					
Rekstrarkostnaður í % af eignum	0,14%	0,14%	0,19%	0,20%	0,19%
Fjöldatalningar					
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	9.812	10.652	11.598	12.639	17.836
Meðalfjöldi lífeyrisþega	7.646	7.405	6.797	6.323	5.919
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	72,4%	72,2%	71,3%	70,6%	69,7%
Örorkulífeyrir	4,0%	3,8%	3,6%	3,6%	3,6%
Makalífeyrir	23,4%	23,8%	24,7%	25,5%	26,3%
Barnalífeyrir	0,1%	0,2%	0,4%	0,3%	0,4%
Samtals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Eignir umfram heildarskuldbindingar %	-63,3%	-66,6%	-66,7%	-71,5%	-67,7%
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar %	-64,9%	-70,0%	-70,5%	-77,2%	-73,2%

Kennitölur alþingismannadeildar *

	2001	2000	1999	1998	1997
Ávöxtun					
Raunávöxtun	4,69%	5,80%	20,14%	-	-
Hrein raunávöxtun	2,45%	2,87%	11,35%	-	-
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar frá 1999	5,48%	7,03%	-	-	-
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar					
Veðlán	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjöldatalningar					
Fjöldi sjóðfélaga	67	65	72	65	66
Fjöldi lífeyrisþega	175	178	168	171	175
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	51,8%	51,6%	47,3%	47,8%	46,5%
Örorkulífeyrir	2,5%	2,5%	3,4%	4,2%	4,6%
Makalífeyrir	45,6%	45,8%	49,2%	47,8%	48,7%
Barnalífeyrir	0,0%	0,1%	0,1%	0,2%	0,3%
Samtals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Eignir umfram heildarskuldbindingar %	-92,0%	-92,0%	-93,9%	-	-
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar %	-96,8%	-97,8%	-98,8%	-	-

Kennitölur ráðherradeildar *

	2001	2000	1999	1998	1997
Ávöxtun					
Raunávöxtun	3,44%	5,70%	17,53%	-	-
Hrein raunávöxtun	0,91%	2,19%	6,58%	-	-
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar frá 1999	3,20%	4,37%	-	-	-
Fjöldatalningar					
Fjöldi sjóðfélaga	13	12	12	11	11
Fjöldi lífeyrisþega	27	26	25	26	28
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	63,2%	61,9%	60,9%	62,4%	53,0%
Makalífeyrir	36,8%	38,1%	39,1%	37,6%	47,0%
Samtals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Eignir umfram heildarskuldbindingar %	-93,5%	-93,5%	-94,0%	-	-
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar %	-97,3%	-97,3%	-99,0%	-	-

* Fram til ársins 1999 höfðu sjóðirnir verið gerðir upp sem gegnumstreymissjóðir og eignir þeirra í árslok verið 0 kr. Ekki er því unnt að reikna út kennitölur fyrir ára þar sem eignir koma fyrir.

Kennitölur S-deildar

	2001	2000	1999
Ávöxtun			
Nafnávöxtun	5,31%	-11,58%	24,17%
Raunávöxtun skv. reglugerð um ársreikninga	-3,04%	-15,13%	17,58%
Hrein raunávöxtun skv. reglugerð um ársreikninga	-3,16%	-15,25%	17,38%
Hrein raunávöxtun m.v. innborguð iðgjöld	-2,30%	-12,30%	11,40%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar frá stofnun	-1,24%	-0,26%	-
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar			
Skráð verðbréf með breytilegum tekjum	74,0%	92,5%	95,5%
Skráð verðbréf með föstum tekjum	23,5%	4,5%	4,5%
Óskráð verðbréf með breytilegum tekjum	2,5%	3,0%	0,0%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum			
Eignir í íslenskum krónum	67,7%	64,3%	79,3%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum samtals	32,3%	35,7%	20,7%
Fjöldatalningar			
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	3.558	3.250	2.240
Meðalfjöldi lífeyrisþega	3,0	0,5	0,2
Hlutfallsleg skipting lífeyris			
Ellilífeyrir	82,85%	100,0%	100,0%
Örorkulífeyrir	1,14%		
Makalífeyrir	12,80%		
Barnalífeyrir	3,21%		